

Közép-Tisza-Zagyva Vidékfejlesztési Egyesület

„Az élhető Tiszavölgyért”

KTZVE
HFS
2023.09.
V.2.2.

Helyi Fejlesztési Stratégia 2023-2027.

KÖZÉP-TISZA-ZAGYVA
VIDÉKFEJLESZTÉSI EGYESÜLET
Leány 5006 Borsod-Abaúj-Zemplén 102.2
Adószám: 1531196
Bsz. a: 0140034-1-0011400
Egyesület nyilvántartási száma: 2213

Tartalom

Rövidítések jegyzéke	3
Bevezetés	4
1. A HFS és a KAP ST kapcsolata.....	5
2. A HFS előkészítése, tervezésének szervezése	7
3. A HFS által lefedett terület és lakosság meghatározása	9
3.1. A lefedni kívánt települések mérhető jellemzői, összefoglaló adatai (pl. területméret, lakosságszám).....	9
3.2. Korábbi együttműködések, megvalósult közös projektek, összefogások	9
3.3. Személyes kapcsolattartást, segítségnyújtást elérhetővé tevő központ(ok).....	11
4. Horizontális célok	11
4.1. Esélyegyenlőség	11
4.2. Fenntarthatóság és környezetvédelem	12
5. A 2014-2020-as programozási időszakra és az átmeneti időszakra (2021-2022) vonatkozó HFS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések	13
6. Külső koherenciák azonosítása	17
7. Helyzetfeltárás	20
7.1. Helyi és helyzeti energiák bemutatása.....	20
7.2. SWOT analízis.....	27
8. A stratégia beavatkozási logikája	28
8.1. A stratégia jövőképe	29
8.2. A stratégia célhierarchiája	30
8.3. Az indikátorok megadása.....	31
9. Cselekvési terv.....	31
9.1. Az intézkedések leírása.....	31
9.2. Együttműködések	41
9.3. Kommunikációs terv.....	42
9.4. Egyéb, a HACS által megvalósított projektek	43
10. Monitoring és indikátorok	43
10.1. Monitoring	45
10.2. Az indikátorok megadása.....	47
11. Indikatív pénzügyi terv	49
12. Mellékletek	50
1. számú melléklet: A HACS összetételének részletes bemutatása.....	50
2. számú melléklet: A nyilvánosság biztosítása érdekében megvalósuló intézkedések.....	56

3. számú melléklet: A KTZVE HFS által lefedett települések és lakosság számuk	58
4. számú melléklet: A 2014-2020-as programozási időszakra és az átmeneti időszakra (2021-2022) vonatkozó HFS megvalósulásának összegző értékelése	59
5. számú melléklet: Helyi és helyzeti energiák bemutatása	62
6. számú melléklet: Korábbi együttműködések, megvalósult közös projektek, összefogások	80
7. számú melléklet: SWOT kiegészítés és SWOT mátrix	82
8. számú melléklet: HFS Intézkedések általános alapszabályai	85

Rövidítések jegyzéke

- EU: Európai Unió
- HACS: Helyi Akciócsoport
- HF: Helyi Felhívás
- HFS: Helyi Fejlesztési Stratégia
- IH: Irányító Hatóság
- KAP: Közös Agrárpolitika
- KAP ST: Közös Agrárpolitika Stratégiai Terv
- LEADER: Közösségi kezdeményezés a vidék gazdasági fejlesztése érdekében
- SWOT: Erősségek, Gyengeségek, Lehetőségek, Veszélyek elemzés módszer
- VP: Magyarország - Vidékfejlesztési Program 2014 – 2020
- TOP: Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
- KTZVE: Közép-Tisza-Zagyva Vidékfejlesztési Egyesület
- Annex I. termék: elsődleges feldolgozásra és értékesítésre szánt mezőgazdasági termék
- KSK rendelet: Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete
- HBB: Helyi Bíráló Bizottság
- STÉ: Standard Termelési Érték

Bevezetés

A Közép-Tisza-Zagyva Vidékfejlesztési Egyesület 2008. év októbere óta látja el a Szolnoki kistérségben, napjainkban a Szolnoki járásban a LEADER program menedzselését, azaz a helyi közösségi kezdeményezésekre alapuló vidékfejlesztési tevékenységet. Ezért egymásra épülő fejlesztési folyamatokról, tervezésről beszélhetünk az elmúlt évtized tekintetében.

A 2023-2027-es időszakban működési területünk az előző fejlesztési időszakhoz képest két településsel csökkent, jelenleg a szolnoki járást 15 településsel, Szolnokot külterületével fedjük le. Az említett elmúlt évtizedet átölelő közös munka során szerzett tapasztalatok mind rendkívül hasznosnak bizonyultak a 2023-2027-es időszak tervezése során, hiszen igyekeztünk a korábban meglévő és jól bevált folyamatoknak ismét teret biztosítani, ugyanakkor leszűrhetővé vált, hogy mely területekre szükséges további energiát befektetnünk.

A HFS tervezése és megalkotása során mindvégig szem előtt tartottuk a tervezési terület földrajzi-, demográfiai-, gazdasági sajátosságait, erősségeit, valamint lehetőségeit. Különös figyelmet fordítottunk az itt élők, valamint aktív munkavállalók szükségleteire és az aktuális makrogazdasági tendenciákra. A tervezés során igyekeztünk a lehető legszélesebb körben párbeszédet kialakítani a térségi lehetőségek, igények feltérképezésének érdekében és a lehető legtöbb információt gyűjteni a tervezési területet érintő komplex problémákról, azok megoldásának kimunkálása érdekében. A tervezés konklúzióira alapulva az általunk meghatározott jövőkép középpontjában egy egységes, fenntartható helyi szociális/szolidáris gazdaságépítési modell kialakítása áll, amely képes munkahelyeket teremteni és az élhető környezet kialakításával helyben tartani a lakosságot, különösképp a fiatalabb generációt. Ezen elképzelések mentén kerültek meghatározásra stratégiánk célkitűzései, melyek megvalósításával a HACS hozzá kíván járulni a KAP ST céljaihoz. A HFS kidolgozása során figyelemmel voltunk az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1060 rendelet 32. cikk (1) bekezdésében leírtakra.

Átfogó céljaink megvalósításának érdekében intézkedéseinkkel támogatni kívánjuk a mikro- kis- és középvállalkozások indítását, fenntartását, erősítését, valamint a digitalizációs folyamatok elősegítését, továbbá a kis eszközigényű élelmiszer-feldolgozási beruházások és szolgáltatások fejlesztését, beleértve a helyi termékeket is.

Kiemelt figyelmet kívánunk fordítani a helyi gazdaságfejlesztési célú együttműködések létrejöttének elősegítésére és ismertségük, eredményességük növelésére, valamint a lakosság humán és egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzájutásának előmozdítására. Alkalmazkodva a fennálló makrogazdasági környezethez kiemelten támogatni kívánjuk az energiahatékonysági megoldások alkalmazását, valamint a klímabarát, víz visszatartási, környezetvédelmi megoldások alkalmazását helyi szinten.

Az egészséges helyi társadalmi rendszerek támogatása érdekében támogatni kívánjuk a helyi összefogásra épülő, a természeti és egyéb értékeket, adottságokat, hagyományokat és egyedi termékeket bemutató komplex, fenntartható turisztikai, minőségi vendégfogadást ösztönző programok kidolgozását, megvalósítását, továbbá a helyi közösségek és tagjaik egyéni aktivitásának, felelősségvállalásának és együttműködési készségeinek erősítését.

Közös érdekünk, hogy intézkedéseinkkel kizárólag olyan projektötletek kerüljenek támogatásra, melyeket valós igények hívtak életre, hosszútávon is életképesek, fenntarthatóak és fejlődési potenciállal bírnak.

A közös munkához és 2023-2027-es időszakhoz ezúton kívánunk jó egészséget, gyümölcsöző együttműködést és sikeres pályázatokat!

Közép-Tisza-Zagyva Vidékfejlesztési Egyesület

1. A HFS és a KAP ST kapcsolata

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása

SO8 - A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve.

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása

R.38 A helyi fejlesztési stratégiák által érintett vidéki népesség aránya

Beavatkozási logika

KAP ST „RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása” megnevezésű beavatkozása tartalmazza a LEADER támogatáshoz kapcsolódó kereteket.

Ez a beavatkozás a vidéki térségek és közösségek területileg kiegyensúlyozott fejlesztésében jelentős szerepet vállaló, az ország térségeiben már működő vagy megalakuló HACS-ok számára biztosít támogatást. Az intézkedés keretében a HACS-ok a KAP ST céljaihoz illeszkedő, a helyi fejlesztési igényeknek megfelelő HFS-t dolgoznak ki. Az IH által jóváhagyott HFS-ben a HACS-ok olyan fejlesztési célokat határoznak meg, amelyeket a térségi szereplők valósítanak meg.

A HFS-t annak tartalma és minősége, valamint a megvalósításhoz szükséges kapacitás alkalmassága alapján az IH hagyja jóvá. A HFS-ek tartalmának kialakítása a HACS-ok kizárólagos feladata és felelőssége, amelyhez a beavatkozás biztosítja a szükséges pénzügyi keretet. Amennyiben egy HFS a kiválasztási kritériumok alapján nem fogadható el az IH által, az visszaküldésre kerül javítás céljából az érintett HACS részére.

A HACS működtetéshez kapcsolódó tevékenységek mellett, a HACS legfontosabb feladata a helyi közösség motiválása, aktivizálása és segítése úgy, hogy az új lehetőségek, ötletek felszínre kerüljenek és megvalósuljanak a HFS céljainak megfelelően, továbbá a HFS közösség általi kidolgozása és megvalósítása, valamint a hálózatépítés más HACS-okkal belföldön és a határon túl. Ennek keretében a HACS-ok támogathatják a projektötletek pályázattá történő kidolgozását is, amennyiben a projekt megvalósítása a HFS céljaihoz illeszkedik.

A LEADER program hét alappilléreinek megvalósítása:

- 1) Területalapú megközelítés: a LEADER HACS által lefedett terület egy homogén, összefüggő vidéki egység, ami nem minden esetben felel meg a közigazgatási határoknak. A működési terület településeit és lakóit a közös identitás, hagyományok, szokások, történelem vagy akár földrajzi helyzetük köti össze. Ez a megközelítés működőképes, a valós igények jobban körülhatárolható és pontosabb fellépéseket tesznek lehetővé. Ennek megfelelően a stratégia alkotás során figyelembe vesszük a térség sajátosságait, térszerkezeti jellemzőit, valamint a vármegye székhely, azaz Szolnok Megyei Jogú Város központi szerepét.
- 2) Alulról építkező megközelítés: egyes fejlesztések, programok megvalósulása eredményesebb és hatékonyabb, ha a helyi viszonyokat, erőforrásokat ismerő helyi lakosok, szervezetek fogalmazzák meg az elérni kívánt célokat, fejlesztési igényeket. A HFS megfogalmazása során a LEADER HACS-ok ösztönzik a helyieket, hogy vegyenek részt a közös munkában, gondolkodjanak közösen térségük jövőjének fejlesztésében. A „bottom-up”, vagyis alulról építkező típusú koncepcióknál kiemelt jelentőségű a helyi közösségfejlesztés, az együttműködés, a mindenki számára kezdeményező stratégia kidolgozása és annak végrehajtása. Egyesületünk a stratégiaalkotás és annak megvalósítása során is az alulról, a helyi társadalmi és gazdasági tér szövetéből jövő szükségletek feltárására és az újszerű, sajátos, helyi erőforrásokra támaszkodó megoldások és ötletek inkubációjára, támogatására koncentrálna. Ehhez folyamatosan kapcsolatot tart a térség szereplőivel, PDCA ciklus szerint beépíti a szükséges visszacsatolásokat mind a tervezés, mind a visszacsatolás során (dedikált eszközök: folyamatos és bárki számára

hozzáférhető javaslattételezhető (www.ktzve.hu), transzparens stratégiaalkotás, tervezői munkacsoportos ülések, fórumok, fogadóórák tartása).

- 3) Innovativitás: a sajátos, alulról jövő szükségletek feltárásának kiemelt szerepe van az újítások tekintetében. A LEADER program innovatív jellege a helyi erőforrásokra támaszkodik, valamennyi területen jelennek meg egyedi, új ötletek helyi szinten. Egyesületünk olyan projektek támogatását is szeretné támogatni, amelyek valamilyen HACS működési területén eddig el nem érhető, de valós szükségleten alapuló fejlesztés képében realizálódnak.
- 4) Integrált megközelítés: a LEADER program egyik legfontosabb alapja nem egy ágazat fejlesztési programja, hanem a vidéki térségek fejlesztésére irányuló tevékenységek és ágazatok közötti kapcsolat. A közösen megfogalmazott stratégiákban az intézkedések bármilyen szinten történő, multiszektorális megközelítése, összekapcsolása pozitív hatásokat indukál, hozzájárul a program sikerességéhez. Egyesületünk, ahogy a korábbi fejlesztési ciklusban is, támogatni kívánja a térségi szereplők közti projektszintű szakmai együttműködések létrejöttét és fenntartását. Fontos, hogy ezek mindkét fél számára hasznos szakmai munkát jelentsenek, melyre a korábbi tapasztalatokból adódóan kiemelt figyelmet kívánunk fordítani a helyi felhívásainkra beérkező kérelmek esetében. Különös tekintettel a kölcsönösség elvét nélkülöző együttműködések kiszűrésére.
- 5) Sajátos irányítási és finanszírozási módszerek: a LEADER programban a decentralizáltság többek között a döntéshozatalban és a rendelkezésre álló források felhasználásában mutatkozik meg. Ez a sajátosság a helyi igényekre reflektál. Az elv alapja, hogy a térség problémáit a helyi szereplők ismerik leginkább, így ők a legkompetensebbek a fejlesztések kidolgozásában és megvalósításában. A stratégiaalkotás és helyi felhívások megjelentetésének vonatkozásában a jogszabályi és szakmai megkötések mellett egyesületünk törekszik az egyedi igények figyelembevételére és a helyi igények beépítésére (pl.: a támogatási intenzitások lehető legmagasabb arányú meghatározása a civil és önkormányzati szektor esetében, ahol az önerő mértékének rendelkezésre állása a HACS működési területének egészén igen alacsony).
- 6) Hálózatépítés, együttműködés: a LEADER HACS-ok és egyéb szervezetek közötti hálózatok meglétének alapja a helyi tapasztalatok, jó gyakorlatok és eredmények terjesztése, cseréje, a tudás, akár a munkamódszerek megosztása, továbbadása. A hálózatépítés hozzájárul az elszigetelt vidéki térségek integrálásához és fejlesztéséhez. A hálózatok révén a HACS-ok együttműködésben is fogalmazhatnak és valósíthatnak meg fejlesztési célokat. Korábbi tapasztalatainkra alapozva rendkívül fontosnak tartjuk továbbá helyi szinten a hálózatépítést és az együttműködések kialakítását. A stratégia kialakítása és végrehajtása során is prioritásként kezeljük LEADER HACS-ok és egyéb szervezetek közötti hálózatok létrejöttének és fenntartásának elősegítését, a helyi tapasztalatok, jó gyakorlatok és eredmények terjesztését, cseréjét, a tudás és a munkamódszerek továbbadását.
- 7) Helyi partnerség(ek), HACS-ok helyi szintű szerepvállalása: a háromoldalú partnerségek központi szerepet töltenek be a LEADER programban. A HACS-ok által koordinált stratégiák megfogalmazása és megvalósítása a különböző szervezetek és ágazatok képviselői együttműködésében valósul meg, kiemelve a kölcsönös érdekeken alapuló partnerségek kialakítását, mélyítését. A HFS-ben megfogalmazott stratégiai és fejlesztési célok eléréséhez elengedhetetlennek tartjuk a helyi szereplők együttműködését, partnerségét, amely hozzájárulhat a működési területünk elszigetelt térségeinek integrálásához és fejlesztéséhez is.

Összegezve, a LEADER alapelvek szem előtt tartásával a HFS sikeres megvalósítása véleményünk szerint egy közös térségi összefogás és munka eredménye kell, hogy legyen, amely siker reményeink szerint egy gazdaságilag több lehetőséget magában hordozó, erősebb, élhetőbb, környezeti szempontból fenntarthatóbb és társadalmilag is összetartóbb, kirekesztésmentes térség képében mutatkozik majd meg.

Irányadó jogszabályok:

- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/1060 RENDELETE az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízumpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról

- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/2115 RENDELETE a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről

2. A HFS előkészítése, tervezésének szervezése

A LEADER nem csupán egy program elnevezése, hanem maga a megközelítés, amelynek keretében a vidékfejlesztés az alulról érkező ötletek összességéből építkezik. A HFS tervezését a KTZVE ezen alapelvek biztosításával, körültekintően igyekszik megszervezni az alábbi szempontok mentén:

- a legfontosabb érintettek beazonosítása,
- az érintettek igényeinek minél pontosabb feltérképezése,
- konstruktív párbeszéd biztosítása a tervezésben résztvevők között,
- munkacsoportos ülések és fórum szervezése, nyilvánosság biztosítása,
- folyamatos kapcsolattartás,
- hátrányos helyzetű csoportok bevonása,
- a térség inaktív egységeinek bevonása,
- a helyi közösségi együttműködések és igények felmérése.

Az előző fejlesztési időszak tapasztalatainak figyelembevételével a 2023-2027-es időszakban fontosnak tartjuk azt is, hogy a HFS tervezés során a fentebb felsorolt szempontok és munkamódszerek biztosításával lehetőség nyíljon olyan új, potenciális kedvezményezettek beazonosítására is a HFS-val lefedett működési területen, amelyek ez idáig nem ismerték a LEADER-t, vagy az innen származó támogatások nélkül nem tudták megvalósítani fejlesztési elképzeléseiket.

I. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata

A stratégiai tervezés a 2014-2020-as időszak tapasztalataira alapozva és a klasszikus közösségi tervezési módszerek alkalmazásának ötvözésével kerül elvégzésre. A helyi sajátosságokra, a térségünkben megfigyelhető gazdasági, társadalmi folyamatokra építve a stratégia elkészítése **több szakaszban** zajlik. Elsőként a HACS belső erőforrásai végeztek helyzetfeltáró, megalapozó, előkészítő szakmai munkát, melynek kezdeti szakaszában projektötletek gyűjtésére, konzultációk és személyes egyeztetések lefolytatására került sor a célcsoportok lehető legszélesebb körben történő meghatározása mellett. Ezt követően 2022. év novemberében HFS tervezési munkacsoport került kialakításra, melynek köre a tervezési folyamat során PDCA ciklus alkalmazásával változhat, külső szakértők, ill. különböző közszférába tartozó, gazdasági, társadalmi szervezetek képviselőit biztosító szakemberek bevonásával.

A tervezői munkacsoport feladata megvitatni a beérkezett projektjavaslatokat, elemezni az összegyűjtött információkat, melyek alapján kidolgozza azt a javaslatcsomagot, amelyet a stratégiában megvalósításra ajánl. *(A HFS tervezési munkacsoportok munkáját, valamint a HFS-el kapcsolatban megtartásra kerülő Fórumot az alábbi táblázat, ill. a 2. sz. mellékletben található táblázatok foglalják össze.)*

	Helyszín	Dátum	Témák	Részt vevők száma
Fórumok	Újszász	2023.09.12.	2023-2027-es tervezési időszak KTZVE Helyi Fejlesztési Stratégia készítése, alapvetések, munkacsoportos ülések összefoglalása, kérdések-válaszok	20 fő
Munkacsoport/ Tervezői ülések, megbeszélések	Rákóczi falva	2022.11. 23.	2023-2027 LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia tervezés; A tervezési munkacsoport megalakulása a személyi szakmai kompetenciák és szakterület azonosításával.	11 fő
	Rákóczi falva	2023.02. 20.	Tájékoztató a KTZVE Helyi Fejlesztési Stratégia (HFS) tartalmi elemeiről; Kerekasztal beszélgetés – Közös tervezés a hatékony forrásfelhasználás érdekében	13 fő
	Szolnok	2023.04. 03.	Tájékoztató az Irányító Hatósággal 2023. március 9-én történt Helyi Fejlesztési Stratégia 2023. 01.- „draft” 1.0 verziójának egyeztetéséről; Kerekasztal beszélgetés	11 fő

Az Újszászon megtartásra kerülő fórumon a HFS tervezés esélyegyenlőségi szempontjának érvényesítése érdekében a fórumon résztvevő *ÉN IS VAGYOK! Mozgássérült Generációk Érdekvédelmi Egyesülete* által tett megállapítások és az általuk ismertett helyi és térségi általános igények a tervezési folyamat során figyelembevételre kerültek. Az egyesület tevékenysége a mozgássérülteken kívül a hátrányos helyzetű csoportok esélyegyenlőségének elősegítése, szociális tevékenység, családsegítés, időskorúak gondozása, gyermek- és ifjúságvédelem, gyermek- és ifjúsági érdekképviselet, rehabilitációs foglalkoztatás. A HFS intézkedési szinten is támogatja az 1997. évi XXXI. tv. hatálya alá nem tartozó gyermek- és ifjúságvédelemhez kötődő kezdeményezéseket, gyermek- és ifjúsági érdekképviseleti tevékenységeket, valamint az időskorúak szükségleteire irányuló tevékenységek támogatását. *(HFS - 2. sz. intézkedés – támogatható tevékenységek)*

Ezt követően a kialakításra került HFS, több körös eljárásban tartalmi egyeztetésre kerül az IH illetékes szakértőivel, melynek során a HACS és az IH elvárásainak és célkitűzéseinek, valamint a vonatkozó jogszabályi környezetnek is mindenben megfelelő HFS kerül kialakításra és HACS közgyűlése általi jóváhagyásra.

A tervezési folyamat egésze alatt a nyitottság és átláthatóság biztosítása érdekében, széles körben több platformon is folyamatosan tájékoztatjuk az érintetteket, illetve lehetőséget biztosítottunk a működési területünkön élő lakosság számára a folyamatokban való aktív részvételre.

II. A nyilvánosság biztosítása érdekében megvalósuló intézkedések

A KTZVE által a nyilvánosság biztosítása érdekében alkalmazott/megvalósított intézkedések:

- információcsere biztosítása személyes konzultációkon keresztül,
- információcsere biztosítása fórumok megtartásával,
- telefonos információszolgáltatás ellátása munkaszervezeten keresztül,
- honlapunkon (www.ktzve.hu) létrehozásra került a „HFS 2023-2027” aloldal, - ahol az aktuális tervezési folyamatok minden esetben nyomon követhetők, bárki számára hozzáférhetőek, nyilvánosak,
- tájékoztatás nyújtása az aktuális információkról, rendszeresen megjelenő 'KTZVE Hírlevél' formájában
- tervezéssel kapcsolatos információk, projektötlet gyűjtési felhívások megjelentetése a HACS működési területén található települési önkormányzatok honlapjain,
- a települési önkormányzatokkal, a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Területfejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft.-vel, a Contact Mentálhigiénés Konzultációs Szolgálattal (Civil Információs Centrum) munkakapcsolatot alakítottunk ki,
- adatbázisunk (partnerlistánk) szereplői felé e-mailben közvetlen tájékoztatást és felhívást küldtünk a civil-, köz-, és üzleti szféra képviselői felé,
- információgyűjtést végeztünk a megvalósítani kívánt projektötlek összegyűjtésére,

(A HFS tervezési és megvalósítási folyamat során alkalmazott intézkedések köre az idő előrehaladtával folyamatosan bővíthet. Az elvégzett tevékenységek bemutatására minden releváns tevékenység/intézkedés esetében a stratégia 2. számú mellékletében kerültek rögzítésre.)

3. A HFS által lefedett terület és lakosság meghatározása

A KAP ST-ben foglaltak szerint - folytatva a 2014-2020-as programozási időszak gyakorlatát - a LEADER beavatkozás területi hatálya lefedi az ország összes vidékinek minősülő települését. A HFS-sel lefedni kívánt terület lakosság száma minimum 10 ezer fő és maximum 150 ezer fő lehet, és egy település csak egy HACS-hoz tartozhat.

A KTZVE Helyi Fejlesztési Stratégiával lefedni kívánt területének lakosság száma meghaladja a 10 ezer főt, azonban nem éri el 150 ezer főt, az akcióterület területileg összefüggő egység, a nevesítésre kerülő települések kizárólag a KTZVE HACS-hoz tartoznak.

3.1. A lefedni kívánt települések mérhető jellemzői, összefoglaló adatai (pl. területméret, lakosság szám).

Térségünk az Észak - Alföldi Régióban, azon belül Jász-Nagykun-Szolnok vármegye középső részén a Tisza és a Zagyva folyók mentén terül el. Közelebről az Alföld nagytáján belül, a Közép –Tisza - vidék középtáj területén helyezkedik el. Ezen belül a települések túlnyomó többsége (11 település) a Szolnoki-ártér kistájhoz, 3 település a Szolnok – Túri-síkhöz és szintén 3 település a Jászság kistájhoz tartozik. Akcióterületünk a Szolnoki járás területén helyezkedik el. A Társulás 18 tagtelepüléssel együttesen alkotja a Szolnoki járást, melyből 15 település alkotja (Tiszajenő, Vezseny, Martfű kivételével) 838.04 km²-en akcióterületünket: Besenyszög, Csataszög, Hunyadfalva, Kőtelek, Nagykörű, Rákóczifalva, Rákócziújfalva, Szajol, Szászberek, Tizasüly, Tiszavárkony, Tószeg, Újszász, Szolnok-külterület, Zagyvarékas települések. (Külterülettel jogosult települések száma: 1 db). *(Bővebben: 3. számú melléklet: A KTZVE HFS által lefedett települések és lakosság számuk)*

Térségünkben a lakosság szám 2008-tól folyamatosan csökkentő tendenciát mutat.

A támogatásra jogosult lakónépesség száma összesen (KSH 2022. január 1.): 35 786 fő.

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye demográfiai adatairól összességében elmondható, hogy kedvezőtlen folyamatok játszódnak le, hiszen csökkenő lakosság szám, az elvándorlás és elöregedés jellemzi. Az öregezési index folyamatosan nő: 143,7 % 2022-ben, míg 10 évvel ezelőtt 118,5 % volt. A 65-x korú lakosság száma szintén folyamatosan növekvő tendenciát mutat: 2021-ben 77 128 fő, 2022-ben már 77 817 fő.

3.2. Korábbi együttműködések, megvalósult közös projektek, összefogások

A korábbi tervezési időszakokban számos lehetőség nyílt a HACS számára saját fejlesztési ötletei és hiánypótló helyi kezdeményezések megvalósítására. Egyesületünk projektkoordináló szervezetként és résztvevőként egyaránt több sikeres térségi együttműködési projekt ötletgazdája és egyben megvalósítója volt partnerségben. A korábbi együttműködések és megvalósult közös projektjeink felsorolását és bemutatását az alábbi táblázat és a 6. sz. melléklet tartalmazza.

Projekt rövid összefoglalója:	Részt vevő tagok:	Megítelt támogatási összeg:	Megvalósítás állapota:
<p>Cím: „Közösségi pálinkafőzde kialakítása Szajolban”</p> <p>Modern bemutató pálinkafőző üzem engedélyeztetése és kialakítása történt Szajol településen, melyhez kapcsolódva kísérő rendezvények, tudásátadás valósult meg Szajolban, Rákóczi falván és Kuncsorban</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Közép-Tisza-Zagyva Vidékfejlesztési Egyesület - Royalton Consulting Projektiroda Kft - Tisza-menti LEADER Közhasznú Egyesület 	17.603.633 Ft	Megvalósult, fizikai zárás éve: 2015.
<p>Cím: „MADÁRIDŐ”</p> <p>A térség fiataljai (óvodások és kisiskolások) célcsoporttal ismeretterjesztő környezettudatos programok valósultak meg, 1 db Madárbarát kert épült és felújításra került egy nagy múltú vízimalom (Kengyel, Jászsószentgyörgy)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Közép-Tisza-Zagyva Vidékfejlesztési Egyesület - Jászsószentgyörgyi Sporthorgász Egyesület - KÖZÖLD Alapítvány - Kengyel Község Önkormányzat 	49.292.236 Ft	Megvalósult, fizikai zárás éve: 2015.
<p>Cím: „Innovatív közösségi napelem hasznosítás”</p> <p>A napenergiahasznosítás népszerűsítését célzó projektben kiépítésre kerültek olyan korszerű és környezetbarát, példaértékű napelem rendszerek (Szajolban, Kétpón, Jászapátiban), melyek költségtakarékos közösségi épületek üzemeltetését segítik, s ezeken keresztül az ismeret átadást segítik.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Közép-Tisza-Zagyva Vidékfejlesztési Egyesület - Közöld Alapítvány - Út és Élet Szociális Szövetkezet - Nagykunságért Vidékfejlesztési Egyesület 	36.258.557 Ft	Megvalósult, fizikai zárás éve: 2015.
<p>Cím: „Vallási-kulturális élet újjáélesztése esélyegyenlőség biztosításával Jász-Nagykun-Szolnok vármegye 2 településén, Zagyvarékasón és Tizsaszentimrén”</p> <p>Hátrányos helyzetű gyermekek nyári hittan táboroztatásán keresztül szemléletformáló közösségi projekt valósult meg, mely során megújult a zagyvarékas templom és számos tartós eszköz is beszerzésre került.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Közép-Tisza-Zagyva Vidékfejlesztési Egyesület - Zagyvarékas Római Katolikus Egyházközség - Tizsaszentimrei Gyermekekért Alapítvány - Tizsaszentimre Községi Önkormányzata - Tisza-tó Térsége Leader Egyesület 	44.241.783 Ft	Megvalósult, fizikai zárás éve: 2015.
<p>Cím: „Észak-alföldi tájegységek hagyományai nyomában”</p> <p>Városkép fejlesztő zöld-eszközbeszerzés és hagyományrendezvény teremtés is megvalósult (Besenyszög, Jászkisér és Túrkeve területén).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Közép-Tisza-Zagyva Vidékfejlesztési Egyesület - Besenyszög Város Önkormányzata - Túrkeve Városi Önkormányzat - Jászkisér Város Önkormányzata 	40.338.073 Ft	Megvalósult, fizikai zárás éve: 2015.

<p>Cím: „Tiszai halfogyasztás népszerűsítése”</p> <p>Projektünk során hatékony, komplex marketing alkalmazásával innovatív módon juttattuk a hazai halfogyasztás kultúrájának üzenetét az együttműködő térségekbe látogatók, turisták számára.</p>	<p>- Közép-Tisza-Zagyva Vidékfejlesztési Egyesület - Közöldr Alapítvány - Hello Hal Szabadidősport és Étmód Club</p>	21.606.096 Ft	Megvalósult, fizikai zárás éve: 2015.
<p>Cím: „Innovatív közösségi napenergia hasznosítás”</p> <p>Közösségi használatban lévő épületek energiaigényének racionalizálása, energiafüggőségének csökkentése érdekében napelem rendszer telepítése, megújuló energiahasznosítás népszerűsítése</p>	<p>- Közép-Tisza-Zagyva Vidékfejlesztési Egyesület - Közöldr Alapítvány - Jászapáti Városüzemeltető Nonprofit Kft</p>	15.9026.901 Ft	Nem került megvalósításra
<p>Cím: Helyi termék potenciál növelés JN-Szolnok megyében</p> <p>A helyi erőforrásokon, szükségleteken alapuló termékeket, szolgáltatásokat, helyi termékek termelőit, termék előállítóit tartalmazó adatbázis létrehozása</p>	<p>- Közép-Tisza-Zagyva Vidékfejlesztési Egyesület - Közöldr Alapítvány - Tiszazugi Leader Egyesület</p>	19.997.143 Ft	Nem került megvalósításra

Az elmúlt évek tapasztalata és jó példái szerint fontosnak tartjuk, hogy jelen HFS megvalósítása során is támogassuk, ill. részt vegyünk hiánypótló helyi kezdeményezésekben, elősegítsük ezek létrejöttét és hosszú távú fenntarthatóságát. Tanulva a korábbi projektek generálásából és megvalósításából kizárólag olyan kezdeményezésekben kívánunk részt venni és együtt dolgozni, melyek minden partner számára valós igényeket szolgálnak ki, minden résztvevő számára tényleges előnyökkel jár és biztosított a létrejövő eredmény hosszútávú fenntarthatósága.

3.3. Személyes kapcsolattartást, segítségnyújtást elérhetővé tevő központ(ok)

A K TZVE, ahogyan a korábbi években, a 2023-2027-es időszakban is minden régi és új partnere számára rendelkezésre áll a HFS által lefedett működési területén, igyekszik a lehető legmagasabb szakmai színvonalon segítséget és tájékoztatást nyújtani. Egyesületünk aktívan részt kíván venni a HFS-ban megfogalmazott célok elérésében, a projektek tervezésében, támogatásában és monitorozásában. A K TZVE 3 fős, tapasztalt munkaszervezeti - szakmailag felkészült - munkatársai (1 fő munkaszervezet vezető, 1 fő ügyintéző és 1 fő ügykezelő) folyamatosan és aktívan biztosítják a partnerek számára a konzultációs lehetőséget akár segítségnyújtásról, kapcsolattartásról, akár együttműködések kialakításáról legyen szó.

4. Horizontális célok

4.1. Esélyegyenlőség

A HFS tervezésekor kiemelt szempont az esélytudatosság kifejezése, a helyi szintű kapacitásfejlesztés, a vidéki szereplők bevonása, aktivizálása közösségi akciók, szemléletformálás, amely magában foglalja az esélyegyenlőség, a társadalmi befogadás és a szegénység elleni küzdelem témájú érzékenyítést, kapacitásfejlesztést.

A dokumentum nem közvetít szegregációt, valamint törekszik csökkenteni az egyes csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.

Kiemelt fontosságú a megkülönböztetés mentes kiválasztási rendszer: a HACS döntéshozó testületében (amely alatt a Helyi Bíráló Bizottságot értendő) legalább egy nő és legalább egy fiatal személy (legfeljebb 41. életévét még be nem töltött személy) szerepel.

Az EU alapelveinek mentén egyaránt biztosítani kell mindenki számára a minőségi, fenntartható és megfizethető szolgáltatásokhoz való egyenlő és időben történő hozzáférést, különös tekintettel, a fogyatékkal élőkre, a gyermekekre és a hátrányos helyzetű csoportokra.

A KTZVE elkötelezett abban, hogy a HFS elkészítése során, valamint a Helyi Pályázati Felhívások megjelentetésével összefüggésben a vonatkozó európai uniós és hazai környezetvédelmi és esélyegyenlőségi előírásokat, jogszabályokat, a „jelentős károkozás elkerülését célzó” elővigyázatosság elvét betartja, lehatárolt működési területén igyekszik elősegíteni a védett környezeti, természeti és kulturális értékeket megőrzését.

A KTZVE elkötelezett továbbá, hogy tevékenységei során a Fogyatékkal élő Személyek Jogairól szóló ENSZ-egyezményt a 2010/48/EK tanácsi határozattal összhangban figyelembe vegye, a tevékenységeinek végrehajtása során esetlegesen érintett fogyatékos személyeket megillető alapvető emberi jogokat – többek között akadálymentesítéssel és az ehhez kapcsolódó szabványok alkalmazásával – szükség esetén biztosítja. A HACS a HFS megvalósítása során olyan tevékenységeket is támogatni szeretne, melyek elősegítik működési területén a minőségi, fenntartható és megfizethető szolgáltatásokhoz való egyenlő és időben történő hozzáférést, különös tekintettel a gyermekekre, ifjúságra, idősekre és a további hátrányos helyzetű csoportokra. Egyesületünk a tevékenységeihez kapcsolódó nyilvános eseményeken, kommunikációjában és viselkedésében esélytudatosságot fejez ki, nem közvetít szegregációt, csökkenti a csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.

A HACS a megvalósítani tervezett helyi projektek tekintetében a tartalmi értékelés során előnyben részesíti a civil szférát közvetlenül célzó fejlesztéseket, melyek a szegregáció megelőzésére és kiküszöbölésére, a nemi dimenziók okozta megkülönböztetések feloldására, ill. a szegénységben élők és az egyéb marginalizált közösségek felzárkóztatására szolgálnak. Előnyben részesítjük továbbá azon kezdeményezéseket, melyek hozzájárulnak a helyi szintű kapacitásfejlesztéshez, a térségi szereplők széleskörű bevonása, aktivizálása mellett. Működési területünkön segíteni kívánjuk a közösségi akciók, rendezvények, szemléletformálási és képzési törekvések, programsorozatok létrejöttét.

Az esélyegyenlőség biztosítását a gyakorlatban akként kívánjuk érvényesíteni, hogy a HFS intézkedési szinten is támogatja az 1997. évi XXXI. tv. hatálya alá nem tartozó gyermek- és ifjúságvédelemhez kötődő kezdeményezéseket, gyermek- és ifjúsági érdekképviseleti tevékenységeket, valamint az időskorúak szükségleteire irányuló tevékenységek támogatását. *(HFS - 2. sz. intézkedés – támogatható tevékenységek)*

Ennek megfelelően már a HFS tervezésekor a KTZVE kiemelt szempontként kezeli az esélytudatosság kifejezését, a keletkező stratégiai dokumentum semmilyen formában nem közvetít szegregációt. A HACS közgyűlés által megerősített határozattal, saját döntéshozatali eljárásai során kiemelt fontosságúnak tartja a megkülönböztetés mentes kiválasztási rendszerek alkalmazását, ezért vállalja, hogy döntéshozó testületeiben legalább egy nőnek és legalább egy fiatalnak (legfeljebb 41. életévét még be nem töltött személy) lehetőséget biztosít a részvételre.

4.2. Fenntarthatóság és környezetvédelem

A HFS megvalósítás során a HACS a tartalmi értékelés során előnyben kívánja részesíteni azokat a projekteket, amelyek a kötelezően betartandó jogszabályokon felül, valamilyen többlet értéket hordozva, tiszteletben tartják az EU éghajlat- és környezetvédelmi normáit, prioritásait, és előtérbe helyezik a fenntarthatósági alapelveket, továbbá hozzájárulnak megvalósulásukhoz.

A HACS mind a HFS tervezési, mind a konkrét megvalósítási (pályáztatási) szakaszban igyekszik szemléletformáló képessége segítségével olyan tudást átadni a térségi szereplőknek - pl.: fórumok és fogadóórák, bárki számára látogatható nyilvános rendezvények és ügyfélszolgálati tevékenység segítségével – hogy tevékenységük és projektötleik során érvényre juthasson a környezeti

fenntarthatóság alapelve. Ezzel elősegíti pl.: a hulladék-felhalmozás csökkenését, energiahatékonyság növelést, megújuló energiák felhasználási arányának növelését a működési területén. A HACs által kínált fejlesztési lehetőségek keretrendszere (pl.: megjelentetett helyi felhívások) szintén reflektál és/vagy jutalmazza a környezetvédelmi és fenntarthatósági erőfeszítések gyakorlati megtestesülését.

A fenntarthatóság jelentős alappillére napjainkban a digitalizáció. A digitalizáció előretörésével támogatási lehetőséget kívánunk biztosítani olyan kezdeményezésekhez, projektötletekhez, melyek térségi vagy helyi szinten erősítik a lakosság jólétének fejlesztését, elősegítik az életminőségükre kiható digitális megoldások létrejöttét vagy ezek széles körben történő megismertetését. (pl.: digitalizációval kapcsolatos ismeretterjesztés, tudásátadás elősegítése akár rendezvények, akár képzések útján)

5. A 2014-2020-as programozási időszakra és az átmeneti időszakra (2021-2022) vonatkozó HFS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések

A KTZVE 2008 októbere óta látja el a Szolnoki kistérségben, napjainkban a Szolnoki járásban a LEADER program menedzselését, azaz a helyi közösségi kezdeményezésekre alapuló vidékfejlesztési tevékenységet. Ezért egymásra épülő fejlesztési folyamatokról, tervezésről beszélhetünk az elmúlt évtized tekintetében.

(A 2009-2014 évig terjedő időszakra vonatkozó összefoglalás a 4. sz. mellékletben található – I.)

Az előző időszak zárása egyben egy új fejezet nyitánya volt a Szolnoki járás LEADER programjában. A korábbi időszak során végzett közös munka látható és kézzel fogható eredményeket produkált, amelyek mindegyike valamely térségi szféra szereplőinek fejlődését, életüknek könnyebbé tételét szolgálta, nem utolsósorban a lakosság életminőségét is pozitív irányba befolyásolták működési területünk településeinek valamelyikén.

A 2014-20-as LEADER program megvalósítására ismét a KTZVE kapott jogosultságot a program Irányító Hatóságával kötött Együtműködési Megállapodás és Támogató Okirat által szabott jogi, működési keretek között. A székhely, a munkaszervezeti iroda valamint a humán erőforrás is szinte változatlanul tudott tovább dolgozni, ami nagy előny a stratégia tervezés és az intézkedések végrehajtása tekintetében. A tapasztalatok, az eddig megszerzett tudás, valamint a kialakult kapcsolati tőke nagyban hozzájárult a munkacsoportos tervezés gördülékenységéhez. Az előző időszak alatt szerzett tapasztalatok mind rendkívül hasznosnak bizonyultak a 2014-2020-as időszak tervezése során, hiszen igyekeztek a korábban meglévő és jól bevált folyamatoknak ismét teret biztosítani, ugyanakkor leszűrhetővé vált, hogy mely területek fejlesztésére szükséges több energiát fektetni.

A 2014-2020-as időszak működési területe Szolnok városával kibővült, amely így külterületével jogosulttá vált LEADER forrásunk igénybevételére. A fejlesztési forrás keret: 490.038.753 Ft, a működési forrás 125.331.601 Ft ateljes - jelenleg meghosszabbodott, átmeneti - programozási időszakra.

A tervezés során a jövőkép középpontjában egy egységes, fenntartható helyi szociális/szolidáris gazdaságépítési modell kialakítása állt, amely képes munkahelyeket teremteni és az élhető környezet kialakításával helyben tartani a lakosságot, különösképp a fiatalabb generációt. Ezen elképzelések mentén kerültek meghatározásra stratégia célkitűzései, melyek megvalósításával kiegészítő jelleggel tudott a helyi program hozzájárulni az EU2020 és különösen a hazai Vidékfejlesztési Program céljaihoz.

Kijelenthetjük, hogy a fejlesztési időszakra rendelkezésre álló forrás nem volt elegendő radikális gazdasági változtatás elérésére, ugyanakkor az egyes programokhoz való kapcsolódást, a kisléptékű fejlődést mindenképpen elősegítette.

Az előkészítő tervezési szakasz után 2018. január 2-án jelent meg az első öt felhívás, melyet még további három követett. A helyi fejlesztési stratégia elkészítéséhez munkacsoportos módszert

alkalmazva külső szakértők, a különböző társadalmi szervezetek képviselőit biztosító szakemberek vettek részt a munkafolyamatban, melyet megelőzőt a projektötlet gyűjtés, a térség szereplőivel folytatott fórumok, konzultációk, személyes egyeztetések megvalósítása és a tervező munkacsoport ülései. Mindezek mellett a lefedett térség átfogó gazdasági, társadalmi és kulturális erőforrásaira, környezeti adottságaira kiterjedő, az épített és természeti örökségeit, hagyományait feltáró kutató munka zajlott annak érdekében, hogy az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése valós adatokra alapszóljon.

Az így elkészült és Akciócsoport által Közgyűlésen elfogadott stratégia (továbbiakban KTZVE HFS) két átfogó célt irányzott elő:

1. Munkahelyteremtés és munkahely megtartás
2. Társadalmi szolidaritás és aktivitás fokozása

2018. január 2-től 2021. december 31-ig az összességében megjelenő 7 db felhívásra szakaszosan, illetve forráskimerülésig pályázhattak.

A 2023. 08. 30-án rögzített statisztikai adatok az alábbi eredményekről tanúskodnak:

A 138 db benyújtott támogatási kérelemből 68 db támogatott, 37 db támogatási kérelem visszavonásra került, 4 db támogatási kérelem elutasításra került, 26 esetben pedig elállást jelentettek be a projektgazdák, 2 db kérelem IH jogosultság ellenőrzés II., 1 db Támogatási jogviszony megszüntetett állapotban van. Az egyes helyi felhívásokat és a támogatói okiratban jóváhagyott támogatási összegeket az alábbi táblázat tartalmazza:

KTZVE 2014-2020. Helyi felhívások és Támogatói Okiratban jóváhagyott támogatási összegek:		
Felhívás kódja	Felhívás címe	Támogatói Okiratban jóváhagyott támogatási összeg összesen
VP6-19.2.1.-57-1-17	Helyi vállalkozások versenyképességének növelése	58 534 240 Ft
VP6-19.2.1.-57-2-17	Helyi turisztikai szolgáltatások és kínálat fejlesztése	36 321 271 Ft
VP6-19.2.1.-57-3-17	Helyi közösségi programok megvalósításának támogatása	49 364 336 Ft
VP6-19.2.1.-57-4-17	Helyi termékek piacra jutásának támogatása	0 Ft
VP6-19.2.1.-57-5-17	Helyi termékek elérhetőségének javítása	0 Ft
VP6-19.2.1.-57-6-19	Helyi mikrovállalkozások fejlesztésének támogatása	123 019 802 Ft
VP6-19.2.1.-57-7-21	Helyi fejlesztések támogatása	224 797 749 Ft
VP6-19.2.1.-57-8-23	Helyi közösségi programok támogatása	Társadalmisítás alatt
Összesen:		492 037 398 Ft

(A HFS tervezési folyamat során a statisztikai adatok aktualizálásra kerülhetnek, körük bővíülhet.)

A támogatott forintok által ténylegesen elért indikátorok 2023. 08. 30-ig:

(A 2014-2020 évig terjedő időszakra vonatkozó összefoglalás bővebben a 4. sz. mellékletben található -- II.)

KTZVE 2014-2020. Eredménymutatók		
Eredménymutató neve	Mértékegység	Érték
Létrehozott munkahelyek száma	fő	25
Alkalmazott megújuló energiát hasznosító berendezések száma	db	8
Megújuló energiát hasznosító berendezésekkel kapcsolatos népszerűsítő rendezvények/nyílt napok megtartása	nap	8
Rendezvény esetén a lehető legmagasabb arányú lakossági elértetés biztosítása	fő	7080
Képzés esetén a lehető legmagasabb számú résztvevői szám biztosítása	fő	490
Rendezvény ill. képzés esetén együttműködések kialakítása	db	67
Új helyi termék létrejöttének elősegítése vagy már meglévő helyi termékek elérhetőségének javítása	db	0
Helyi termék kapcsán létrejött együttműködés	db	0

(A HFS tervezési folyamat során a statisztikai adatok aktualizálásra kerülhetnek, körük bővíülhet.)

Helyi Felhívások eredményességének értékelése:

Eredményes intézkedések: HACS működési tevékenységek és sikeres Helyi Felhívások:

Felhívás címe	Kódszáma	Beérkezett TK-k száma	Támogatottak száma	Felhívás keretösszege	Kötelezettségvállalás mértéke
Helyi vállalkozások versenyképességének növelése	VP6-19.2.1.-57-1-17	24	9	48 778 534 Ft	58 534 240 Ft
Helyi közösségi programok megvalósításának támogatása	VP6-19.2.1.-57-3-17	32	18	41 136 947 Ft	49 364 336 Ft
Helyi mikrovállalkozások fejlesztésének támogatása	VP6-19.2.1.-57-6-19	30	19	102 516 502 Ft	123 019 802 Ft
Helyi fejlesztések támogatása	VP6-19.2.1.-57-7-21	22	17	207 756 578 Ft	224 797 749 Ft

- Alapvetően elmondható, hogy a vállalkozásfejlesztést, szolgáltatásfejlesztést/bővítést célzó intézkedések sikeresek voltak, kevés elállás és visszavonás volt tapasztalható. A bekövetkező elállások nagyrésze a TO nélkül saját felelősségre történő projekt megkezdést nem vállaló pályázók köréből került ki, ahol az elhúzódtó értékelés során a piaci folyamatok/drágulás kedvezőtlenül befolyásolta, főként az építőipari árakat (az alapanyag és munkadíjakat), ill. a nem Magyarországon gyártott eszközök árát. Térségünkben jellemző a tőkekoncentráció hiánya, a LEADER-be pályázó vállalkozások nem minden esetben tőkeerősek, alacsony a kockázatvállalási kedvük, ezért ebben az esetben a következő fejlesztési időszakban a HACS egyik elsődleges feladata lesz lehetőségeihez mérten a kiszámítható és időben előre tervezhető pályázati feltételrendszer kialakítása és kommunikálása. (VP6-19.2.1.-57-1-17, VP6-19.2.1.-57-6-19 és VP6-19.2.1.-57-7-21 felhívások)

- A helyi közösségi programok megvalósulását elősegítő intézkedések sikeresnek voltak mondhatóak, jelentős igény mutatkozott rájuk, azonban a Covid-19 jelentős nehézségeket gördített a megvalósítás elé, a visszavonások és elállások, egyes projektek részleges megvalósítása nagyrészt erre vezethető vissza. (VP6-19.2.1.-57-3-17)

Továbbfejlesztendő intézkedések: HACS működési tevékenységek és továbbfejlesztendő Helyi Felhívások:

Felhívás címe	Kódszáma	Beérkezett TK-k száma	Támogatottak száma	Felhívás keretösszege	Kötelezettségvállalás mértéke
Helyi turisztikai szolgáltatások és kínálat fejlesztése	VP6-19.2.1.-57-2-17	23	5	30 267 726	36 321 271

- Tapasztalható volt továbbá minden felhívásunk esetében, hogy a környezeti fenntarthatósági szempontok érvényesülését, együttműködések kialakítását, ill. az esélyegyenlőségi szempontok érvényre juttatását ösztönözni kell a pályázók körében, ugyanis enélkül kevesen mutatnak hajlandóságot a kötelezően elvár minimumon kívüli feladatvállalásra és ellátásra. A 2021-es évtől bekövetkező makrogazdasági környezet és az energiapolitika globális változásai, megfigyelhető tendenciái miatt a támogatást igénylők körében a hajlandóság és az igény az energiahatékonysági beruházások megvalósítására jelentősen megnőtt. A 2023-2027-es időszakban erre az igényre stratégiánkkal kiemelten reagálni kívánunk.

Eredménytelen intézkedések: HACS működési tevékenységek és sikertelen Helyi Felhívások:

Felhívás címe	Kódszáma	Beérkezett TK-k száma	Támogatottak száma	Felhívás keretösszege	Kötelezettség állalás mértéke
Helyi termékek piacra jutásának támogatása	VP6-19.2.1.-57-4-17	5	0	0	0
Helyi termékek elérhetőségének javítása	VP6-19.2.1.-57-5-17	2	0	0	0

- Megfigyelhető volt az is, hogy a turisztikai szolgáltatók és a helyi terméket gyártó, fejlesztő helyi szereplők köre nagy átfedést mutat, főként szolgáltatási paletta bővítésként volt fellelhető turisztikai bővítések kapcsán a helyi termékek támogathatósága, a helyi termékek elérhetőségének javítása önállóan, még önkormányzati szerepvállalás mellett sem tekinthető sikeresnek. Ezekre a tapasztalatokra alapozva a 2023-2027-es időszakban HFS célkitűzési és intézkedési szinten is reagálni kívánunk. (VP6-19.2.1.-57-2-17, VP6-19.2.1.-57-4-17 és VP6-19.2.1.-57-5-17 felhívások)

Megfigyelhető tendencia a vidékfejlesztési források felhasználásával létrejövő egyre több új kulturális rendezvény és rendezvénysorozat iránti igény, ami egyben színvonalas szórakozási lehetőséget biztosít, de akár tudományos vagy egyéb ismeretek szerzésére is alkalmat nyújt. Ezen események nagyban hozzájárulnak az idő tartalmas eltöltéséhez, ami képesebbé teszi vidéki településeinket a fiatalok helyben tartására.

Nem elhanyagolható az a láncolati fejlődés sem, melyben évről évre nőtt a pályázatok iránt érdeklődők száma. Megfigyelhető, hogy aki pályázni kíván, a még mindig jelentős adminisztráció miatt leginkább a magasabb támogatási összegű felhívások iránt érdeklődik. Ezzel együtt az agrár-jellegű pályázatok számának gyarapodása is megfigyelhető volt, hiszen a vidék fejlődéséhez szervesen kapcsolódik az agrárium. Ezen erőforrásokra építve egyértelműen láthatóvá vált a korszerű földművelő eszközök, gépek, technológiák alkalmazása iránti igény még LEADER szinten is, pedig a nagyobb gépbeszerzéseket a Vidékfejlesztési Program egyéb célzott támogatásai biztosítják. Ugyanakkor azt is meg kell jegyeznünk, hogy az agrártípusú vállalkozások nem jelentkeztek olyan technológiák, illetve azokat segítő gépek, berendezések támogatási igényeivel, melyek a termőtalaj pusztulásának megakadályozását vagy a környezeti terhelések csökkentését céloznák. **A következő időszak egyik vidéki gazdaságfejlesztési iránya lehetne az új felfogással, innovatív módon elérhető környezeti terheléseket csökkentő technológiák beszerzése, illetve azok megismerését célzó ismereteket, illetve tudást átadó projektek támogatása.**

Mit tekintünk innovatívnak, újszerűnek: Az adott tématerületekhez illeszkedően, illetve annak megvalósítása során pl. a térségben addig nem elérhető elemek, megoldások alkalmazását. Innovatív lehet az a kezdeményezés, amely a megvalósítási helyen (adott településen) addig nem elérhető megoldás alkalmazását vezeti be, mely lehet akár a rendezvény típusa, a megcélzott célcsoport, a célcsoport elérési módja vagy az alkalmazott eszközök, stb.

Az előző ciklushoz képest gyengébb a lokális gazdasági élénkülés, ugyanakkor a vállalkozások energetikai (energiatakarékos eszközök beszerzése, megújuló energiahasznosító berendezések alkalmazása) korszerűsödésével, versenyképességük növekedésével a jövedelmi viszonyok javulása kis mértékben ugyan, de következtethetően javul. A jelenleg kialakuló energiaválságra a következő időszakban mindenképpen reagálni szükséges. Ugyan a KTZVE az előző időszakok stratégiáiban is specifikus célként jelölte a megújuló energia hasznosítás elterjedésének támogatását illetve azok népszerűsítését, a 2023-tól induló új stratégiai tervezés során kiemelten támogatott célterület lehet a megújuló energiahasznosítás nagyobb volumenű elősegítése. Célozva a vállalkozási vagy társadalmi típusú pályázói kört. A megújuló energiák alkalmazásával párhuzamosan az adott technológiához tartozó tudás társadalmi szintű becsatornázódását is támogatni szükséges.

Visszafogottabb lett a térségek közötti együttműködés keretében megvalósítandó projektekre mutató igény, ugyan a térség szereplői felismerik a vidékben és az összefogásban rejlő potenciált, a

társadalmi és gazdasági hatások miatt azt kevésbé tudták kihasználni (a program ideje alatti majd 2 év a Covid-19 jegyében telt el, és közösségekre gyakorolt negatív hatásai mai napig érzékelhetőek).

A HFS 4. fejezetében leírtakkal összhangban a következő időszakban még kiemeltebb szerepet kapnak azok a programok, ahol a döntéshozatalban a **40 év alatti fiatalok**, különösen a **nők is szerepet kapnak**. *(A HFS 4. sz. mellékletében (III.) felsorolásra és rövid ismertetésre kerül néhány mintaértékkel bíró megvalósult projekt a tárgyidőszakot illetően.)*

6. Külső koherenciák azonosítása

A 2023-27-es időszakban az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) már nem tartozik a Partnerségi Megállapodás hatálya alá, felhasználásáról a tagállamonként kidolgozott KAP Stratégiai Terv (továbbiakban: KAP ST) rendelkezik, mely egyaránt kiterjed a Közös Agrárpolitika (KAP) I. és II. pillérére.

A 2021-2022 évek, átmeneti évek az EMVA, azaz a Vidékfejlesztési Program (továbbiakban: VP) esetében. A KAP átmeneti rendelet hatályban tartja az 1305/2013/EU rendeletet, azonban bizonyos esetekben kiegészíti azt. Ebből kifolyólag az 1305/2013/EU rendelet szabályai szerint lehet folytatni tovább a programok végrehajtását, azonban az új költségvetés terhére és adott esetben a kiegészítő szabályokkal.

A LEADER HACS-ok más operatív programokkal való lehatárolása részletesen leírásra került a KAP ST 4.5 Az EMVA és a vidéki térségekben működő egyéb uniós alapok közötti koordinációnak és hatáskör-elhatárolásnak, valamint az említett alapok egymást kiegészítő jellegének felülvizsgálata fejezet keretében. A KTZVE ezen lehatárolásokat a HFS-ben tervezett tevékenységek tekintetében minden esetben meg kívánja tartani.

A tevékenységszintű lehatárolás alapjai:

Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszeréből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

Lehatárolást jelent ezen kívül a HACS fejlesztési forrásainak felhasználására nem jogosultak azon projektek, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszeréből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett Helyi Felhívásokra (továbbiakban: HF) történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében.

Ez kizárólag az képez kivételt, ha a HF-ra benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi fejlesztésére/továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. Az érintett fejlesztési igények tekintetében a korábbi, releváns pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon lesz szükséges bemutatni. Ennek megfelelően a korábbi projektek továbbvihetőek, fejleszthetőek lesznek LEADER-ből, (akár más programban vagy akár LEADER-ben megvalósított korábbi fejlesztések egyaránt) egyértelmű lehatárolás mellett, pl.: más helyrajzi számon valósul meg a tervezett fejlesztési tevékenység vagy maga a végezni kívánt tevékenység más, mint a korábbi fejlesztéseknél, így ez képez lehatárolást.

Lehatárolást képez továbbá a KAP ST tekintetében, hogy a KTZVE HFS támogatást kíván biztosítani azon nem mezőgazdasághoz kötődő szolgáltatások fejlesztéséhez, melyek NEM tartoznak az Annex I.

termékkategória feldolgozás vagy előállítás alá. Lehatárolást képez a projektméret és az üzemméret (STÉ). További lehatárolás, hogy a KTZVE HFS alapján tervezett projektek pedig kizárólag a HFS-el érintett területi lehatárolás szerint valósíthatók meg.

Külső koherenciák azonosítása a KAP ST-ben foglaltak alapján:

A 2023-2027 HFS fő célja a kedvezőbb vállalkozói környezethez való hozzájárulás és a településeken helyben elérhető munkahelyek feltételeinek megteremtése, a térségi humánerőforrás helyben tartása, a HFS működési terület gazdasági és társadalmi fejlődésének támogatása az energiahatékonyság elősegítése és az élhető környezet fenntartása.

A támogatáspolitikai programok koordinációjának két alapvető eleme a lehatárolások meghatározása (a potenciálisan átfedő területek kettős finanszírozásának elkerülése érdekében) és a beavatkozások közti lehetséges szinergiák (egymást erősítő hatások) tudatos tervezése.

A HFS elsősorban a tevékenység, másod sorban pedig a projektszintű lehatárolásokat részesíti előnyben annak érdekében, hogy ne a programszinteken rögzített és így nehezen módosítható, rugalmatlan feltételek határozzák meg egyes felhívások és projektek támogathatóságát, csökkentve annak kockázatát, hogy célcsoportok, fejlesztési igények maradnak finanszírozás nélkül a rugalmatlan szabályok miatt. Tekintettel arra, hogy a LEADER Programon keresztül támogathatók olyan projektek, amelyek a léptékük, vagy a tevékenységi körük miatt máshonnan nem juthatnak fejlesztési forrásokhoz, viszonylag kisebb komplementer halmaz értelmezhető az átfedések tekintetében.

A támogatáspolitikai programok koordinációjának két alapvető eleme a lehatárolások meghatározása (a potenciálisan átfedő területek kettős finanszírozásának elkerülése érdekében) és a beavatkozások közti lehetséges szinergiák (egymást erősítő hatások) tudatos tervezése.

A HFS elsősorban a tevékenység, másod sorban pedig a projektszintű lehatárolásokat részesíti előnyben annak érdekében, hogy ne a programszinteken rögzített és így nehezen módosítható, rugalmatlan feltételek határozzák meg egyes felhívások és projektek támogathatóságát, csökkentve annak kockázatát, hogy célcsoportok, fejlesztési igények maradnak finanszírozás nélkül a rugalmatlan szabályok miatt.

Tekintettel arra, hogy a LEADER Programon keresztül támogathatók olyan projektek, amelyek a léptékük, vagy a tevékenységi körük miatt máshonnan nem juthatnak fejlesztési forrásokhoz, viszonylag kisebb komplementer halmaz értelmezhető az átfedések tekintetében.

KEHOP Plusz

A KEHOP Plusz többek között vízgazdálkodással és katasztrófakockázat-csökkentéssel, környezet- és természetvédelemmel, megújuló energiagazdasággal, klímasemlegességre való igazságos átállással, továbbá körforgásos gazdasági átállással foglalkozik.

A természetvédelemmel összefüggő beruházások esetében a KAP Stratégiai Terv elsősorban mezőgazdasági területekre, míg a KEHOP Plusz természetvédelmi területekre koncentrál, ahol például a Natura 2000 területek között lehetne átfedés, mely azonban projektszinten kezelhető.

TOP Plusz

A program Magyarország kevésbé fejlett régióinak és fejlett régiójának számító Budapest területi alapú fejlesztéseit támogatja, kiemelt figyelmet fordítva a legkevésbé fejlett régiók és elmaradott térségek fejlesztésére. Elsősorban helyi önkormányzati fejlesztéseket támogat, fejlesztési tematikája ennek kapcsán kiterjed a gazdaságélénkítés, munkahelyteremtés és -bővítés, valamint a népességmegtartás és családvédelem térségi és helyi feltételeinek biztosítására, így a helyi gazdaságfejlesztésre és foglalkoztatásra, a helyi turizmusra, a települési infrastruktúra, településüzemeltetés és helyi közszolgáltatások fejlesztésére.

A korábbi szabályozás, mely szerint 10.000 fő feletti településeket a TOP, 10.000 fő alatti településeket a VP keretében támogatnak a programok, jelenleg nem része a szabályozásnak. A TOP Plusz és a KAP Stratégiai Terv is támogatja a vidéki térségeket. Ez lehetőséget nyújt arra, hogy a két forrás összehangolásával az egyes projektek egymás hatását megsokszorozva, a teljes értéklánc mentén biztosított lehessen a fejlesztések finanszírozása. A szinergia lehetőségek hatékonyabb kihasználása érdekében koordinációs mechanizmust működtetünk a két program között, miszerint a vidékfejlesztési beavatkozások esetében a szinergia helyi szintű megvalósításáért felelős szervezetek, a LEADER HFS-ek felülvizsgálata során vizsgálatra kerül az érintett megye Integrált Területi Programja.

A KAP Stratégiai Terv és a TOP Plusz program közötti lehatárolás:

A KAP ST és a TOP közötti lehatárolást megkönnyíti, hogy két program időbeli csúszása miatt a TOP Plusz pályázatok legtöbb esetben jóval előbb megjelennek, mint a KAP kiírások, így ritkán fordulhat elő, hogy két kiírás egyszerre, vagy közel egymáshoz nyílik meg.

EFOP Plusz

Az EFOP Plusz prioritások lefedik a köznevelési, az egészségügyi, a társadalmi felzárkózási, szociális, család- és ifjúságügyi, társadalmi innovációs, valamint leginkább rászoruló személyeket támogató intézkedéseket.

Az EFOP Plusz társadalmi felzárkózási prioritási tengelyén, tervezetten a termelő-műhelyek kerülnek támogatásra, míg a KAP Stratégiai Terv keretében a társadalmi vállalkozások fejlesztésére allokálnak forrást. A jelenlegi tervek alapján a termelőműhelyeket bármilyen szektorhoz kötődően létre lehet hozni, akár mezőgazdasági tevékenységekhez kapcsolódóan is, továbbá az intézkedésben a támogatást igénylők között - szektorokra vonatkozó korlátozás nélkül - megjelennek a nonprofit gazdasági társaságok, valamint civil szervezetek is.

GINOP Plusz

GINOP Plusz elősegíti, összhangban a vonatkozó uniós stratégiákkal a magyar vállalkozások technológiaváltásához, digitalizációs és innovációs képességeinek megerősítését, valamint hozzájárul a munkavállalók képzéséhez, termelékenységük és hozzáadott értékük növelése érdekében.

A Partnerségi Megállapodás alapján a vállalkozásfejlesztést a GINOP Plusz támogatja. 2020-tól a GINOP hagyományos vállalkozásfejlesztési támogatásaiban az élelmiszeripari vállalkozások kizárásra kerültek, ezek 2021-2022-ben a VP-ből, 2023-2027-ben pedig a KAP Stratégiai Tervből kaphatnak támogatást.

DIMOP Plusz

A DIMOP Plusz egységes szolgáltatási rétegeken keresztül, adatintenzív megközelítésben járul hozzá az egyes szakpolitikai feladatok digitalizációs beruházásaihoz és ilyen módon átfogó megoldásokat támogat, amelyek egy-egy ágazati célkitűzés megvalósulása mellett egységesen támogatják a digitális transzformáció folyamatát. A DIMOP Plusz jellemzően országos léptékű beruházásokra fókuszál és elsősorban nem mezőgazdasági / vidékfejlesztési témájú fejlesztések végrehajtását tervezi, mégis több szinergia lehetőség azonosítható a két program között. Releváns: a DIMOP Plusz pluszponttal támogatja azokat a fejlesztéseket, amelyek egy, a KAP Stratégiai Terv által finanszírozott okosfalú stratégiával vannak összhangban.

IKOP Plusz

Az IKOP Plusz felelős a magyarországi közlekedési helyzet fejlesztéséért, ami magába foglalja a kötöttpályás, közúti, kerékpárúti és kikötői beruházásokat. Az IKOP Plusz fejleszteni fogja a vidék elérhetőségét is biztosító közlekedési hálózatokat.

Magyar Falu Program (MFP)

A Magyar Falu Program (MFP) a településhálózat több mint 90 százalékát, és a népesség mintegy harmadát adó, 5000 főnél nem nagyobb lakosságú kisvárosok és községek fejlesztését támogatja a következő területeken: vidéki szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztése, vidéki civil közösségek

támogatása, kistelepülésen élők lakhatási feltételeinek javítása, alsóbbrendű úthálózat fejlesztése hazai forrásból, valamint falusi mikroállalkozások támogatása uniós (GINOP Plusz-1.2.2-22) forrásból.

A nagymértékű átfedési lehetőségek okán alkalmazzuk a projektszintű lehatárolásokat.

Vármegyei Integrált Területi Programok - Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében a megyei területfejlesztési tervdokumentumokban megfogalmazottak lényegében négy pilléren épülnek:

- teremtett és épített környezet fenntarthatóságára és működőképességének biztosítására,
- a jövőbeni szükségletek feltételeinek kialakítására,
- a megye dinamikusabb nyugati fele fejlődési ütemének fenntartására,
- a tiszántúli térségek fokozatos dinamizálására.

A vármegyei területfejlesztési területi tervdokumentumok kidolgozásával párhuzamosan történt az Északkelet-Magyarországi Gazdaságfejlesztési Zóna stratégiája vármegyei gazdaságfejlesztési részdokumentumainak kidolgozása (Szolnok Megyei Jogú Városra, illetve a vármegye többi településére vonatkozóan). A területi tervezés primátusát megtartva, a gazdaságfejlesztési részdokumentumok beépültek a területi tervdokumentumokba. A megyei területfejlesztési koncepció és a megyei területfejlesztési program célkitűzései alapvetően a 2021-2027-es Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP_PLUSZ) prioritásrendszeréhez kapcsolódnak, ezen forrásokkal terveznek. A TOP_PLUSZ forrásai alapvetően a vármegyei tervdokumentumokban megfogalmazott önkormányzati fejlesztések megvalósítását szolgálják. Legerőteljesebben az összehangolt, több településre kiterjedő, egységesen kezelt térségek fejlesztését segítik elő.

Összességében elmondható, hogy programtól való lehatárolást a HFS alapján létrejövő intézkedésekben tevékenységi szinten és/vagy projektszinten tudja meghatározni a HACS.

7. Helyzetfeltárás

7.1. Helyi és helyzeti energiák bemutatása

Térszerkezeti adottságok:

Infrastrukturális helyzetünk a közműellátottság tekintetében az országos átlaghoz viszonyítva jónak mondható, erősségeinket növeli. A térség területén a vezetékes ivóvíz-ellátásba bekapcsolt lakások aránya 2022-ben 95% feletti. Ennek ellenére elmondható, hogy az ivóvíz minősége több esetben sem felel meg az előírásoknak, a hálózatok sok helyen öregek és elavultak. Szennyvízcsatornával a legtöbb település rendelkezik, vagy kiépítése EU-s forrásokból folyamatban van. A vezetékes gázellátás és a villamosenergia ellátás minden településén biztosított. A közvilágítási rendszer kiépítettsége teljes, a legtöbb esetben az alkalmazott technológia korszerűsítése azonban elmaradt, a rendszerek több mint 10 évesek, melyek energiatakarékosság szempontjából sürgős korszerűsítésre, átalakításra szorulnak.

Az egészségügyi infrastruktúra helyzete elégséges, az ellátó rendszer kiépített, az épületek és felszerelésük azonban az előző fejlesztési ciklus erőfeszítései ellenére, továbbra is felújításra és korszerűsítésre szorulnak. A lakosság elöregedéséből adódóan is sok a beteg, megváltozott munkaképességű ember, valamint magas a mozgáskorlátozottak, fogyatékosok száma. A lakosság általános egészségügyi állapota nem kielégítő, ezért indokoltak az egészségügyi preventív intézkedések: a lakosság tájékoztatása, az egészségmegőrzést elősegítő edukáció, az egészséges életmódra nevelő intézkedések megléte. Így kiemelten fontos az ilyen tevékenységet folytató szervezetek munkájának segítése, így ezt stratégiánkban is érvényesíteni szándékozunk.

A közlekedési kapcsolatok mindenkori fejlettségi színvonala meghatározó egy település/térség életében, fejlődésében, és egyben fontos elősegítője a település infrastrukturális ellátottsági viszonyainak, szervesen kapcsolódik a helyi gazdasági viszonyok fejlődéséhez is. A forgalom gyors és állandó növekedése következtében egyre jelentősebbek az utak minőségi állapota. A 33-as és a 34-es jelű utak az M3-as autópálya, illetve a 4. sz. főút felé vezető kapcsolatot erősítik, javítják a térség

elérhetőségét, a területi központok kiválóan megközelíthetők vasúton is. A régió közlekedésföldrajzi helyzetét a térség megyén belül betöltött központi helyzete határozza meg. A természetföldrajzi viszonyok és az eltérő közlekedési kapcsolatok miatt a járásban öt egymástól eltérő adottságokkal rendelkező településcsoport különböztethető meg:

1. Szolnok, mint a járás közlekedési csomópontja;
2. Kedvező közlekedésföldrajzi helyzetű települések a 4. sz. főút mellett (Rákócziújfalva, Rákóczifalva);
3. Csak alsóbbrendű úton elérhető, vasútállomással is rendelkező települések a Tisza jobb partján Szolnoktól délre (Tiszavárkony, Tószeg);
4. Főúti és vasúti fővonalival kapcsolattal rendelkező települések Szolnoktól északra (Újszász, Szajol, Szászberek, Zagyvarékas);
5. Csak alsóbbrendű úton elérhető települések, hiányzó kelet-nyugati összeköttetésekkel és vasútvonal nélkül Szolnoktól északra (Besenyszög, Csataszög, Nagykörű, Hunyadfalva, Kótelek, Tiszasüly).

A nevesítésre kerülő 5 egymástól elkülönülő településcsoporton belül található 4 város (Besenyszög, Rákóczifalva, Újszász és Szolnok). A városok mikrotérségi szerepkörei és funkciói egymástól eltérő, kiegészítő jelleget mutatnak. Az utóbbi évek EU-s és központi költségvetési forrásokból származó úthálózat fejlesztései javították a térszerkezeti kapcsolatokon, valamint az utak minőségén, azonban továbbra is nagy igény mutatkozik ezen fejlesztések összehangolására és megvalósítására egyaránt.

Szolnok – Amellett, hogy a város megyeszékhelyként a járás közlekedési csomópontja, a legjelentősebb gazdasági szereppel (foglalkoztatottak száma, működőtoke bevonás, működő vállalkozások száma, stb.) rendelkezik. A megyei jogú városban összpontosul a járási szaktudás, a járáson belül a felsőoktatási képzések és a speciális egészségügyi ellátások és az üzleti szolgáltatások zöme is itt érhető el, ami mindeképpen a térség egyik erősségének számít, ugyanakkor elszívó hatása miatt differenciált fejlettséget is teremt a többi településsel szemben, ami stratégiánkban mindenképpen kezelendő gyengeségnek számít.

Rákóczifalva – A 4. sz. főút melletti és Szolnok központjához igen közeli (11,5 km) helyzetének köszönhetően sokat profitál a megyeszékhely húzóerejéből (pl.: foglalkoztatás bővülés, elérhető közelségben lévő felsőoktatás, mezőgazdasági termékek felvevőpiaca). A településre és környezetére főként a gyümölcsök és zöldségnövények termesztése a jellemző, amelyeket helyben vagy a jóval nagyobb felvevőpiacot jelentő Szolnokon értékesítenek.

Újszász – A vasúti központnak is számító, jól megközelíthető Újszász Szolnoktól 21 km-es távolságban helyezkedik el. Főként könnyű megközelíthetőségének köszönhető számítástechnikai és építőipari szolgáltatásainak jelelős számát és versenyképességét. A településen található építőipari szolgáltatók a környező kistelepülések (pl.: Zagyvarékas, Szászberek) és Szolnok életében is jelentős szerephez jutnak.

Besenyszög – A Szolnoktól északra eső Besenyszög rossz megközelíthetőségű, ennek ellenére a járáson belül jelentős mezőgazdasági szerepe van mind a szántóföldi növénytermesztésben (napraforgó, búza, repce) mind pedig az állattenyésztésben (sertés, baromfi). A Besenyszögon megtalálható mezőgazdasági (gépi) szolgáltatások száma jelentős, amelyek kiemelkedő fontossággal bírnak a települést körülvevő tanyás területek vonatkozásában.

Térségünkben a települések szerkezetének kialakulását alapvetően a folyóvíz-parti helyzet szabta meg. A Tisza menti falvak az árvízmentes területeket foglalták el a természeti környezethez alkalmazkodó szabálytalan, de organikus településszerkezettel. Jellemzőjük a történelmi településmag apró telkei és a kanyargós, zezugos utcák. A későbbi fejlődés e jelleget megszüntette, és a nyitott utcák már mérnökiileg tervezett, párhuzamos és merőleges utcaszerkezetet mutatnak, ilyen pl.: Tószeg, Tiszavárkony vagy Zagyvarékas településszerkezete is. Az elmúlt 50 évben újonnan önállóvá vált települések (Csataszög, Hunyadfalva, Rákócziújfalva, Szászberek) szerkezete azonban, a mérnöki tervezés eredményeként szabályos, saktábla alaprajzú.

Környezeti adottságok:

A KTVZE által lefedett működési terület a Szolnoki – ártér nevezetű kistájon terül el. A járás kiemelkedő természeti adottságokkal rendelkezik, a települések jelentős része a Közép – Tiszai Tájvédelmi Körzet részét képezik, amely országos jelentőségű védett természeti terület, valamint a HACS működési területét több helyen érinti az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet hatálya (Natura 2000 területek). Említést érdemel továbbá a Közép-Tiszai Tájvédelmi Körzet vonatkozásában a Tisza Kisköre és Tiszaug közötti hullámterén létrehozott tájvédelmi körzet, ahol a Vezsenyi Természetvédelmi Terület (Fokozottan védett terület 85,1358 ha) is található. Ez a terület a Hortobágyi Nemzeti Park, Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei működési területéhez tartozik. Az értékes folyóparti és mocsári élőhelyek és társulások számos védett fajnak adnak otthont. A Tisza és holtágai, a Zagyva, és a folyók hullámterei jelentős természeti erőforrások.

A térség éghajlata kontinentális, nagy és szeszélyes a hőmérsékletingadozás (+42C° és -18C° között), a napfényes órák száma éves ingadozásban 1900 – 2500 óra között változik. Hazánk legszárazabb területéhez tartozik, uralkodó széliránya ÉNY-i, az átlagos szélesség 2,5-3,0 m/s. Az utóbbi évtizedben az éghajlatváltozás hatásai jelentősen éreztetik hatásukat, az éghajlati szélsőségek fokozottabbakká váltak. Az éghajlatváltozás jelenségei a magas hőmérsékletek és csapadékosabb periódusok váltakozásában és a szárazabb (aszályos), valamint csapadékosabb ciklusok negatív hatásaiban (belvízi elöntések, árvízi jelenségek) mutatkozik meg. Súlyos gondokat és anyagi károkat jelent a talajok elvizesedése, nehéz művelhetősége, a gyomosodás és a termés minőségének romlása. Ezek a körülmények kedvezőtlenül hatnak a mezőgazdasági termelésre és az itt élő emberek életminőségére egyaránt, mely előrevetíti az éghajlati reziliencia növekedését elősegítő intézkedések egyre fontosabbá válását. A kiélezett időjárási jelenségek gazdaságtalanná teszik a hagyományos növénytermesztési gazdálkodást, ezáltal kultúra és szemléletváltásra van szükség: tájgazdálkodás (extenzív állattartás, rét-legelőgazdálkodás bevezetése, erdőgazdálkodás), a biogazdálkodás bizonyos formáinak előtérbe helyezésére, vagy akár a precíziós gazdálkodás előretörésére.

Az adottságok ugyanakkor lehetővé teszik a megújuló energiák (különösen a nap és szélenergia) széleskörű hasznosítását, ami a térség erősségei közé tartozik. Sajnálatos módon a lehetőségeinkhez mérten azonban a megújuló energia potenciál térségi kihasználtsága alacsonynak mondható, amely gyengeségre reagálni kívánunk. Stratégiánkkal támogatni szeretnénk a megújuló energiát hasznosító berendezések alkalmazását, az energiahatékonyságot célzó intézkedéseket, valamint az alkalmazott technológiához tartozó tudás társadalmi szintű becsatornázódását.

A folyók, hullámterek és holtágaik védett természeti értékeket képviselnek, (Közép – Tiszai Tájvédelmi Körzet) részei a Tisza mellett húzódó ökológiai folyosónak, mely 136 km hosszú és 9452 ha – t foglal magába. A védett területek rendkívül gazdag és változatos növény, rovar és állatvilággal, biodiverzitással rendelkeznek. Védettséget élveznek a hullámtéri rétek, szikes puszták maradványok, holtágak gazdag mocsárvilága, a kérészek páratlan „tiszavirágzása”. A járás környezeti állapota — összességében — a kevésbé szennyezett területek kategóriájába sorolható. A légszennyezés legfőbb okozója az ipar és a közlekedés. A térség települései túlnyomó részt a „kiemelten védett” és „védett” kategóriába tartoznak. Az utóbbi években a térség parlagfüvel fertőzött területnek számít, mely növeli a lakosság allergén megbetegedését.

A felszíni vizek állapota változó:

- A Tisza folyó vízminősége a „jó víz és a tűrhető víz” minősítés közé helyezhető (II – III. osztály).
- A Zagyva folyó a felsőbb szakaszán szennyezettebb, értékei rosszabbak a Tiszáénál (III – IV. osztály)
- A belvízcsatornák több esetben szennyvizek befogadjaként funkcionálnak és ezért erősen szennyezettek.
- A holtágak vízminősége szennyezettnek tekinthető, mely többnyire a holtágak elöregedése, a sekély vízmélységek (feliszapolódás) és az eutrofizáció kedvezőtlen hatásaira vezethető vissza. Az Alcsi Holt – Tisza, mint kiemelt fontosságú holtág jó minőségű vízzel rendelkezik.

A térség gazdag és egyedi természeti- és kulturális értékekre építő turisztikai vonzerőkkel rendelkezik (természeti értékek, termálvíz, gasztronómia), amire sokrétű gyógy – és wellness, vízi-, öko-, kulturális-, falusi és sport turizmus építhető, bővíthető. Ezen igényekre a 2014-2020-as időszakban sok térségi fejlesztés reflektált, több-kevesebb sikerrel. A látványosságok magas számától eltekintve azonban a térség által biztosított lehetőségek jelenleg még többnyire kihasználatlanok, melynek főbb okai, hogy nem állnak rendelkezésre a sokoldalú és minőségi szolgáltatások nyújtásának alapfeltételei. Kiemelkedő potenciál és igény figyelhető meg a horgászturisztika területén, lévén működési területünk egésze élővizekkel és holtágakkal átszőtt, ami jelentős térségi erősségnek számít. Látható tehát, hogy a térség gazdag természeti értékei jelentős erőforrást biztosítanak, azonban pénzügyi ill. fejlesztési források hiányában ezek kihasználatlanok maradnak így stratégiánkban ezen gyengeség kezelésére mindenképpen reagálni kívánunk.

A térség gazdag természetes folyó- és álló vizeiben, valamint mesterséges halastavaiban a halfajok sokasága vonzza a horgászni vágyókat. Erre alapozva a térség mintegy 12 településén működik Horgászegyesület, illetve sportegyesület. Jellemzően elavult eszközrendszerrel, infrastruktúrával, de lelkesen végzik önkéntes tevékenységüket, tagságuk folyamatosan bővülő, a szabadidejüket horgászattal eltöltő fiatalok száma évről évre egyre gyarapodik a horgászegyesületek révén.

Kiemelt jelentőségű a talajok védelme. Megfigyelhetők a helytelen agrotechnika és külterületi infrastruktúra (korábbi belvív elvezető rendszerek elbontása, a megépített meliorációs drénhálózat nem funkcionál, hulladék elhelyezés) hiányából adódó talajdegradációs folyamatok; a talajsavanyodás, talajszerkezet romlás, eróziós folyamatok növekedése. Az árvizek a Zagyván és a Tiszán kora tavasszal, míg a kisvizek ősszel gyakoriak, bár ez a tendencia az elmúlt évtizedben többször felborult. Erős a belvívveszély. Erre irányuló intézkedési igények is egyre inkább jelentkeznek az önkormányzatok és a gazdálkodók részéről. Javult a hulladékgazdálkodás helyzete, ugyanakkor továbblépést igényel a szelektív hulladékgyűjtés elterjesztése, a lakosság szemléletmódjának változtatása. Sok probléma van a lakosság környezettudatos magatartásával, jellemző, hogy a települések határában szaporodnak az illegális hulladéklerakó helyek. A mezőgazdasági termelés során keletkezett hítrágya és egyéb hulladékok kezelése, elhelyezése, ártalmatlanítása részben megoldott, ezen a területen is további környezetvédelmi jogszabályváltozások szükségesek. Pl. mezőgazdasági- és zöldhulladék újrahasznosítása, komposztálása.

Kulturális erőforrások:

A térségben a társadalmi szervezetek száma összességében magas, finanszírozási problémák és működtetés nehézségek miatt viszont egyre csökkenő tendenciát mutatnak, jellemzően három településre osztozik nagyobb részük: Nagykőrű, Rákóczi, Besenyszög. Együttműködésük egymással jelentéktelen, zömében önállóan, partnerségek nélkül működő, jogilag rendezett szervezetek. A társadalmi szervezetek szerepvállalása, a közsféra és civil szféra együttműködése továbbra is javításra szorul. Térségünkben a településekre jellemzőek a nemzetközi kapcsolatok, leginkább a testvértelepülési együttműködés, melyeket az önkormányzatok kötöttek. Ezek leginkább kulturális kapcsolatok zenei-, képzőművészeti hagyományokra alapozva, nem jellemző az élő gazdasági együttműködés nemzetközi szinten.

Jellemző a települési sport- és szabadidős szervezetek, a hagyományörző illetve kulturális tevékenységű szervezetek aktivitása. A legnagyobb szervezetek (Kuruc Hagymányörző Egyesület, Besenyszögi Hagymányörző Íjász Egyesület, Szászberek SE, Szabó János Horgászegyesület, Szövetség az Élő Tiszáért Egyesület, Rákóczi Lovasai Egyesület, Emberkék az Emberért Egyesület, Újszász Városi Vasutas Sportegyesület, Besenyszögért Alapítvány) mindegyike pályázati forrásokat vesz igénybe tevékenysége ellátásához, jellemzően azonban az állami támogatásokból származó forrásokból működnek (önkormányzati költségvetési támogatással). Jellemző rájuk az önkéntes munka bevonása, főállású és teljes munkaidős foglalkoztatottak fenntartására azonban anyagi helyzetük sok esetben nem biztosít lehetőséget. Említésre méltó többek között a rákóczi falvai B.A.P. Macimúzeum és Kiállítóterem, továbbá a Régi Idők Háza, mely népi kultúrát bemutató intézményeket magánerebből magánszemélyek működtetnek. A HFS-ben kiemelt figyelmet kívánunk fordítani a hasonló struktúra alapján működő kulturális kezdeményezések támogatására.

A térségben majdnem minden településen működik Vadásztársaság, melyek társadalmi szervezetként egyesületi formában látják el tevékenységüket. A térségben jelentős hagyományokkal bír a vadászat, mely nagyterjedésű, bő apróvadász területekkel párosul így biztosítva a természeti erőforrások és a kulturális erőforrások összefonódását.

Jelentős a hagyományörző egyesületek tevékenysége, ismertsége:

- a rákóczi Rákóczi Kuruc Hagományörző Egyesület országosan elismert rendezvénye az Aratófalatok ünnepe a Magyar Turizmus Zrt. rendezvénynapójában is besorolt,
- a Rákóczi Néptáncgyűttes táncosai országsszerte méretetik meg magukat a hagyományos magyar népi táncok versenyein, fesztiváljain,
- a Besenyszögi Hagományörző Íjász Egyesület.

Megjelentek az új, hagyományörzési tevékenységet ellátó egyesületek is:

- Újszászi Liliom Néptánc és Hagományörző Egyesület - Újszász
- Rákóczi Rákóczi Madárbarát és Természetvédő Kör Egyesület - Rákóczi Rákóczi

Kiemelkedő a civil sport terén:

- az újszászi Újszász Városi Vasutas Sportegyesület országos lábtoll-labda bajnokságai méltán elismertek,
- elismert a rákóczi Rákóczi Rákóczi Sportegyesület labdarúgó (NBIII.), sakk, valamint lovasportokkal (fogathajtás) kapcsolatos tevékenysége,
- az 1930 óta működő Szászbereki Sport Egyesület, mely labdarúgásban nyújt folyamatos magas teljesítményt

Általánosan megfigyelhető a működési területünk vonatkozásában, hogy a civil szervezet száma igen magas, ami térségi erősségeink sorát gyarapítja, ugyanakkor gyengeségünk, hogy a források hiánya és a rendelkezésre álló technikai színvonal elégtelennek bizonyul nagyobb szabású programok, együttműködések megteremtésére annak ellenére, hogy jelentős igény mutatkozik rá a lakosság körében. Erre a problémára HFS-ünkben mindenképpen reagálni kívánunk.

A társadalom állapota:

A járásra jellemző romló demográfiai tendenciát nem ellensúlyozza a roma népesség átlag feletti népességszaporulata sem. Újszászon, Zagyvarékason, Kötelken, Nagykörűben, Tiszasülyön feladatként jelentkezik a romák élethelyzetének kezelése, javítása. Tovább rontja az összképet, hogy fennáll a közműdíj eladósodás, valamint a jelzálog eladósodás. Komoly és mindenképpen kezelendő nehézséget jelent, hogy a munkalehetőségek beszűkülése miatt a fiatalok elvándorlása igen nagy arányú. A fiatal és képzett munkaerő elvándorlása további problémát is felvet. A magas szakmai tudást és specifikus képzettséget igénylő helyi állások betöltetlenek maradnak, ezen felül pedig a nem megfelelő vagy képzettséggel egyáltalán nem rendelkező helyi munkanélküliek száma egyre nő, így a munkaerőpiacon egyszerre van jelen a szakképzetlen és a túlképzett, ugyanakkor a szükségesnél kevesebb az igényeknek megfelelő képzettségű munkaerő.

Működési területünkön a legfeljebb általános iskola 8. osztályát végzett 7 éves és idősebbek aránya, valamint a legalább érettségizett 18 éves és idősebb népesség aránya is elmarad mind az országos, mind pedig az összesített vármegyei arányoktól, ennek következtében a felsőfokú végzettségű 25 éves és idősebb népesség aránya is alacsonynak mondható, a helyzet fokozatosan romlik. A Kormány 2012. szeptember 1-jével létrehozta a Klebelsberg Intézményfenntartó Központot. Országos szinten 198 tankerület került kialakításra, 19 db vármegye központi tankerülettel, melyek illetékességi területe azonos a járás illetékességi területével. A vármegye központi tankerület a vármegye székhelyén működő járási tankerület (esetünkben a Szolnoki Tankerület), amelynek illetékességi területe a szakképző iskolák, a kollégiumok, a pedagógiai szakszolgálati feladatokat ellátó intézmények, valamint a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó azon megyére terjed ki intézmények tekintetében, amelynek székhelyén működik, ezen kívül ellátja a járási illetékességi területén a vonatkozó jogszabályok szerinti feladatokat is. Működési területünk vonatkozásában a Szolnoki Tankerülethez tartozik: Szolnok, Rákóczi Rákóczi, Rákócziújfalú, Szajol, Tiszavárkony, Tószeg, Újszász és Zagyvarékas.

Térségünkben már korábban elkezdődött a települések közötti együttműködések keretében az un. iskolatársulások létrehozása, mára ezek már biztonsággal működnek, illetve az egyházi működtetésű intézmények váltak uralkodóvá. Besenyszög, Szászberek, Tizzasüly, Kőtelek, Csataszög, Nagykörű, Hunyadfalva térségében minden településen a Római Katolikus Egyház vette át az iskolákat, óvodákat. A cél, hogy még eredményesebb integrációval a hátrányos helyzetű gyerekek minél nagyobb eséllyel tudjanak továbbtanulni. A 2014-2020-as időszakban több településen valósult meg pályázati támogatással iskola és óvoda felújítás- és korszerűsítés. Nem működik általános iskola Csataszögön és Hunyadfalván sem. Az iskolásokat Kőtelken és Nagykörűben fogadják. Önkormányzati társulások az általános iskolai feladatok ellátására Besenyszög központtal (Tizzasüly); Nagykörű központtal (Kőtelek) működnek. A települések a közoktatási kötelezettségüknek eleget tesznek, azonban továbbra is szükséges az intézmények épületenergetikai és felszereltségbeli korszerűsítése, fejlesztése.

Az iskolarendszerű szakképzés tendenciája szerint, csökken az iskolas korosztály létszáma, ugyanakkor nő a képzésben töltött időtartam. A szakiskola kontraszelektált, az ott tanulók létszáma a gazdaság igényeihez képest alacsony. Kevés a középfokú végzettségű, munkaerőpiacra belépő szakember, a gimnáziumból és a szakközépiskolából még mindig nagyobb arányban tanulnak tovább a fiatalok. A munkaerő-piaci igényekhez képest magas a felsőfokú intézményekben tanulók aránya. A csökkenő létszámú szakiskolai képzés komoly feszültséget teremt a munkaerőpiacon és ezen túlmenően a kontraszelektációból fakadóan itt a legnagyobb a lemorzsolódás, a képzésből sikeresen kikerülők tudásszintje eltér a szakmai és vizsgakövetelmények alapján elvárttól, valamint a munkaadói igényektől is. Térségünkben igény mutatkozik a korszerű, gyakorlaton alapuló, többek között mezőgazdasági és ipari jellegű szakképzésekre.

Komplex rekreációs és szabadidős szolgáltatásokra épülő terekkel térségünkben kevés település rendelkezik, ugyanakkor lehetőség van az összehangolt, egységes fejlesztésekre a lakosság életminősége javítása érdekében. Megfigyelhető tendencia, hogy a térségből az ifjúság jelentős része elvándorol munkahelyek és szabadidős lehetőségek hiányában, ám a fejlődés érdekében szükség van a térségben tartásukra, ezért fontosnak tartjuk a munkahelyteremtéssel egybekötött, fenntartható szabadidős és helyi turisztikai tevékenységek fejlesztését.

Járási szinten a szociális ellátórendszer kiépített, de további fejlesztésre szorul a fellépő igények miatt. Az esélyegyenlőség kiemelt kezelését fontos szempontnak tekintjük, továbbá a gazdasági és infrastrukturális lehetőségek fejlesztésével a térség népesség megtartó képességének javítását, illetve a lakosság,- különös tekintettel az aktívkorúakra - képzésének segítségét, hogy kiszélesedjen a helyi igényeknek megfelelő, magasan képzett, a térséghez kötődő és azért tenni is akaró lakosság köre. A munkanélküliségi ráta köszönhetően a közmunkaprogramnak és Szolnok város „húzó hatásának” a vármegyei átlagtól (8,3 %) valamivel jobban alakult, azonban 7,3 %-os értékével így is jócskán elmarad az országos 6,3 %-os aránytól. A munkanélküliség sok esetben sajnálatos módon hozzájárul a megélhetési bűnözés kialakulásához, amely térségi gyengeségként rontja a közbiztonságot. E gyengeségünk megoldása érdekében stratégiánkkal támogatni kívánjuk a közbiztonság megőrzésére irányuló térségi együttműködések, kezdeményezések kialakulását.

A KTZVE működési területén a pontos demográfiai, ill. gazdasági mutatókat a 2011. év – 2021. év időhorizonton vizsgálva, bővebben az 5. számú melléklet: Helyi és helyzeti energiák bemutatása fejezet tartalmazza.

A térségi munkaadók és a lakosság részéről is egyre jelentős igényként merül fel a lakosság Szolnokra, ill. az ország egyéb területeire történő elvándorlásának mérséklése különös tekintettel a fiatal generációkra. Feltétlenül térségi erősségeink közé tartozik, hogy ez a társadalmi igény konkrétan megfogalmazódott, ill. hogy az emberek tenni akarnak életminőségük jobbátétele érdekében. Ehhez a közös szándékhoz stratégiánkkal mi is hozzá kívánunk járulni, lehetőséget kívánunk teremteni a szabadidő minőségi, hasznos eltöltésére, ami a lakosság és kiemelten fiatalok térségi kötődését, lokálpatriotizmusát erősítheti.

A gazdaság helyzete:

A térség gazdag mezőgazdasági termelési kultúrával és hagyományokkal rendelkezik, azonban az agrárium jelenleg nem versenyképes. A termőhelyi adottságokat figyelmen kívül hagyó helytelen talajhasználat az alacsony jövedelmezőségen túl jelentősen rombolja a természeti környezet állapotát. A kisebb településeken még mindig szinte kizárólag a helyi mezőgazdaság ad megélhetést, ugyanakkor a hagyományos termékszerkezet, az elaprózott birtok – és tulajdonosi rendszer, az alternatív jövedelemszerzési lehetőségek fejletlensége, a termelés integráltságának alacsony szintje, a térségi arculat hiánya további súlyos problémákat okoz. A gazdasági tevékenységekhez kapcsolódó szolgáltatások és a termelők közötti összefogás hiánya jellemzi a településeket. Mindezen hátrányok is hozzájárulnak a növekvő munkanélküliséghez.

A fogyasztási szokásokhoz igazodóan megfigyelhető térségünkben a mezőgazdasági termékek magas színvonalon történő, manufakturális jellegű feldolgozása, azzal emelve az adott termékek hozzáadott értékét. Ezen törekvések elsősorban a kisebb, tökeszegényebb de magas szaktudással rendelkező gazdaságok, vállalkozások esetében mutatkoznak meg, így az egyre nagyobb számban az egészséges életmód felé forduló vásárlási potenciálját tekintik kitörési pontnak, teret nyitva ezzel a hagyományos és magas minőségű kézműves- és bio termékek elterjedésének. A világpiacon folyó folyamatok miatti drágulások azonban veszélyeztetik ezen szektor versenyképességét is a magas árszínvonal miatt.

A térség állattenyésztésében általánosan a sertés- és baromfitartás a jellemző, ugyanakkor a legeltethető gyepterületeken a juh- és a tejhasznú szarvasmarha tenyésztés a megfigyelhető. Általános térségi tendencia azonban, hogy az állatállomány és a mezőgazdasági termelők kibocsátó kapacitása folyamatosan csökken. Újszerű kezdeményezések már vannak a volt mezőgazdasági majorok felújítására, újrahasznosítására (állattartás, terménytárolás, stb.), illetve a helyi termékek (zöldség, gyümölcs, hús, tej, tojás) helyi hasznosítására (pl. iskolai főzőkonyhákban, helyi piacokon) a helyi önellátás kialakítását elősegítve. A települések környékén erre alkalmas földterületek kialakítása és megfelelő munkaerővel történő hasznosítása ennek elengedhetetlen feltétele. A térségben jelentős mennyiségű, jó minőségű növénytermesztésre alkalmas terület akad, azonban egyes területeken jelentős problémákat okoz a belvív, ami ronthatja a területek aranykorona értékét, vagy a nyári aszály, vagyis öntözés nélkül csökken a termésátlag és minőség. A szántóföldi növénytermesztés esetében a térségben hagyományos fajták (búza, napraforgó, repce) a meghatározóak, ugyanakkor sok helyen, jelentős mértékben jelen van a kertészet (paradicsom, paprika, hagyma) és a gyümölcsstermesztés is (csersznye, meggy, eper, dinnye). A nagyobb élő munkaerő igényű kultúrák termesztési területei az utóbbi években a munkaerő hiánya miatt visszaszorulóban van, termesztésük egyre gazdaságtalanabbá válik. Látható tehát, hogy a nehézségek ellenére is a térség kedvező mezőgazdasági adottságai kitörési pontot jelenthetnek. Gyengeségként jelentkezik ugyanakkor, hogy a térségben sok esetben elavult, gazdaságtalan a termelés, a keresleti és a kínálati oldal fizikai hely hiányában vagy elégtelen marketingstratégiák következtében nem találkoznak egymással. Stratégiánkban reagálni kívánunk erre a gyengeségre, ösztönözni kívánjuk a minőségi helyi termékek megjelenését, a térségi kereslet és kínálat összhangba hozását, közvetlen együttműködések kialakulását. Céljaink elérésének érdekében nem csak az induló, hanem a már meglévő, versenyképes vállalkozásokat is szükséges megerősíteni, támogatásuk ezért elengedhetetlen.

Az egy főre jutó GDP alapján Jász-Nagykun-Szolnok vármegye a 17. helyet foglalja el a megyék sorrendjében, az elmúlt évek viszonylatában. A térség 10 legnagyobb foglalkoztató vállalkozása közel 10 %-át adja a térségen belüli foglalkoztatásnak. Húzóágazatként mutatkozik a gépgyártás, autóalkatrész gyártás, az élelmiszer nagykereskedelem és a húsipar. A javuló átlagot a Jászberényi járás, és Szolnok megyei jogú város gazdaságának fejlődése növelte, ugyanakkor a Szolnokot körülvevő – KTZVE által lefedett térség települései – elsősorban Tiszamenti települések (Tiszasüly, Nagykőrű, Csataszög, Kőtelek, Hunyadfalva, Tiszavárkony, Zagyvarékas) továbbra is elmaradott, ún. „belső perifériának” minősülnek. Ez jól látható a HACS működési területének vonatkozásában, az elmúlt évek során egy lakosra jutó jegyzett tőke értékének alakulását szemügyre véve, valamint megvizsgálva az egy lakosra jutó bruttó hozzáadott értékeket a vármegyei, valamint az országos értékekhez viszonyítva. *(Bővebben: 5. számú melléklet: Helyi és helyzeti energiák bemutatása)*

A HACS működési területén a regisztrált vállalkozások száma is igen alacsonynak mondható az elmúlt 10 év érzékelhető növekedése ellenére, igaz az arányosított vármegyei értéktől nem sokkal van elmaradva, az országos értékeket azonban meg sem közelíti. Sajnos a vállalkozási hajlandóság is alacsonynak mondható, mind a működő egyéni vállalkozók számát, mind pedig a működő társas vállalkozások számát tekintve.

(Bővebben: 5. számú melléklet: Helyi és helyzeti energiák bemutatása)

A működő társas vállalkozások száma a szolgáltatási szektorban a legmagasabb, ezt követi az ipari- és építőipari szektor, végül a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat nemzetgazdasági ágak. A településen azok a legfontosabb szektorok, amelyek nagy mértékben részesednek a foglalkoztatásból és/vagy a vállalkozások számából. Ebből a szempontból a települések legfontosabb szektorai a kereskedelem, szolgáltatás, közigazgatási szférán belül az önkormányzatok, és a feldolgozóipar. Térségünk jövőbeni fejlesztését elsősorban közlekedési – logisztikai helyzetére alapozhatja, amennyiben befejeződnek a folyamatban lévő vasút-, autótűt- és autópálya fejlesztések.

(Bővebben: 5. számú melléklet: Helyi és helyzeti energiák bemutatása)

A járás gazdasági-társadalmi fejlődését a meg nem újuló természeti erőforrások (földgáz, ásványi nyersanyagok) szórványos jelenléte mellett a megújuló természeti erőforrások (termál- ásvány- és gyógyvizek, rétegvizek, felszíni vizek) bősége, a talajadottságok változatossága befolyásolja. A falvak, városok településrendezési terveiben kijelöltek az ipari jellegű területek, azonban csak a térség 4 településén kezdett el működni ipari park jelleggel lehatárolt terület, ahol néhány betelepült vállalkozás működik és bár ezek száma folyamatosan nő, további fejlesztésre szorulnak. Jelenleg 1 ipari park Szolnok külterületén és 1 ipari park Szászberék településen működik. A térség gazdaságfejlesztésének súlyponti eleme lehet a meglévő iparterületek hasznosítása, fejlesztése, ami csak (alap)infrastrukturális fejlesztésekkel együtt valósítható meg. A gazdasági bázis megerősítése új vállalkozások indítását, az üzleti infrastruktúra és a szolgáltatások fokozatos kiépítését igényli. A meglévő illetve új ipari területek, parkok fejlesztése, illetve a tökevonzó képesség erősítésével megalapozható szilárd gazdasági bázis a továbbfejlődés kiindulási pontja lehet. Az alapvető feltételek megteremtése érdekében építve erősségeinkre, figyelembe véve a térség társadalmi és gazdasági lehetőségeit HFS-ünkben támogatni kívánjuk a térség induló és működő vállalkozásait elsősorban a munkahelyteremtés és az ebből fakadó multiplikátor hatások érvényesülése miatt.

7.2. SWOT analízis

A térség társadalmi-, gazdasági környezete, természeti erőforrásai:

Erősségek:	Gyengeségek:
<ul style="list-style-type: none"> • E1: Jelentős a megyeszékhely (Szolnok) gazdasági, társadalmi, kulturális integráló ereje és húzó hatása, munkaadók magasabb száma. • E2: Szolnoki oktatási intézmények szakirányú szakmai és tudományos háttere (egészségügy, turizmus, vidékfejlesztés, mezőgazdasági és élelmiszeripari). • E3: A térség természeti, kulturális értékekben gazdag (természetvédelmi területek, sokszínű halfauna, sokszínű, nagy mennyiségű vadállomány, autentikus alföldi lovastanyák, zenei-, képzőművészeti hagyományok). • E4: Kedvező mezőgazdasági adottságok az agrártermelés szempontjából. • E5: Kedvező és gazdag megújuló energia potenciál (geotermikus-, zöld- (bio) energia, a napsütötte órák száma magas). • E6: Együttműködések kialakítására mutatózó igény a 	<ul style="list-style-type: none"> • GY1: A térség differenciált fejlettsége (Szolnok <> többi település). Ingázók száma magas. • GY2: Az alacsony bérszínvonal miatt a szakképzett, munkaképes korú munkaerő egyre fokozódó elvándorlása, lakosság fokozatos elöregedése. • GY3: Források hiányában a természeti, kulturális értékek turisztikai célú hasznosítása alacsony mértékű. • GY4: Elavult és gazdaságtalan termelési szerkezet, értékesítési nehézségek. • GY5: A térségi megújuló energiapotenciál kihasználatlan, energiaigényes ágazatok újítási/fejlesztési potenciálja és képessége az alacsony tökekoncentráció miatt alacsony • GY6: Forrás és önerő hiányában, az eladósodottság miatt az összefogás hiánya jelentkezik települési és társadalmi szinten.

civil- és az önkormányzati szektorban.	
Lehetőségek:	Veszélyek:
<ul style="list-style-type: none"> • L1: Egyre növekvő országos és térségi munkaerőpiaci igény a képzett turisztikai, vidékfejlesztési, mezőgazdasági és élelmiszeripari mérnökök, szakemberek iránt. • L2: Országosan növekvő igény ökoturizmus iránt (vízi-, falusi-, lovas-, vadász-, egészség-, horgászturizmus) fejlesztése. • L3: Üzleti háttér szolgáltatások fejlődésének pozitív hatása a helyi szolgáltatási szektorra és mezőgazdasági termékek értékesítésére. • L4: Növekvő országos igény a hazai mezőgazdasági és egyedi kézműves termékek fogyasztására, az egészséges táplálkozásra és életmódra. • L5: A globális felmelegedés és a klímaváltság kezelésének világszintű felismerése, megújuló energiahasznosítást és energiafelhasználás hatékonyságot célzó, ösztönző EU-s politika gyors térnyerése. • L6: A fiatal generációk bevonása az aktív civil tevékenységekbe, illeszkedve a modern kor technikai fejlődéséhez (pl.: virtuális közösségi szerveződések támogatása) • L7: A lakosság digitális jólétének elősegítése a digitális szolgáltatásokhoz való hozzáférés megkönnyítésével, digitalizációra irányuló fejlesztések elősegítése és támogatása 	<ul style="list-style-type: none"> • V1: A képzett szakemberek vidéki térségekből történő elvándorlása az alacsony jövedelmi viszonyok miatt • V2: Az alacsony jövedelmi viszonyok negatív hatása a turisztikai keresletre (a turisztikai kereslet rendkívül érzékeny a jövedelemváltozásokra, gazdasági helyzetre, árváltozásokra). • V3: A hazai, helyben készített, manufakturális jellegű mezőgazdasági és kézműves termékek árszívonal tekintetében versenyképtelenek a multinacionális élelmiszer kiskereskedelmi hálózatokkal szemben. Előállítási költségük folyamatosan nő, jövedelmezőségük csökken. • V4: A társadalmi szintű elöregedés miatt alacsony a tudás- és értékrend átadás szintje, a fiatal generációk közösségben végzett tevékenységek iránt érzett motivációja egyre csökken. • V5: A rövid ellátási láncok (REL) sok esetben sérülnek, nem alakulnak ki, így a kereslet és a kínálat nem találkozik. • V6: Az együttműködések ösztönzésére rendelkezésre álló, elkülönített, igénybevehető források mértéke alacsony a probléma teljeskörű megoldásához.

(A SWOT analízis további, kiegészítő megállapításokat is tartalmazó változata, valamint a SWOT mátrix a 7. sz. mellékletben található)

A helyzetfeltárásban leírtak, valamint ezzel összefüggésben a SWOT elemzés során ebből leszűrt konzekvenciák alapvetően határozzák meg a HFS beavatkozási logikáját és a stratégia céljait. Az elemzésből látható, hogy kiemelt figyelmet kell fordítani a térség mikro- kis- és középvállalkozásainak támogatására, ami elősegíti a térségi foglalkoztatási mutatók javulását, a szolgáltatások széles körének elérhetőségét és a gazdasági mutatók javulását. Figyelmet kell fordítani a turisztikai célú beruházások ösztönzésére és a helyi termékek létrehozását, fejlesztését célul kitűző projektekre. A több tématerületet felölelő, de térségspecifikumokat tartalmazó helyi rendezvények és közösségi események megvalósulásához történő hozzájárulás szintén fontos és kiemelt feladat a HACS számára a helyi lakosság életminőségének és közérzetének javítása érdekében. Végül, de nem utolsó sorban minden fejlesztési irány és elképzelés vonatkozásában elő kell segíteni és ösztönözni szükséges az energiahatékonyság és környezeti fenntarthatóság elvét a gyakorlatban is, ösztönözni szükséges a térségi szereplők közti hasznos együttműködések létrejöttét és fenntartását.

8. A stratégia beavatkozási logikája

A beavatkozási logika LEADER vonatkozású rövid összefoglalása

A LEADER beavatkozás a HFS-en keresztül, az SO8 vonatkozásában megállapított számos szükséglet kielégítéséhez hozzájárul.

A KAP ST-ben foglalt SWOT elemzés erősségként említi az ország vidéki térségeit lefedő LEADER hálózatot, amely helyi ismerettel, kapcsolatrendszerrel, fejlesztéspolitikai és program végrehajtói tapasztalattal rendelkező helyi erőforrást biztosít a helyi fejlesztésekhez. Ugyanakkor veszélyként említi ezen erőforrás további erodálódását. E két megállapításra épül az a szükséglet, amely a

fejlesztéspolitikai programok végrehajtásához szükséges helyi szintű emberi erőforrás szükségességét definiálja. E szükséglet kielégítését szolgálja a LEADER beavatkozás működési és animációs keretéből finanszírozott helyi akcióscsoportok hálózata.

A SWOT elemzésben erősségként szerepel, hogy a LEADER a vidéki térségekben jellemzően alacsony tőkeerővel és kockázattűrő képességgel rendelkező mikroállalkozások és civil szervezetek számára adekvát, kisléptékű, a helyi szükségletekre szabott fejlesztési forrást biztosít. Az elemzés gyengeségként említi a LEADER források korlátosságát, illetve a kisléptékű források felhasználásának a léptékhez képest magas adminisztratív terheit. A fenti erősségre és gyengeségre épül az a szükséglet, amely a helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztéseket és az ehhez szükséges forrás szükségességét definiálja. E szükséglet kielégítéséhez járul hozzá a LEADER helyi fejlesztési stratégiák megvalósítása.

A SWOT elemzésben gyengeségként szerepelnek a vidéki közlekedési és az egyéb lakossági szolgáltatások minőségének javításához szükséges infrastruktúra fejlettségének területi különbségei. Erre reagál az a szükséglet, amely az életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztését teszi szükségessé. A korábbi évek tapasztalatai alapján a LEADER programnak fontos célja a vidéki élettér fejlesztése a szolgáltatások és az azokhoz szükséges kisléptékű infrastruktúra fejlesztésével, valamint a helyi kötődés és a közösségi kapcsolatok erősítése a közösségeket aktivizáló programokkal és az ahhoz szükséges környezet fejlesztésével. Az Európai Unió vidéki térségeinek hosszú távú jövőképeivel összhangban a fenti célok elérése érdekében – elsősorban tudásátadással, jó gyakorlatok bemutatásával – ösztönözni szükséges a társadalmi innovációt és a digitális eszközök adta lehetőségek kihasználását.

8.1. A stratégia jövőképe

A KTZVE a 2023-2027-es időszakban a korábbi eredményekre és tapasztalatokra alapozva a helyi szintű potenciál jobb mozgósítása érdekében meg kívánja erősíteni a közösségvezérelt helyi fejlesztést. Annak érdekében, hogy a már létrejött és jól működő szisztémák fenntarthatóak legyenek, valamint teret tudjunk adni az új kezdeményezéseknek, kiemelt figyelmet kívánunk fordítani a helyi igényekre és lehetőségekre, valamint működési területünk gazdasági, társadalmi-kulturális jellemzőire. A működési területünkön már kialakult kedvezőtlen folyamatok ellen harcolva a HFS célkitűzései által elő kívánjuk mozdítani a kedvező strukturális változásokat, a közösségi kapacitások építését és az innováció ösztönzését.

Az előző fejezetben leírt, pontos és széles körű igényfelmérések alapján készült SWOT elemzés során ismertetett jellemzők tükrében kerültek meghatározásra a HFS konkrét céljai, prioritásai és mindezek mérésére szolgáló mutatói egyaránt. Amellett, hogy a HFS szervesen kapcsolódik a 2021-2027-es időszakban alkalmazott Operatív Programokhoz és a KAP-ST-ben megfogalmazott célokhoz (lásd: 6. fejezet), több olyan újszerű és kiegészítő elemet is tartalmaz, melyek ráhordó és multiplikátor hatásokat érvényesítve tovább fokozzák a központi programok pozitív hatásait a KTZVE működési területén.

Ezek ismeretében került meghatározásra a stratégia fókusz, jövőképe, továbbá ezek alapján kerültek meghatározásra a HFS céljai és megvalósításukhoz vezető tevékenységek, valamint az ezek mérésére szolgáló mutatók egyaránt.

A stratégia reményeink szerint hozzájárul egy egységes, fenntartható helyi szociális/szolidáris gazdaságépítési modell kialakulásához és a Közép-Tisza-Zagyva térség népességmegtartó mutatóinak folyamatos és stabil növekedéséhez. Egyesületünk minden tagja elkötelezett törekvéseink valóra váltása iránt, hiszen a lakóhelyünk minden szempontból egészséges és prosperáló működése, elemi érdekünk.

8.2. A stratégia célhierarchiája

Összhangban a megfogalmazott jövőképpel, stratégiánk megvalósításával szeretnénk hozzájárulni a térség gazdasági fejlődéséhez a mikro-, kis- és középvállalkozások támogatása által a tőkeszegény környezet fellendítéséhez. Ezek egyik alapkövének a munkahelyteremtést és megtartást, továbbá a vállalászási kedv és a helyi vállalkozások versenyképességének megőrzését, fokozását és a digitalizációs megoldások térnyerésének elősegítését gondoljuk.

Szeretnénk hozzájárulni a térségi szereplők aktivitásának növeléséhez minden területen (vállalkozói-civil- és közszféra). Lehetőségeik kiszélesítéséhez segítséget nyújtunk számukra a kezdetekben valamint munkájuk során is, indukálva további fejlődésüket. Szeretnénk elérni, hogy a lakosok számára vonzó legyen a térségben maradni, élni és dolgozni, életminőségük, továbbá a humán és egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférésük javuljon.

Olyan együttműködések kialakítását szeretnénk ösztönözni, melyekből a térség minden szereplője profitálni tud, akár részvételével, akár a jó gyakorlatok elsajátításával. Reagálva a makrogazdasági és globálpolitikai viszonyokra, hozzá kívánunk járulni továbbá az energiahatékonysági megoldások alkalmazásához, valamint a klímabarát, víz visszatartási, környezetvédelmi megoldások alkalmazásához helyi szinten.

KTZVE HPS - Stratégiai célhierarchia - 2023-2027	
1. cél	A vidéki térségekben a mikro- kis- és középvállalkozások indítása, fenntartása, erősítése, szolgáltatásfejlesztése, digitalizációs folyamatok elősegítése.
2. cél	Energiahatékonysági megoldások alkalmazása, klímabarát, víz visszatartási, környezetvédelmi megoldások alkalmazása helyi szinten.
3. cél	Helyi összefogásra épülő, a természeti és egyéb értékeket, adottságokat, hagyományokat és egyedi termékeket bemutató komplex, fenntartható turisztikai, vendéglátóipari programok kidolgozása, megvalósítása.
4. cél	A helyi közösségek és tagjaik egyéni aktivitásának, felelősségvállalásának és együttműködési készségeinek erősítése.

Intézkedések (beavatkozási területek)		Eredménymutatók	Melyik célokhoz járul hozzá?
1. intézkedés	Helyi vállalkozások fejlesztéseinek támogatása	Létrehozott munkahelyek vagy Beszerzett eszközök száma	1.,2.
2. intézkedés	Helyi közösségi programok támogatása	Megvalósult rendezvények száma	3.,4.,
3. intézkedés	Helyi együttműködési programok támogatása	Megvalósult programok száma vagy Fejlesztéssel érintett szervezetek száma	1.,2.,3.,4.

A helyzetfeltárásban leírt térségi jellemzők és folyamatok teljes körű figyelembevételével került meghatározásra a stratégia SWOT elemzése és a SWOT mátrix (7. sz. melléklet). A SWOT elemzésben meghatározott térségi erősségeink és gyengeségeink, továbbá az általános térségen kívüli külső folyamatok által kínált lehetőségek ill. a bennük rejlő veszélyek, melyek meghatározták a SWOT mátrixunkban leírt offenzív, fejlesztő, védekező és elkerülő stratégiákat. A SWOT elemzés világossá tette a HACS számára, hogy melyek azok az átfogó célok, melyek elérése a leginkább hozzásegíti a HACS tervezési területén élőköt az általunk vágyott/meghatározott jövőkép eléréséhez.

Ennek megfelelően 4 fő fejlesztési célkitűzés rajzolódott ki, melyek életre hívtak 3 db konkrét intézkedést.

8.3. Az indikátorok megadása

A HFS tervezésénél a HACS figyelembe vette, hogy a helyi támogatási kérelmek megvalósításával az egyes fejlesztési célok teljesülésének mérhetőnek kell lennie, melyhez indikátorokat kapcsol.

A HFS-ben kizárólag olyan indikátorok kerülnek szerepeltetésre, amelyek a HFS célkitűzéseit tekintve specifikusak, mérhetőek, elérhetőek, reálisak, teljesíthetőek és számszerűsíthetőek. Az alábbi táblázat foglalja össze a KTZVE által alkalmazni kívánt indikátorokat és mértékegységeiket.

Indikátor neve	Indikátor leírása	Indikátor mértékegysége
Létrehozott munkahelyek száma	A fejlesztés eredményeképpen újonnan felvételre kerülő munkavállalóval nő a kedvezményezett által foglalkoztatottak létszáma	felvett fő száma
Megvalósult rendezvények száma	A projekt keretében megvalósuló rendezvények száma	db
Beszerzett eszközök száma	A projekt keretében beszerzett eszközök száma	db
Fejlesztéssel érintett szervezetek száma	Fejlesztéssel érintett szervezetek száma	db

Az egyes indikátorok alkalmazása Helyi Felhívásonként változhat, azonban minden felhívás kötelező jelleggel tartalmaz 1db indikátort. A foglalkoztatás megjelenítése a HACS számára a HFS-ben kötelező elem. A foglalkoztatási indikátor vizsgálata KSH útmutató alapján történik. A KAP ST keretében az önfoglalkoztatás megvalósítása is foglalkoztatás bővítésnek minősül.

9. Cselekvési terv

9.1. Az intézkedések leírása

Az egyes intézkedésekre vonatkozó részletszabályokat a megjelenő Helyi Felhívások tartalmazzák. Azon általános alapszabályok, melyek minden HFS intézkedés és létrejövő Helyi Felhívás tekintetében egységesen alkalmazásra kerülnek a 8. sz. mellékletben találhatóak.

A továbbiakban csak a HFS 3 db intézkedésére vonatkozó specifikus szabályok és támogatási tevékenységek kerülnek szerepeltetésre:

1.) Az intézkedés megnevezése:

1. intézkedés: Helyi vállalkozások fejlesztéseinek támogatása

2.) Specifikus cél:

1. cél A vidéki térségekben a mikro- kis- és középvállalkozások indítása, fenntartása, erősítése, szolgáltatásfejlesztése, digitalizációs folyamatok elősegítése.

2. cél Energiahatékonysági megoldások alkalmazása, klímabarát, víz visszatartási, környezetvédelmi megoldások alkalmazása helyi szinten.
(8.2. fejezet összerendelése alapján)

3.) Indoklás, alátámasztás:

7.2. SWOT fejezetben leírt szöveges indoklása alapján

4.) A támogatható tevékenységek meghatározása:

Önállóan:

- épületek külső és belső felújítása,
- tevékenységhez köthető létesítmények új építése,
- új beépíthető vagy mobil eszközök, berendezések, gépek, immateriális javak beszerzése,
- marketing tevékenység végzése, marketingeszközök fejlesztése,
- személyszállító és áruszállító gépjárművek beszerzése,
- erő- és munkagép beszerzése,
- digitalizációs, információ technológia-fejlesztés, online megjelenés,
- energiahatékonysági és/vagy megújuló energetikai fejlesztés
- turisztikai szolgáltatások fejlesztése,
- helyi termékekhez köthető szolgáltatások fejlesztése,

Önállóan nem:

- projektelőkészítési tevékenységek,
- projektmenedzsment tevékenység,
- mérnöki tevékenységek,
- telekhízáron kívüli kisléptékű infrastruktúra fejlesztések,
- tereprendezés, a terület előkészítés, használati térelemek beszerzése,
- parkolók, kerékpártárolók építése,
- vagyoni védelmi rendszerek kiépítése
- máshová be nem sorolható, hatósági díjak, illetékek, egyéb szolgáltatások igénybevétele,
- kötelező tájékoztatás és nyilvánosság
- A 2021–2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 60. pontja 241-243.§ szerinti tartalék. A tartalék lehetséges legmagasabb aránya a projekt összes elszámolható költségének 10%-a.

5.) Nem támogatható tevékenységek meghatározása:

A 4. pontban meghatározott tevékenységeken túlmenően más tevékenység nem támogatható, különös tekintettel az alábbi tevékenységekre:

- az európai uniós jog megsértését eredményező tevékenységek;
- személygépjármű beszerzése,
- élő állat vásárlása,
- használt árucikkek beszerzése,
- mezőgazdasági elsődleges feldolgozást végző üzemek beruházásai,
- támogatási jogosultságok megvásárlása,
- lágyszárú növények, lőfegyverek, pirotechnikai eszközök beszerzése,
- mobiltelefon és okostelefon beszerzése,
- saját teljesítés,
- olyan épület építése, felújítása, korszerűsítése, bővítése, amely lakófunkciót tölt be,
- ingatlan vásárlása,
- szolgálati lakás kialakítása, felújítása, korszerűsítése, bővítése.

6.) Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

A HFS 6. fejezetében leírtak szerint.

Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszereiből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a

korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

7.) A jogosultak köre:

- Korlátolt felelősségű társaság
- Betéti társaság
- Szociális szervezet
- Egyéb szervezet
- Egyéni cég
- Egyéni vállalkozó
- Egyéb önálló vállalkozó
- Nonprofit korlátolt felelősségű társaság
- Mezőgazdasági őstermelő
- Adószámmal rendelkező magánszemély
- Adószámmal nem rendelkező magánszemély

8.) A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

- a támogatás igénybevételének alapfeltétele a helyi felhívásban szereplő jogosultsági kritériumok teljesítése,
- a reális, megalapozott és alátámasztott fizikai/pénzügyi/környezeti megvalósíthatóság és fenntarthatóság,
- projektterv kidolgozottsága, minősége, alátámasztottsága,
- megvalósítói humán erőforrás megléte,
- illeszkedés mértéke a helyi gazdasági és/vagy környezeti és/vagy társadalmi igényekhez,
- környezeti és fenntarthatósági projektelemek alkalmazása,
- együttműködések kialakítása általi multiplikátorhatások érvényesülése.

9.) Tervezett forrás:

- a) Az adott beavatkozási intézkedésre allokált forrás nagysága: 182.379.000 Ft

(A HACS teljes fejlesztési forrásmennyiségének ismeretében kerül kialakításra az egyes intézkedéseknél.)

- b) Támogatás intenzitás:

A támogatás maximális mértéke az összes elszámolható költségre vetítve:

- vállalkozási tevékenységhez köthető, beruházási jellegű projektek esetében: 65%
- vállalkozási tevékenységhez köthető, nem termelő zöld beruházások esetében: 85%
- vállalkozási tevékenységhez köthető, mezőgazdasági beruházások esetében: 65%

- c) a projektméret korlátait:

- minimális támogatási összeg projektenként: 2.000.000 Ft
- maximális támogatási összeg projektenként: 20.000.000 Ft

(A HACS teljes fejlesztési forrásmennyiségének ismeretében kerül kialakításra az egyes intézkedéseknél.)

- d) a támogatás módjának leírása:

- 2-20 millió Ft között: vissza nem térítendő támogatás, hagyományos költségelszámolással (valós költség alapú elszámolás: a költségek teljesülésének és jogalapjuknak elszámoló bizonylattal történő elszámolása)

- Beruházási jellegű projektek esetében az utófinanszírozású tevékenységekre igénybe vehető támogatási előleg maximális mértéke a megítélt támogatás legfeljebb: 20%-a.

10.) A felhívás meghirdetésének tervezett ideje:

Jelen felhívás keretében a helyi támogatási kérelem benyújtására 2024.06.01. naptól 2027.12.31 napig van lehetőség.

(A kérelmek befogadása során a HACS szakaszos benyújtást és elbírálást kíván alkalmazni, azonban az egyes intézkedésekhez tartozó szakaszok, értékelési határidők az egyes intézkedések esetében specifikusan a megjelentetésükkel összhangban kerülnek kialakításra.)

11.) A projektek megvalósítására rendelkezésre álló időtartam:

A projektek fizikai befejezésére a Támogatói Okirat hatálybalépését követően legfeljebb 24 hónap áll rendelkezésre. A projekt fizikailag befejezett, amennyiben a projekt keretében támogatott valamennyi tevékenység a Támogatói Okiratban meghatározottak szerint, a helyi felhívásban meghatározott feltételek mellett teljesült. A projekt fizikai befejezés napjának a projekt utolsó támogatott tevékenysége fizikai teljesítésének a napja minősül.

12.) Kimeneti indikátorok:

- a.) A támogatott kérelmek várható minimális száma (db): 9
- b.) A támogatott kérelmek várható maximális száma (db): 90

(A HACS teljes fejlesztési forrásmennyiségének ismeretében kerül kialakításra az egyes intézkedéseknél.)

1.) Az intézkedés megnevezése:

2. intézkedés: Helyi közösségi programok támogatása

2.) Specifikus cél:

3. cél Helyi összefogásra épülő, a természeti és egyéb értékeket, adottságokat, hagyományokat és egyedi termékeket bemutató komplex, fenntartható turisztikai, vendéglátóipari (minőségi vendéglátást fejlesztő) programok kidolgozása, megvalósítása.

4. cél A helyi közösségek és tagjaik egyéni aktivitásának, felelősségvállalásának és együttműködési készségeinek erősítése.

(8.2. fejezet összerendelése alapján)

3.) Indoklás, alátámasztás:

7.2. SWOT fejezetben leírt szöveges indoklása alapján

4.) A támogatható tevékenységek meghatározása:

Önállóan:

- épületek külső és belső felújítása,
- új beépíthető vagy mobil eszközök, berendezések, gépek, immateriális javak beszerzése,
- marketing tevékenység végzése, marketingeszközök fejlesztése,
- digitalizációs, információ technológia-fejlesztés, online megjelenés,
- turisztikai szolgáltatások fejlesztése,

- minőségi vendéglátást fejlesztő szolgáltatások bevezetése, fejlesztése
- rendezvények megvalósítása (rendezvények, rendezvénysorozatok, nyílt napok, szűrőnapok, záró rendezvények, ismeretterjesztő rendezvények, képzések)
- civil partnerségen alapuló, és/vagy több szféra bevonásával megvalósuló térségen belüli együttműködési programok, programsorozatok előkészítése, szervezése, lebonyolítása
- 1997. évi XXXI. tv. hatálya alá nem tartozó gyermek- és ifjúságvédelemhez kötődő kezdeményezések támogatása, továbbá gyermek- és ifjúsági érdekképviselési tevékenységek támogatása,
- az időskorúak szükségleteire irányuló tevékenységek támogatása.

Önállóan nem:

- megújuló energetikai fejlesztés (megújuló energia rendszerek kiépítése, alkalmazása)
- helyi termékekhez köthető szolgáltatások fejlesztése,
- projektelőkészítési tevékenységek,
- projektmenedzsment tevékenység,
- mérnöki tevékenységek,
- telekhatáron kívüli kisléptékű infrastruktúrafejlesztések,
- tereprendezés, a terület előkészítés, használati térelemek beszerzése,
- parkolók, kerékpártárolók építése,
- vagyonvédelmi rendszerek kiépítése
- máshová be nem sorolható, hatósági díjak, illetékek, egyéb szolgáltatások igénybevétele,
- kötelező tájékoztatás és nyilvánosság
- A 2021–2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 60. pontja 241-243.§ szerinti tartalék. A tartalék lehetséges legmagasabb aránya a projekt összes elszámolható költségének 10%-a.

5.) Nem támogatható tevékenységek meghatározása:

A 4. pontban meghatározott tevékenységeken túlmenően más tevékenység nem támogatható, különös tekintettel az alábbi tevékenységekre:

- az európai uniós jog megsértését eredményező tevékenységek;
- személygépjármű beszerzése,
- élő állat vásárlása,
- használt árucikkek beszerzése,
- mezőgazdasági elsődleges feldolgozást végző üzemek beruházásai,
- támogatási jogosultságok megvásárlása,
- lágyszárú növények, lőfegyverek, pirotechnikai eszközök beszerzése,
- mobiltelefon és okostelefon beszerzése,
- saját teljesítés,
- olyan épület építése, felújítása, korszerűsítése, bővítése, amely lakófunkciót tölt be,
- ingatlan vásárlása,
- szolgálati lakás kialakítása, felújítása, korszerűsítése, bővítése.

6.) Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

A HFS 6. fejezetében leírtak szerint.

Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszeréből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a

HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

7.) A jogosultak köre:

- Korlátolt felelősségű társaság
- Betéti társaság
- Szociális szervezet
- Egyéb szervezet
- Egyéni cég
- Egyéni vállalkozó
- Egyéb önálló vállalkozó
- Adószámmal rendelkező magánszemély
- Helyi önkormányzat
- Helyi önkormányzatok társulása
- Helyi nemzetiségi önkormányzat
- Sportegyesület
- Polgárőr egyesület
- Nemzetiségi egyesület
- Egyéb egyesület
- Közalapítvány
- Egyéb alapítvány
- Nonprofit korlátolt felelősségű társaság
- Mezőgazdasági őstermelő
- Adószámmal nem rendelkező magánszemély

8.) A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

- a támogatás igénybevételének alapfeltétele a helyi felhívásban szereplő jogosultsági kritériumok teljesítése,
- a reális, megalapozott és alátámasztott fizikai/pénzügyi/környezeti megvalósíthatóság és fenntarthatóság,
- projektterv kidolgozottsága, minősége, alátámasztottsága,
- a helyi közösségek bevonásának mértéke, hatékonysága,
- a helyi közösségek igényeire történő reflektálás megléte,
- megvalósítói humán erőforrás megléte,
- illeszkedés mértéke a helyi gazdasági és/vagy környezeti és/vagy társadalmi igényekhez,
- környezeti és fenntarthatósági projektelemek alkalmazása,
- együttműködések kialakítása általi multiplikátorhatások érvényesülése.

9.) Tervezett forrás:

- a) Az adott beavatkozási intézkedésre allokált forrás nagysága: 100.000.000 Ft

(A HACS teljes fejlesztési forrásmennyiségének ismeretében kerül kialakításra az egyes intézkedéseknél.)

- b) Támogatás intenzitás:

A támogatás maximális mértéke az összes elszámolható költségre vetítve:

- beruházási jellegű projektek esetében: 65%
- nem termelő zöld beruházások esetében: 85%
- civil- és non-profit szervezetek, valamint önkormányzati szféra által megvalósított rendezvény típusú, közösségfejlesztési (ún. soft) intézkedések esetében: legfeljebb 100%

c) a projektméret korlátait:

- minimális támogatási összeg projektenként: 1.000.000 Ft

- maximális támogatási összeg projektenként: 6.000.000 Ft

(A HACS teljes fejlesztési forrásmennyiségének ismeretében kerül kialakításra az egyes intézkedéseknél.)

d) a támogatás módjának leírása:

- 1-6 millió Ft között: vissza nem térítendő támogatás, hagyományos költségelszámolással (valós költség alapú elszámolás: a költségek teljesülésének és jogalapjuknak elszámoló bizonylattal történő elszámolása)

- Beruházási jellegű projektek esetében az utófinanszírozású tevékenységekre igénybe vehető támogatási előleg maximális mértéke a megítélt támogatás legfeljebb: 20%-a.

- Nem beruházási jellegű projektek esetében civil- és non-profit szervezetek, valamint önkormányzati szféra által az utófinanszírozású tevékenységekre igénybe vehető támogatási előleg maximális mértéke a megítélt támogatás legfeljebb: 50%-a.

10.) A felhívás meghirdetésének tervezett ideje:

Jelen felhívás keretében a helyi támogatási kérelem benyújtására 2024.06.01. naptól 2027.12.31 napig van lehetőség.

(A kérelmek befogadása során a HACS szakaszos benyújtást és elbírálást kíván alkalmazni, azonban az egyes intézkedésekhez tartozó szakaszok, értékelési határnapok az egyes intézkedések esetében specifikusan a megjelentetésükkel összhangban kerülnek kialakításra.)

11.) A projektek megvalósítására rendelkezésre álló időtartam:

A projektek fizikai befejezésére a Támogatói Okirat hatálybalépését követően legfeljebb 24 hónap áll rendelkezésre. A projekt fizikailag befejezett, amennyiben a projekt keretében támogatott valamennyi tevékenység a Támogatói Okiratban meghatározottak szerint, a helyi felhívásban meghatározott feltételek mellett teljesült. A projekt fizikai befejezés napjának a projekt utolsó támogatott tevékenysége fizikai teljesítésének a napja minősül.

12.) Kimeneti indikátorok:

a.) A támogatott kérelmek várható minimális száma (db): 16

b.) A támogatott kérelmek várható maximális száma (db): 100

(A HACS teljes fejlesztési forrásmennyiségének ismeretében kerül kialakításra az egyes intézkedéseknél.)

1.) Az intézkedés megnevezése:

3. intézkedés: Helyi együttműködési programok támogatása

2.) Specifikus cél:

1. cél A vidéki térségekben a mikro- kis- és középvállalkozások indítása, fenntartása, erősítése, szolgáltatásfejlesztése, digitalizációs folyamatok elősegítés.

2. cél Energiahatékonysági megoldások alkalmazása, klímabarát, víz visszatartási, környezetvédelmi megoldások alkalmazása helyi szinten.

3. cél Helyi összefogásra épülő, a természeti és egyéb értékeket, adottságokat, hagyományokat és egyedi termékeket bemutató komplex, fenntartható turisztikai, vendéglátóipari programok kidolgozása, megvalósítása.

4. cél A helyi közösségek és tagjaik egyéni aktivitásának, felelősségvállalásának és együttműködési készségeinek erősítése.

(8.2. fejezet összerendelése alapján)

3.) Indoklás, alátámasztás:

7.2. SWOT fejezetben leírt szöveges indoklása alapján

4.) A támogatható tevékenységek meghatározása:

Önállóan:

- épületek külső és belső felújítása,
- új beépíthető vagy mobil eszközök, berendezések, immateriális javak beszerzése,
- marketing tevékenység végzése, marketingeszközök fejlesztése,
- digitalizációs, információ technológia-fejlesztés, online megjelenés,
- turisztikai szolgáltatások fejlesztése,
- rendezvények megvalósítása (rendezvények, rendezvénysorozatok, nyílt napok, szűrőnapok, záró rendezvények, ismeretterjesztő rendezvények, képzések)
- civil partnerségen alapuló, és/vagy több szféra bevonásával megvalósuló térségen belüli együttműködési programok, programsorozatok előkészítése, szervezése, lebonyolítása
- megújuló energetikai fejlesztés (megújuló energia rendszerek kiépítése, alkalmazása)
- helyi termékekhez köthető szolgáltatások fejlesztése,

Önállóan nem:

- projektelőkészítési tevékenységek,
- projektmenedzsment tevékenység,
- mérnöki tevékenységek,
- telekhatáron kívüli kisléptékű infrastruktúra fejlesztések,
- tereprendezés, a terület előkészítés, használati térelemek beszerzése,
- parkolók, kerékpártárolók építése,
- vagyonvédelmi rendszerek kiépítése
- máshová be nem sorolható, hatósági díjak, illetékek, egyéb szolgáltatások igénybevétele,
- kötelező tájékoztatás és nyilvánosság
- A 2021–2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet 60. pontja 241-243.§ szerinti tartalék. A tartalék lehetséges legmagasabb aránya a projekt összes elszámolható költségének 10%-a.

5.) Nem támogatható tevékenységek meghatározása:

A 4. pontban meghatározott tevékenységeken túlmenően más tevékenység nem támogatható, különös tekintettel az alábbi tevékenységekre:

- az európai uniós jog megsértését eredményező tevékenységek;
- személygépjármű beszerzése,
- élő állat vásárlása,
- használt árucikkek beszerzése,
- mezőgazdasági elsődleges feldolgozást végző üzemek beruházásai,
- támogatási jogosultságok megvásárlása,
- lágyszárú növények, lőfegyverek, pirotechnikai eszközök beszerzése,
- mobiltelefon és okostelefon beszerzése,
- saját teljesítés,
- olyan épület építése, felújítása, korszerűsítése, bővítése, amely lakófunkciót tölt be,

- ingatlan vásárlása,
- szolgálati lakás kialakítása, felújítása, korszerűsítése, bővítése.

6.) Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

A HFS 6. fejezetében leírtak szerint.

Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszeréből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

7.) A jogosultak köre:

- KTZVE HACS

Kizárólag HACS együttműködő/konzorciumi partnerként:

- HACS
- Korlátolt felelősségű társaság
- Betéti társaság
- Szociális szervezet
- Egyéb szervezet
- Egyéni cég
- Egyéni vállalkozó
- Egyéb önálló vállalkozó
- Adószámmal rendelkező magánszemély
- Helyi önkormányzat
- Helyi önkormányzatok társulása
- Helyi nemzetiségi önkormányzat
- Sportegyesület
- Polgárőr egyesület
- Nemzetiségi egyesület
- Egyéb egyesület
- Közalapítvány
- Egyéb alapítvány
- Nonprofit korlátolt felelősségű társaság
- Mezőgazdasági őstermelő
- Adószámmal nem rendelkező magánszemély

8.) A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

- a támogatás igénybevételének alapfeltétele a helyi felhívásban szereplő jogosultsági kritériumok teljesítése,
- a reális, megalapozott és alátámasztott fizikai/pénzügyi/környezeti megvalósíthatóság és fenntarthatóság,
- projektterv kidolgozottsága, minősége, alátámasztottsága,
- a helyi közösségek bevonásának mértéke, hatékonysága,
- a helyi közösségek igényeire történő reflektálás megléte,
- megvalósítói humán erőforrás megléte,
- illeszkedés mértéke a helyi gazdasági és/vagy környezeti és/vagy társadalmi igényekhez,
- környezeti és fenntarthatósági projektelemek alkalmazása,

- együttműködések kialakítása általi multiplikátorhatások érvényesülése.

9.) Tervezett forrás:

a) Az adott beavatkozási intézkedésre alokált forrás nagysága: 20.000.000 Ft

(A HACS teljes fejlesztési forrásmennyiségének ismeretében kerül kialakításra az egyes intézkedéseknél.)

b) Támogatás intenzitás:

A támogatás maximális mértéke az összes elszámolható költségre vetítve:

- beruházási jellegű projektek esetében: 65%
- nem termelő zöld beruházások esetében: 85%
- civil- és non-profit szervezetek, valamint önkormányzati szféra által megvalósított rendezvény típusú, közösségfejlesztési (ún. soft) intézkedések esetében: legfeljebb 100%

c) a projektméret korlátait:

- minimális támogatási összeg projektenként: 10.000.000 Ft
- maximális támogatási összeg projektenként: 20.000.000 Ft

(A HACS teljes fejlesztési forrásmennyiségének ismeretében kerül kialakításra az egyes intézkedéseknél.)

d) a támogatás módjának leírása:

- 10-20 millió Ft között: vissza nem térítendő támogatás, hagyományos költségelszámolással (valós költség alapú elszámolás: a költségek teljesülésének és jogalapjuknak elszámoló bizonylattal történő elszámolása)

- Beruházási jellegű projektek esetében az utófinanszírozású tevékenységekre igénybe vehető támogatási előleg maximális mértéke a megítélt támogatás legfeljebb: 20%-a.

- Nem beruházási jellegű projektek esetében civil- és non-profit szervezetek, valamint önkormányzati szféra által az utófinanszírozású tevékenységekre igénybe vehető támogatási előleg maximális mértéke a megítélt támogatás legfeljebb: 50%-a.

10.) A felhívás meghirdetésének tervezett ideje:

Jelen felhívás keretében a helyi támogatási kérelem benyújtására 2024.06.01. naptól 2027.12.31 napig van lehetőség.

(A kérelmek befogadása során a HACS szakaszos benyújtást és elbírálást kíván alkalmazni, azonban az egyes intézkedésekhez tartozó szakaszok, értékelési határnapok az egyes intézkedések esetében specifikusan a megjelentetésükkel összhangban kerülnek kialakításra.)

11.) A projektek megvalósítására rendelkezésre álló időtartam:

A projektek fizikai befejezésére a Támogatói Okirat hatálybalépését követően legfeljebb 24 hónap áll rendelkezésre. A projekt fizikailag befejezett, amennyiben a projekt keretében támogatott valamennyi tevékenység a Támogatói Okiratban meghatározottak szerint, a helyi felhívásban meghatározott feltételek mellett teljesült. A projekt fizikai befejezés napjának a projekt utolsó támogatott tevékenysége fizikai teljesítésének a napja minősül.

12.) Kimeneti indikátorok:

- a.) A támogatott kérelmek várható minimális száma (db): 1
- b.) A támogatott kérelmek várható maximális száma (db): 2

(A HACS teljes fejlesztési forrásmennyiségének ismeretében kerül kialakításra az egyes intézkedéseknél.)

9.2. Együtműködések

A KTZVE részvételével lebonyolított projektek eredményeit, tapasztalatait és a HFS fejlesztési céljait alapul véve régióink szereplőinek és LEADER Helyi Akciócsoportjainak tervezett együttműködése a megújuló energiaforrások hasznosításának és a környezeti fenntarthatóság innovatív jellegű közösségi-turisztikai illetve a lakosság bevonását középpontba helyező tématerületeit célozza meg. Folytatni tervezzük a 2014-2020-as időszakban is megfogalmazott helyi igényekre alapozott közös gondolkodást a környezetbarát energia hatékony, fenntartható megoldások elterjesztésében.

Mit tekintünk innovatívnak, újszerűnek: Az adott tématerületekhez illeszkedően, illetve annak megvalósítása során pl. a térségben addig nem elérhető elemek, megoldások alkalmazását. Innovatív lehet az a kezdeményezés, amely a megvalósítási helyen (adott településen) addig nem elérhető megoldás alkalmazását vezeti be, mely lehet akár a rendezvény típusa, a megcélzott célcsoport, a célcsoport elérési módja vagy az alkalmazott eszközök, stb.

A térségek közötti és nemzetközi együttműködések terén a KTZVE fokozottan hangsúlyos és követhető, azaz mintaprojekteket tervez megvalósítani a 2023-2027-es programozási időszakban. Célunk, hogy példát nyújtsunk a helyi szereplők számára, jó gyakorlattal erősítsük a szakmai szervezetek közötti szoros együttműködés lehetőségét, a tudás alapú egymásra támaszkodás előnyeit.

Az együttműködési projektek eredményeként hazai és nemzetközi szinten is jelentősen erősödhetnek a gazdasági típusú együttműködések és fokozottabb figyelem irányul a helyi értékekre, a vidék fejlesztését szolgáló tudásra, ismeretekre. Tervezett együttműködéseinkben az ifjúság oktatására, képzésére, szemléletformálására és a digitalizációs megoldások előtérbe kerülésére helyezünk a fő hangsúlyt.

a) Térségek közötti és nemzetközi együttműködések megvalósítása:

Térségek közötti - Megújuló energiákat hasznosító, környezeti fenntarthatóságot középpontba helyező kezdeményezések

- Tervezett fejlesztési igény: 10.000.000 Ft

- Projekt célja: Megújuló energiák felhasználásának terjesztése, ezen belül kiemelten a napenergia helyi - és közösségi felhasználásának elterjesztése. A projektben legalább egy mintaértékű beruházási projektem bemutatása tervezett, valamint kapcsolódó rendezvények/közösségi programok lebonyolítása, együttműködő partnerek bevonásával.

Hosszú távú cél:

- Energia- és költségtakarékos rendszerek bemutatásával helyi szintű megújuló-energia ágazat fejlesztési projektek generálása.
- A helyi természeti adottságokra alapuló energiagazdálkodás fejlesztése.
- A megújuló energiaforrásokra épülő helyi mintaprojektek számának növelése eredményeként az energia-megtakarítás hatékonyságának növelését tűzzük ki célul.
- Fenntartható helyi együttműködések elősegítése és kialakítása.

Közvetett célunk az önkormányzatok, közintézmények, vállalkozások és civil szervezetek együttműködésének és környezettudatosságának növelése, a támogatások által elérhető költségmegtakarítás elérése.

Innovatív hatás: Gazdasági jellegű, hiszen a tervezett megújuló energia program megvalósulásával nem csak az energiaköltségek csökkennek, de a helyi öngondoskodás környezetbarát módon valósul meg.

Nemzetközi - Nemzetközi együttműködési szint tekintetében térségünk természeti értékeire tervezünk alapozni:

- Tervezett fejlesztési igény: 10.000.000 Ft

- Projekt célja: Vízbiztonsági- és fenntarthatósági jógyakorlatok átadása és cseréje a nemzetközi együttműködő partnerekkel, alapozva az együttműködő térségek bőséges álló- és folyóvízi adottságaira. Elsődleges célunk vizeink, folyóink, mint életünk közös forrásának megőrzése és fenntartható fejlődésének biztosítása, ezen belül különösen a vízi útvonalak és vizes környezet védelme, továbbá természetközponitú hasznosítása környezetvédelmi, gazdasági, kulturális és társadalmi vonatkozásban is. A projektben fenntarthatóságot elősegítő eszközbeszerzés megvalósítása tervezett, valamint kapcsolódó rendezvények/közösségi programok, ismeretterjesztő kampányok lebonyolítása, nemzetközi és helyi együttműködő partnerek bevonásával.

- a természetvédelmi, ökoturisztikai nemzetközi együttműködések kívánjuk lehetőségeink szerint megcélózni (Folyók mentén elhelyezkedő természeti adottságainkra építve „*Vízbiztonság és élet a folyók mentén*” munkacímmel tervezünk együttműködést generálni hasonló adottságú akciócsoportokkal).

Közvetett célunk az önkormányzatok, közzintézmények, vállalkozások és civil szervezetek és nemzetközi partnerek közötti együttműködés elősegítése és a környezettudatosságának növelése, a támogatások által elérhető költségmegtakarítással munkahelyek megőrzése, valamint a tudásátadás.

b) Egyéb együttműködések megvalósítása

Egyéb együttműködések megvalósítása nem tervezett.

9.3. Kommunikációs terv

Az átláthatóság biztosítása érdekében, széles körben több platformon is folyamatosan tájékoztatunk minden térségünkben élő partnerünket (önkormányzatokat, civil szervezeteket, mikro-, kis-, és középvállalkozásokat, egyéni vállalkozókat, egyházakat, magánszemélyeket), a potenciális támogatást igénylőket és a LEADER program iránt érdeklődőket. A HACS a kommunikációja során ezek függvényében a lehető legszélesebb körben kívánja meghatározni célcsoportját. Működési területünkön igyekszünk tehát mindenkire eljuttatni üzenetünket, megismertetni a helyi fejlesztési lehetőségeket. Összeségében az online eszközök és megoldások alkalmazását igyekszünk előtérbe helyezni a kommunikációs tevékenységeink folytatása során.

A nyilvánosság biztosításának érdekében a következő intézkedések megvalósítását, ill. kommunikációs eszközök alkalmazását tervezzük:

- információcsere biztosítása személyes konzultációkon keresztül, munkaszervezeti irodánkban,
- információcsere biztosítása, online felületeken (pl. önkormányzati honlapokon, IKSZT honlapokon, művelődési háza honlapjain, közösségi média felületein) előre meghirdetett időpontokban nyilvános fórumok megtartásával,
- telefonos információszolgáltatás ellátása munkaszervezeten keresztül,
- a HACS saját honlapján (www.ktzve.hu) létrehozásra került a „HFS 2023-2027” aloldal, - ahol az aktuális HFS tervezési folyamatok minden esetben nyomon követhetőek, bárki számára hozzáférhetőek, nyilvánosak. A honlapon minden korábban működtetett funkciót a 2014-2020 időszakhoz hasonlóan továbbra is működtetni kívánunk (aktuális jogi, szabályozási környezettel kapcsolatos változásokról, kötelező HACS működéssel kapcsolatos információkról, helyi és térségi hírekről)

- tervezéssel kapcsolatos információk, projektötlet gyűjtési felhívások megjelentetése a HACS működési területén található települési önkormányzatok honlapjain,
  - tájékoztatás nyújtása az aktuális információkról, rendszeresen 2 hetente és szükség esetén különszámmal megjelenő 'KTZVE Hírlevél' formájában,
  - adatbázisunk (partnerlistánk) szereplői felé e-mailben közvetlen tájékoztatást és felhívást küldtünk a civil-, köz-, és üzleti szféra képviselői felé,
  - a felmerült projektötletekkel, HFS tervezéssel és megvalósítással kapcsolatos kommunikációs tevékenységeink során a munkaszervezet folyamatos információgyűjtést végez a visszacsatoláshoz és az eredményesség méréséhez kapcsolódóan, melyet belső nyilvántartásában dokumentál, szükség szerint összesít, elemez.
- (- A HFS tervezési és megvalósítási folyamat során alkalmazott intézkedések köre az idő előrehaladtával folyamatosan bővíülhet.)

Az Egyesületről szóló aktuális dokumentumokhoz, információkhoz való hozzáférést honlapunkon biztosítjuk a www.ktzve.hu oldalon. Az információkkal kapcsolatos észrevételeket a szintén a honlapunkon feltüntetett, bárki számára elérhető elektronikus- és postai címünkre, telefonszámainkra várjuk. A beérkező észrevételek tartalmától és fajsúlyától függően a munkaszervezet vagy saját hatáskörében eljár, vagy az elnökség elé terjeszti az adott problémát, akik erről a kapcsolódó jogszabályi előírásoknak megfelelően döntenek.

Az egyesület elnökével történő egyeztetés követően a KTZVE működésével, pályázatok kezelésével kapcsolatos iratokba betekintési nyilatkozat kitöltésével lehet hozzáférni, nyilatkozva arról, a személyiségi jogokkal kapcsolatos dokumentumokat, információkat bizalmasan kezeli a betekintő fél.

A kommunikációs tervben foglaltak betartása és elvégzése a munkaszervezet feladatkörébe tartozik, minden olyan felmerülő probléma esetén, melyben a munkaszervezet az alapszabályban megfogalmazott feladatain túlmenően már nem kompetens az elnökség hoz döntést. Az elnökség döntése alapján a végrehajtás a munkaszervezeten keresztül történik.

A fejezetben korábban bemutatott kommunikációs eszközök felhasználásával a HFS tervezéssel kapcsolatos kommunikációs tevékenységek 2022. év novembertől egészen a HFS, IH és HACS közgyűlés általi elfogadásáig tartanak. A HFS megvalósítása során végzett kommunikációs tevékenységek a 2023-2027-es tervezési ciklus végéig tartanak. A kommunikációs tevékenységek pénzügyi forrása a HACS animációs és működési keretéből kerül finanszírozásra.

9.4. Egyéb, a HACS által megvalósított projektek

A 9.2. fejezet a) pontjában leírtakkal összhangban, együttműködések tekintetében elsősorban térségünk természeti és humán erőforrás értékeire tervezünk alapozni.

- Megújuló energiákat hasznosító, környezeti fenntarthatóságot középpontba helyező kezdeményezések
- Nemzetközi együttműködési szinten térségünk természeti- és turisztikai értékeire alapozott kezdeményezések

A HACS saját maga által megvalósított projektjét is ezen két tematika köré kívánja szervezni.

- Tervezett fejlesztési igény: 10.000.000 Ft

10. Monitoring és indikátorok

A monitoring folyamatok eredményeinek révén az Európai Bizottság értékes információkhoz jut, amelyek:

- elemzési szempontból szilárdan megalapozzák a jövőbeni szakpolitikai tervezőmunkát;
- segítséget nyújtanak a szakpolitikai célkitűzések és a programok célkitűzéseinek kidolgozásához, a későbbiekben pedig eszközül szolgálnak a kitűzött célok hosszú távú megvalósulásának mérése során.

A monitoring megfelelő végrehajtásának feltétele, hogy a szakpolitikai célkitűzések és a tervezett intézkedések összhangban legyenek egymással. A kiegyensúlyozott területfejlesztés, során hangsúlyos szerepet kap a foglalkoztatás és növekedés előmozdítása, illetve a szegénység visszaszorítása a vidéki térségekben.

A közös kereten belül végzett értékelés a szakpolitikai intervenciók intézkedések hatását hivatott felmérni. Az értékelés tényekkel szolgál a döntéshozatali munkához, és javítja a KAP keretében végrehajtott intervenciók hatékonyságát, hasznosságát és eredményességét. Ezen túlmenően az átláthatóságot és az elszámoltathatóságot is növeli, és előmozdítja a kapcsolódó tanulási folyamatokat.

Annak érdekében, hogy az értékelések szerves részét képezzék a szakpolitikai döntéshozatali folyamatnak, és teljesüljenek az előírt referenciaértékek, a Bizottság iránymutatásokat és eszköztárat dolgozott ki a jogalkotás minőségének javítása érdekében, melyek követelményeket fogalmaznak meg, és ismertetik a bevált módszereket a KAP kiértékelésére vonatkozóan.

2021. december 6-án az Európai Parlament és a Tanács elfogadta a KAP-stratégiai tervekhez nyújtott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról szóló (EU) 2021/2115 rendeletet. Ez a rendelet létrehozza a teljesítmény-, monitoring és -értékelési keretet, amelyet 2023 és 2027 között kell majd alkalmazni a közös agrárpolitikára vonatkozóan.

A teljesítmény-, monitoring és -értékelési keret elősegíti, hogy a szakpolitikai hangsúly a szabályoknak való megfelelésről a teljesítményre és az eredményekre helyeződjön át. Ez az új teljesítményalapú teljesítési modell közös teljesítménymutatókat alkalmaz.

Ezek közé a közös teljesítménymutatók közé tartoznak a következő indikátorok:

- kimeneti mutatók, amelyek a KAP végrehajtásának nyomon követésére fognak szolgálni;
- eredménymutatók, amelyek segítségével figyelemmel lehet kísérni, milyen előrelépést érnek el az uniós országok az előre kitűzött célértékek teljesítése terén;
- kontextus- és hatásmutatók, amelyek használatával meg lehet állapítani, hogy általánosságban hogyan teljesít, a szakpolitika a KAP célkitűzéseire képest.

A HACS-okra vonatkozó adatok:

- A HACS tervezési területével lefedett települések száma, a lakossági adatok (a HACS területének népességére vonatkozó információ).
- A HACS tagjainak teljes száma az alábbi bontás szerint:
  - azok amelyek valamely közigazgatási szervet képviselnek;
  - azok, amelyek helyi magángazdasági érdekeket képviselnek (például gazdasági szervezetek, helyi vállalkozások stb.);
  - azok, amelyek helyi szociális érdekeket képviselnek (például nem kormányzati szervezetek, helyi egyesületek stb.), valamint
  - az egyéb eltérő kategóriákba sorolható tagok.
- A HACS döntéshozó testületét alkotó HACS tagok teljes száma szervezettípus szerinti bontásban:
  - azon tagok száma, akik valamely közigazgatási szervet képviselnek;
  - azon tagok száma, akik/amelyek helyi magángazdasági érdekeket (például gazdasági szervezeteket, helyi vállalkozásokat stb.) képviselnek;
  - azon tagok száma, akik/amelyek helyi szociális érdekeket (például nem kormányzati szervezeteket, helyi egyesületeket stb.) képviselnek;
  - azon tagok száma, akik/amelyek az egyéb eltérő kategóriákba sorolhatóak.
- A HACS döntéshozó testületét alkotó HACS tagok neve.

- A HACS döntéshozó testületét alkotó tagok életkora, kiemelten a fiatalok száma a HACS döntéshozó testületében, 41. életévét be nem töltött személy.

A HACS-ok tevékenységeire vonatkozó adatok:

- A HACS által végrehajtott műveletek száma összesen (a HF-ek keretében kibocsátott TO-kban szereplő kedvezményezettek megbontása jogi státusz szerint):
  - a magánszemélyek vagy vállalkozások által végrehajtott műveletek száma;
  - a közigazgatási szervek által végrehajtott műveletek száma;
  - a helyi magángazdasági érdekek képviselői (például vállalkozói szövetségek, kereskedelmi kamara stb.) által végrehajtott műveletek száma;
  - a helyi szociális érdekek képviselői (például nem kormányzati szervezetek, helyi egyesületek stb.) által végrehajtott műveletek száma;
  - a kutatási szervezetek által végrehajtott műveletek száma;
  - a több, különböző típusú szereplő által közösen végrehajtott műveletek száma;
  - eltérő kategóriákba tartozó szereplő által végrehajtott műveletek száma.
- A HACS által végrehajtott interregionális együttműködési projektek száma.
- A HACS által végrehajtott transznacionális együttműködési projektek száma.
- A tudástransferhez kapcsolódó műveletek száma, beleértve a fenntartható, gazdasági, társadalmi, környezeti és éghajlatbarát teljesítményre vonatkozó tanácsadást, képzést és tudáscserét.
- A termelői szervezetekkel, a helyi piacokkal, a rövid ellátási láncokkal és a minőségrendszerekkel kapcsolatos műveletek száma, beleértve a beruházások támogatását, a marketingtevékenységeket stb.
- A megújuló energia-termelési kapacitásokhoz kapcsolódó műveletek száma, beleértve a biomassza alapú energiatermelés kapacitásaihoz kapcsolódó műveleteket is.
- A környezeti fenntarthatósághoz, valamint az éghajlatváltozás mérséklésével és az ahhoz való alkalmazkodással kapcsolatos célok eléréséhez hozzájáruló műveletek száma a vidéki térségekben.
- A munkahelyteremtő műveletek száma.
- A vidéki vállalkozásokat – többek között a biomassza alapú gazdaság területén működő vállalkozásokat – támogató műveletek száma.
- Az intelligens falvakra vonatkozó stratégiákkal kapcsolatos műveletek száma.
- A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához, többek között a széles sávú rendszerekhez való hozzáférést javító műveletek száma.
- A társadalmi befogadás területén végrehajtott műveletek száma.
- Az egyéb, eltérő kategóriákba tartozó műveletek száma.

10.1. Monitoring

A közös kereten belül végzett monitoring kulcsfontosságú információkkal szolgál a KAP végrehajtásáról. Az Európai Bizottság szorosan nyomon követi a mezőgazdasági piacok alakulását, a vidékfejlesztés terén jelentkező fejleményeket és a KAP forrásainak felhasználását.

A KTZVE HFS módosítása a 2023-2027-es időszak alatt, IH rendelkezés alapján vagy a HACS általi saját döntés nyomán lehetséges. A HACS általi módosítás alapjául a monitoring adatok szolgálnak vagy IH rendelkezés írja elő a módosítási kötelezettséget. Módosítás szükségessége esetén a munkaszervezet előkészítő munkája alapján a KTZVE Elnöksége (megegyezik a HBB tagjaival) egyeztető ülést tart, ahol az esetleges átcsoportosítások, módosítások egyeztetése történik a szférák megfelelő arányának tartása mellett. A konszenzussal kialakított módosításokat az Elnökség majd Közgyűlés hagyja jóvá.

A HACS a monitoring tevékenysége során elsősorban a program hatékony végrehajtását és azt kívánja mérni, hogy a megvalósuló tevékenységek elérték-e a kívánt hatásokat. Ennek megfelelően a HFS tevékenységeinek és saját működésének monitorozási tevékenységét két fő területen kívánja végezni:

1. Intézkedés monitoring – a HFS-ben meghatározott intézkedések és a HACS tevékenységeinek eredményesség mérésére szolgál, beleértve:

- A HACS által végrehajtott műveletek száma összesen (a HF-ek keretében kibocsátott TO-kban szereplő kedvezményezettek megbontása jogi státusz szerint):
  - a magánszemélyek vagy vállalkozások által végrehajtott műveletek száma;
  - a közigazgatási szervek által végrehajtott műveletek száma;
  - a helyi szociális érdekek képviselői (például nem kormányzati szervezetek, helyi egyesületek stb.) által végrehajtott műveletek száma;
  - a több, különböző típusú szereplő által közösen végrehajtott műveletek száma;
  - eltérő kategóriákba tartozó szereplő által végrehajtott műveletek száma.
- A HACS által végrehajtott interregionális együttműködési projektek száma.
- A HACS által végrehajtott transznacionális együttműködési projektek száma.
- A tudástransferhez kapcsolódó műveletek száma, beleértve a fenntartható, gazdasági, társadalmi, környezeti és éghajlatbarát teljesítményre vonatkozó tudáscserét.
- A környezeti fenntarthatósághoz, valamint az éghajlatváltozás mérséklésével és az ahhoz való alkalmazkodással kapcsolatos célok eléréséhez hozzájáruló műveletek száma a vidéki térségekben.
- A munkahelyteremtő műveletek száma.
- Az intelligens falvakra vonatkozó stratégiákkal kapcsolatos műveletek száma.
- A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához, többek között a széles sávú rendszerekhez való hozzáférést javító műveletek száma.
- A társadalmi befogadás területén végrehajtott műveletek száma.
- Az egyéb, eltérő kategóriákba tartozó műveletek száma.

Az adatgyűjtési folyamat fő lépései a tervezett HF megjelentetése és kipályázata során a KTZVE tekintében minden esetben ugyan úgy történik:

1. HFS-ben leírt intézkedések szerint a Helyi felhívás előkészítése, mérendő adatok és indikátorok meghatározása, azok szolgáltatási idejének meghatározása.
2. A támogatási kérelmek feldolgozásakor a szükséges adatok gyűjtése, mérése.
3. Monitoring tevékenység során a beérkező adatok értékelése és összegzése.
4. A kinyert adatok és információk ellenőrzése (formai és logikai egyaránt, adatok megfelelőségének vizsgálata)

A monitoring tevékenységet a HACS meghatározott időközönkénti adatgyűjtéssel, rendszeresen elvégzett felülvizsgálattal és felügyelettel/nyomonkövetéssel kívánja végezni. A kedvezményezetteket érintő, specifikus monitoring szempontú előírások rögzítésére a Helyi Felhívásokban kerül sor. A felhívásokban nevesítésre kerülő elvárások időbeli, formai és tartalmi teljesítésének módja minden esetben, tételesen meghatározásra kerül.

Az adatok feldolgozására intézkedésenként kerül sor az utolsó beérkezett beszámolót követően. A beszámolót e-mail-ben a ktzvel@gmail.com központi e-mail címre, postai úton könyvelt postai küldeményként (ajánlott vagy tértivevényes küldemény), vagy személyesen, átadás-átvételi formanyomtatvány együttes aláírásával nyújtja be a területileg illetékes LEADER HACS munkaszervezetéhez. A beérkezett beszámolókat a munkaszervezet saját iktatórendszerében rögzíti és tartja nyilván, honlapján megjelenteti. A projektekről beérkező és publikálásra kerülő tájékoztatók statisztikai összesítése (intézkedés, fejlesztés típusa, fejlesztéssel érintett település megnevezése, támogatási összeg, eredmények) a cikluszáraskor egy alkalommal a munkaszervezet által elkészítésre és az Elnökség és Közgyűlés elé előterjesztésre kerül.

2. Belső monitoring: a HACS működési alapadatainak értékelése

A HACS munkaszervezeten keresztül látja el operatív feladatait. A belső monitoringot, így két részről érdemes végrehajtani, értékelni a saját teljesítményt:

1. A HACS munkaszervezete által végzett operatív tevékenységek értékelésével.
2. A HACS döntéshozatali tevékenységével összefüggő értékeléssel.

A monitoring céljai:

- a) monitoring - az egyes intézkedések végrehajtásának és azok hatásainak vizsgálata, értékelése (belső értékelés) - közvetlenül az intézkedések végrehajtásához kapcsolódik,
- b) hatásvizsgálat - értékelní a HFS végrehajtása által generált folyamatok komplex térségre gyakorolt vidékfejlesztési hatását.
- c) monitoring a HACCS-ra vonatkozó alapadatok vizsgálata és nyomonkövetése.

A tervezett hatásvizsgálat a HFS végrehajtásának rövid és középtávú, komplex vidékfejlesztési hatásait térképezi fel. Ez komplex feladat egy-egy intézkedés, vagy projekt hatásainak mérésénél, így külső szakértő bevonása lehetséges.

Lehetséges eszközök, területek:

1. Egyéb adatok gyűjtése (pl. a munkaszervezettel, együttműködésekkel kapcsolatosan):

- A HACCS tervezési területével lefedett települések száma, a lakossági adatok (a HACCS területének népességére vonatkozó információ).
- A HACCS tagjainak teljes száma az alábbi bontás szerint:
  - azok amelyek valamely közigazgatási szervet képviselnek;
  - azok, amelyek helyi magángazdasági érdekeket képviselnek (például gazdasági szervezetek, helyi vállalkozások stb.);
  - azok, amelyek helyi szociális érdekeket képviselnek (például nem kormányzati szervezetek, helyi egyesületek stb.),
  - az egyéb eltérő kategóriákba sorolható tagok.
- A HACCS döntéshozó testületét alkotó HACCS tagok teljes száma szervezettípus szerinti bontásban:
  - azon tagok száma, akik valamely közigazgatási szervet képviselnek;
  - azon tagok száma, akik/amelyek helyi magángazdasági érdekeket (például gazdasági szervezeteket, helyi vállalkozásokat stb.) képviselnek;
  - azon tagok száma, akik/amelyek helyi szociális érdekeket (például nem kormányzati szervezeteket, helyi egyesületeket stb.) képviselnek;
  - azon tagok száma, akik/amelyek az egyéb eltérő kategóriákba sorolhatóak.
- A HACCS döntéshozó testületét alkotó HACCS tagok neme.
- A HACCS döntéshozó testületét alkotó tagok életkora, kiemelten a fiatalok száma a HACCS döntéshozó testületében, 41. életévét be nem töltött személy.

2. Csoportos műhelymunkák a munkaszervezet, illetve a szorosan együttműködő térségi szereplők részvételével.

10.2. Az indikátorok megadása

A helyi felhívások esetén a támogatást igénylőknek adatszolgáltatási kötelezettsége van a HACCS irányába. A kedvezményezetteknek az adott helyi felhívásban nevesítésre kerülő részletszabályok szerint, a kifizetési kérelmek benyújtásakor a HACCS részére kötelező tájékoztatást kell benyújtaniuk elektronikus úton. Az elszámolások elfogadásának feltétele az adatszolgáltatás(ok) megléte, mely adatszolgáltatás végső jogosultsági szempont. Az indikátorértékeket és egyéb felhívásspecifikus adatokat tartalmazó adatszolgáltatás hiánypótolható kategória.

Az elemzési rendszernek része a 2023-2027 közötti programozási időszakra meghatározott indikátorok valamint egyéb monitoring és értékelési célú adatok széles körű jellemzőinek nyilvántartása, azok nyomon követése, rendszeres elemzése.

Az IIER-ben kialakított Monitoring kérelemadatok adatbázisa fog gondoskodni arról, hogy a jelentésekhez, indikátor tényértékek megállapításához szükséges alapadatokat egy helyen tegye elérhetővé. Az egyes intézkedések végrehajtását támogató modulok kötelező jelleggel szolgáltatnak adatot ebbe az adatbázisba a kérelem feldolgozás meghatározott pontjain a paraméterezésnek megfelelő adatszerkezetben, idősorosan.

Indikátor neve	Indikátor leírása	Indikátor mértékegysége	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Képzésben, tanácsadásban, ismeretcsereben résztvevők száma	R.1 ^{PR} A teljesítmény javítása ismeretek és innováció révén: A fenntartható gazdasági, társadalmi, környezeti, éghajlattal és az erőforrások hatékonyságával kapcsolatos teljesítmény javítása érdekében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcsereben vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma	személyek száma	0	10	20	30	30	30	30
Új munkahelyek száma	R.37 Növekedés és munkahelyteremtés a vidéki térségekben: KAP-projektek keretében támogatott új munkahelyek (önfoglalkoztatás is, de a projekt kiépítéséhez szükséges munka nem)	teljes munkaidős egyenérték	0	3	6	10	10	10	10
Rendezvényeken résztvevők száma + felzárkóztatási projektek érintettjeinek száma	R.42 A társadalmi befogadás előmozdítása: A társadalmi befogadást célzó, támogatásban részesülő projektekkal érintett személyek száma	fő	0	120	200	240	240	240	240
Beszerzett eszközök száma	A projekt keretében beszerzett eszközök száma	db	0	4	7	6	0	0	0
Fejlesztéssel érintett vállalkozások száma	Fejlesztéssel érintett vállalkozások száma	db	0	4	7	6	0	0	0
Fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma	Fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma	db	0	3	3	3	0	0	0
Fejlesztéssel érintett szervezetek száma	Fejlesztéssel érintett szervezetek száma	db	0	5	5	5	0	0	0
Megvalósult rendezvények száma	A projekt keretében megvalósult rendezvények száma	db	0	4	6	4	0	0	0

(A táblázatban szereplő 'R' kóddal ellátott indikátorok mindegyike kumulatíván számítandó, azaz a már meglevőkhöz kell adni az újonnan megvalósuló értéket.)

Az egyes intézkedéseknél meghatározott, kérelmek darabszámára vonatkozó kimeneti indikátorok az adott intézkedésekre (intézkedésenként külön-külön vizsgálva) benyújtott, fizikailag is ténylegesen megvalósult pályázatok utolsó kifizetési kérelmeinek benyújtását követően kerülnek vizsgálatra. Abban az esetben, ha a kimeneti indikátorok (adott intézkedésenként megvalósult projektek száma) nem érik el a HFS-ben meghatározott értékeket, a HACCS elnöksége a fejlesztési források más intézkedésekhez történő átcsoportosításáról, vagy a maradvány összeg tekintetében az intézkedés újra nyitásáról kíván döntést hozni a ciklus alatt szükség szerint.

11. Indikatív pénzügyi terv

a) A HFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

A KTYVE HFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)								
Ssz.	Az intézkedések megnevezése:	2023. év	2024. év	2025. év	2026. év	2027. év	Összesen:	%
1.	Helyi vállalkozások fejlesztéseinek támogatása	x	45	77,3	60	0	182,3	60,30%
2.	Helyi közösségi programok támogatása	x	20	60	20	0	100	33,08%
3.	Helyi együttműködési programok támogatása	x	0	0	10	10	20	6,62%
4.	Helyi együttműködési programok támogatása (HACS saját - 9.4. fejezet szerint)	x	0	10	0	0	10	N.R.
Összesen:		x	65	137,3	90	10	302,3	100%

b) A HACS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

A HACS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)								
Ssz.	Az intézkedések megnevezése:	2023. év	2024. év	2025. év	2026. év	2027. év	Összesen:	%
1.	Működési költségek	x	23,2	23,2	23,2	18,3	87,9	93,21%
2.	Animációs költségek	x	0,6	0,7	0,7	0,4	2,4	2,55%
3.	Egyéb tervezett bevételek	x	1	1	1	1	4	4,24%
Összesen:		x	0	0	0	0	94,3	100%

A forrásallokáció módosítható a HFS megvalósítása során.

A működési és animációs költségeket reálisan, a megadott évek vonatkozásában szükséges megadni, az alábbiak figyelembevételével, indoklással ellátva:

- a HACS működtetéséhez szükséges költségvetés megtervezése (összesítve évenként: személyi jellegű költségek és járulékaik, dologi költségek, szolgáltatások igénybevételének költségei, utazás és szállásköltségek, bérleti díjak) bérek,
- bérleti díjak,
- egyéb költségek stb.

12. Mellékletek

1. számú melléklet: A HACS összetételének részletes bemutatása

a) A HACS összetétele:

- Elnökség:

Az elnökségben a közsféra 33,33 %-os aránnyal (3 fő), az üzleti szféra 44,44 %-os aránnyal (4 fő) és a civil szféra 22,22 %-os aránnyal (2 fő) képviselteti magát.

Az elnökség tagjai:

- Debreczeni László elnök – östermelő, szakterület: növénytermesztés, mezőgazdasági termelés, hulladékgazdálkodás
- Dr. Gyuricza Miklós alelnök – Tószeg Község Önkormányzata, szakterület: jog, közigazgatás (polgármester)
- Szűcs Tibor – egyéni vállalkozó szakterület: mezőgazdaság
- Farkas Dániel – Újszász Ért-Szolg Nonprofit Kft., szakterület: pénzügy és számvitel
- Balogh Zoltán – Besenyszög Város Önkormányzata, közigazgatás (polgármester)
- Dobozi Róbert – Újszász Város Önkormányzata, szakterület: közigazgatás (polgármester)
- Tenczer Tibor – egyéni vállalkozó, szakterület: növényvédelem és növénytermesztés, agrármenedzsment, vadgazdálkodás
- Egyed Istvánné – egyéni vállalkozó, szakterület: növénytermesztés, méhészet
- Farkas István – Újszász Városi Vasutas Sportegyesület, szakterület: sport
- Szöllösi József, mint Felügyelő Bizottsági elnök – Szajol Község Önkormányzata – meghívottként vesz részt az üléseken, szakterület: közigazgatás (polgármester)

(A HFS megvalósítási folyamata során az adatok aktualizálásra kerülhetnek, körük bővíülhet.)

- Tagság:

A K TZVE tagsági összetétele: 2023. év augusztus 31.

A közsféra szereplői 10 fő, az üzleti szféra tagjai 26 fő, és a civil szféra tagjai 8 fő, összesen 44 fő.

(A HFS tervezési folyamat során az adatok aktualizálásra kerülhetnek, körük bővíülhet.)

Közép-Tisza-Zagyva Vidékfejlesztési Egyesület – Tagnyilvántartás 2023. augusztus 31.

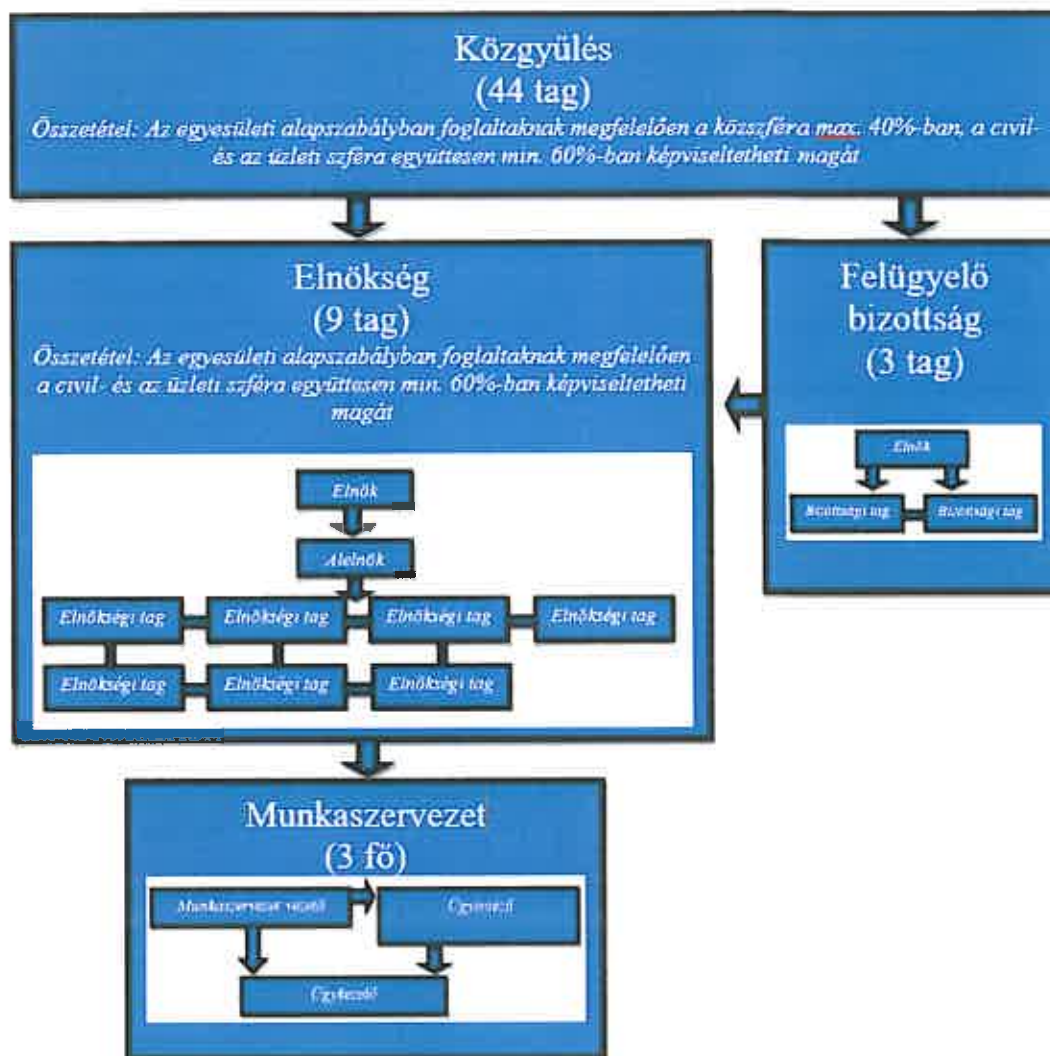
	Közsféra		Civil szféra		Üzleti szféra	
1.	Besenyszög Város Önkormányzata	Besenyszög	Besenyszögeért Alapítvány	Besenyszög	Benji Rendezvénytechnikai Kft.	Zagyvarékas
2.	Rákócziújfalu Község Önkormányzata	Rákócziújfalu	Idősekért Alapítvány	Újszász	Bes-Ász Kft.	Besenyszög
3.	Rákóczifalva Város Önkormányzat	Rákóczifalva	Közöld Alapítvány	Rákóczifalva, Szajol	Bokor István ev.	Szászberek
4.	Szajol Község Önkormányzata	Szajol	Rákóczi Néptáncgyűttes	Rákóczifalva	Csabai Zoltán ev.	Rákóczifalva
5.	Szászberek Község Önkormányzata	Szászberek	Tisasüly Községi Polgárörtség	Tisasüly	Csillagösvény Hagyományörző és Turisztikai Nonprofit Kft.	Besenyszög
6.	Tiszavárkony Községi Önkormányzat	Tiszavárkony	Tisasülyért Egyesület	Tisasüly	Debreczeni László östermelő	Nagykörű
7.	Tószeg Község Önkormányzata	Tószeg	Újszászi Liliom Néptánc Hagyományörző Egyesület	Újszász	Egész Nap Kft.	Szajol
8.	Újszász Város Önkormányzata	Újszász	Újszászi Városi Vasutas Egyesület	Újszász	Egyed Istvánné ev.	Kötelek

9.	Zagyvarékas Községi Önkormányzat	Zagyvarékas	-	-	Extenz Kft.	Kőtelek
10.	Kőtelek Községi Önkormányzat	Kőtelek	-	-	Fazekas Géza östermelő	Tiszavárkony
11.	-	-	-	-	Fehérgyarmat 9 Kft.	Nagykörű
12.	-	-	-	-	GEO ROVER KFT.	Tószeg
13.	-	-	-	-	G.E. StrateGo Kft.	Kőtelek
14.	-	-	-	-	Hangtrend Kft.	Kőtelek
15.	-	-	-	-	Jász Modul Kft.	Hunyadfalva
16.	-	-	-	-	Jász -Vám Kft.	Szászberek
17.	-	-	-	-	Kis Zoltán ev.	Tószeg
18.	-	-	-	-	Nagy Zsuzsanna ev.	Tiszavárkony
19.	-	-	-	-	Suisse-Projekt Kft.	Szolnok - külterület
20.	-	-	-	-	Szabó Zsolt ev.	Besenyszög
21.	-	-	-	-	Szollagro Kft.	Nagykörű
22.	-	-	-	-	Szolovjov Rita ev.	Rákóczifalva
23.	-	-	-	-	Szűcs Tibor ev.	Szászberek
24.	-	-	-	-	Tenczer Tibor ev.	Újszász
25.	-	-	-	-	Újszász ÉRT-SZOLG Kft.	Újszász
26.	-	-	-	-	Vertex Bt.	Rákóczifalva
Össz.:	9 önkormányzat tag		9 civil tag		26 vállalkozó	

(Saját szerkesztés-2023.)

Szervezeti ábra: 2023. év szeptember

(A HFS tervezési folyamat során az adatok aktualizálásra kerülhetnek, körük bővíülhet.)

(Saját szerkesztés-2023.)

- HFS tervezési munkacsoport a HACS-ban betöltött pozíció és a szakterület megnevezésével:

(A HFS tervezési folyamat során az adatok aktualizálásra kerülhetnek, körük bővíülhet.)

Név:	HACS Pozíció:	Képviselet szervezet/szféra:	Szakterület/kompetencia:
Debreczeni László	elnök	magánszemély/civil szféra	növénytermesztés, mezőgazdasági termelés, hulladékgazdálkodás
Varró István	közgyűlési tag	Suisse Projekt Kft./üzleti szféra	turizmus, vendéglátás
Alap József	közgyűlési tag	Jász-Vám Kft./üzleti szféra	turizmus, helyi termék előállítás
Bokor István	közgyűlési tag	egyéni vállalkozó/üzleti szféra	vidékfejlesztési szaktanácsadó, mezőgazdasági vállalkozó
Kelemen Péter	közgyűlési tag	Hangtrend Kft./üzleti szféra	rendezvényszervezés
Dr. Hollóné Vaskó Judit	közgyűlési tag	Fehérgyarmat9 Kft./üzleti szféra	rendezvényszervezés, vendéglátás, helyi termék
Nagy Zsuzsanna	közgyűlési tag	egyéni vállalkozó/üzleti szféra	fenntartható fejlődés
Dobozi Róbert	elnökségi tag	Újszász Város Önkormányzata/közszféra	közigazgatás, pályázatírás

Czepán Mónika	közgyűlési tag	Csillagösvény Hagyományörző és Turisztikai Nonprofit Kft./civil szféra	ifjúságügy- és védelem, turizmus
Polyák Ferenc	külső tag	Humán intézet Kft. /üzleti szféra	társadalomtudomány, humán kutatás fejlesztés
Polónyi László	közgyűlési tag	Zagyvarékas Község Önkormányzata/közzsféra	ifjúságvédelem
Kiss Márton	munkaszervezeti tag	KTZVE munkaszervezet	minőségirányítás, vidékfejlesztés (mérnök), projektmenedzsmnt
Szolovjov Rita	munkaszervezeti tag	KTZVE munkaszervezet/ vállalkozói szféra	EU-s és hazai pályázati rendszerek, projektmenedzsmnt, műszaki fejlesztések (mérnök), munka- és tűzvédelem
Terenyei Magdolna	munkaszervezeti tag	KTZVE munkaszervezet	igazgatás-ügyintézés

(Saját szerkesztés-2023.)

A HFS eredményes megvalósítását tekintve az esetleges humánerőforrás jellegű kockázatok eredhetnek a megfelelő szakértelem hiányából, illetve a kapacitáshiányból, azonban ezek egyike sem áll fenn a KTZVE esetében. A HACCS Európai Unió pályázati projektek megvalósításában tapasztalt munkatársakat alkalmaz munkaszervezetében. Az esetlegesen felmerülő, specifikus szakterületi tapasztalatot és szakértelmet igénylő tervezési feladatok és problémák megoldására jelent megoldást a munkacsoport. Állandó szakmai csoportot a KTZVE ugyan nem tart fenn, az esetenkénti szakmai feladatok ellátására viszont ad-hoc munkacsoportot minden esetben felállít. A munkacsoportok személyi összetétele az adott feladathoz illeszkedett, kizárólag szakmai szempontok alapján. A 2014-2020-as időszakban az elnökség tagjai alkották a Helyi Bíráló Bizottság tagjait a kérelmek, pályázatok elbírálása esetében. Ezen üléseken a munkaszervezet vezető is részt vett tanácskozási joggal. Ezen bevált szisztémán a 2023-2027 időszakban sem kíván a HACCS változtatni.

Az Egyesületnek rendes tagjai és pártoló tagjai lehetnek. A tag személyére az Egyesület tagjai és az Elnökség javaslatot tehetnek. A felvételi eljárás az Egyesület illetékességi területéről, a tagsági követelményeknek megfelelő tagjelölt belépési nyilatkozatának az Elnökséghez történő eljuttatásával kezdődik, amelyhez csatolni szükséges az Egyesület legalább 2 tagjának írásos ajánlását. A tagfelvétel korlátozásmentes, az új tagok a felvételre vonatkozó döntés közlésekor kötelesek befizetni az alapítói hozzájárulást és a felvétel napjától időarányosan az adott évre vonatkozó tagdíjat. Az alapítói hozzájárulás valamint az éves arányosított tagdíj befizetésével válik hatályossá a tagfelvételi határozat, s ettől kezdve a felvett tag szavazati joggal rendelkezik és az egyesület szerveibe megválasztható.

A Közgyűlés a tagfelvétel tárgyában a tagfelvételi kérelem beérkezésétől számított legalább 30 napon túl és legfeljebb 90 napon belül köteles határozatot hozni. Az Egyesületnek rendes tagja lehet minden olyan természetes és jogi személy, vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, aki egyetért az Egyesület céljaival, elfogadja az alapszabályt, rendszeresen fizeti a tagdíjat és felvételéhez a Közgyűlés egyszerű többséggel hozzájárul. A tagokat az Elnökség nyilvántartásba veszi és a rendelkezésre álló adatokat az adatvédelmi szabályoknak megfelelően őrzi.

Tagok kötelezettségei:

Az Egyesület céljainak megvalósításában való aktív közreműködés. Az Egyesület alapszabályának rendelkezéseinek betartása. A tagdíj Közgyűlés által meghatározott mértékének, a Közgyűlés által meghatározott időpontig történő évenkénti rendszeres befizetése, és belépéskor az alapítói hozzájárulás megfizetése. Az Egyesületet erkölcsi támogatása, a kívülállók tájékoztatása annak feladatáról, jellegéről.

b) A HACS tervezett munkaszervezeti felépítésének bemutatása (személyek, feladatok, helyszín):

A helyi fejlesztési stratégia megvalósításához szükséges humán erőforrás Egyesületünk rendelkezésére áll, a munkaszervezeti irodában dolgozó főállású munkatársak tekintetében. A munkaszervezet vezetője 2013. július 1. óta dolgozik a munkaszervezeti irodában, egyetemet végzett, gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnök, munkavédelmi szakmérnök, tűzvédelmi előadó szakképzettségekkel továbbá, közel 10 év releváns vidékfejlesztési és projektmenedzsment szakmai tapasztalattal, angol középfokú nyelvtudással rendelkezik.

A munkaszervezet vezető helyettese 2008. október 1. óta van alkalmazásban, 2017.07.01-től ügyintéző besorolással, ezt megelőzően azonban már a LEADER+ programban is aktívan részt vett. Végzettsége szintén felsőfokú: gyártásinformatikai gépészmérnök, mérnök-tanár, munkavédelmi szakmérnök, tűzvédelmi előadó, közel 20 év releváns vidékfejlesztési, pénzügy-számviteli, projektmenedzsment és közigazgatási tapasztalattal, társalgási szintű orosz, valamint alapfokú angol nyelvtudással rendelkezik.

Az ügykezelő munkatárs közgazdasági szakközépiskolai tanulmányokkal rendelkezik (igazgatás-ügyvitel szak), ezen kívül releváns pénzügyi és adatrögzítői, adatbázis kezelői tapasztalatokkal is bír. 2021. február hónapban a munkaszervezet mindhárom munkatársa „Digitális térségfejlesztési referens” képzésen vett részt eredményesen.

Az elnökség tagjai a közszféra, vállalkozói szféra és civil szféra szereplői. A közszféra képviselői rendszerint a települések polgármesterei, a vállalkozói szféra képviselői a KTZVE működési területén tevékenykedő, földrajzilag azt teljesen lefedő módon elhelyezkedő vállalkozók, míg a civil szféra képviselője a KTZVE működési területén erős szervező erővel bíró civil szervezet vezetői és magánszemélyek. Minden szféra esetében az adott területen végzett tevékenységükkel kapcsolatosan rendkívül nagy szakértelemmel, fajsúllyal és tapasztalattal rendelkező személyekről van szó, akik évek óta azon dolgoznak, hogy tudásukkal hozzájáruljanak a térség fejlődéséhez és a HACS eredményes munkájának szakmai támogatásához.

c) A működés fizikai feltételeinek rendelkezésre állása és a fenntartás biztosítása:

A KTZVE munkaszervezete 2008. október elsejétől operatív tevékenységét az Egyesület Irodájában, a LEADER Irodában végzi Rákóczi-falván, a Szabadság tér 4.-es szám alatt. A LEADER Iroda a város főterén, közúton jól megközelíthető helyen található, parkolóval (mozgáskorlátozottak számára is), valamint teljesen akadálymentesített épületben. Az Iroda két helységeből áll, összes alapterület: 31,85 m². A feladatokat három fő 8 órás munkaszervezeti munkatárs látja el. Az ügyfélszolgálat hétfőtől-csütörtökig: 8:30-16:00 között, valamint pénteken 8:30-14:00 között áll az ügyfelek rendelkezésére alapesetben. A COVID-19 világjárvány és az energia-veszélyhelyzet miatt szükség esetén home-office rendszerben látják el feladataikat a munkaszervezeti tagok, azonban a kötelezően biztosítandó rendelkezésre állást minden esetben biztosítják. A rákóczi-falvai irodában az infrastrukturális ellátottság megfelelő kiépítettségű. Az iroda felszereltsége a feladatok ellátására elégséges.

A működésre tervezett költségvetés az indikatív pénzügyi tervben (*HFS 11. fejezet*) meghatározott összeg szerint tartalmazza a HACS működése szempontjából nélkülözhetetlen költségelemeket, a lehető legtakarékosabb gazdálkodás mellett:

- a munkaszervezeti irodának otthont adó ingatlan bérleti díja és rezsi költsége,
- a munkaszervezeti iroda kommunikációs infrastruktúrájának biztosítása (vezetékes és mobil telefon költségek, honlap üzemeltetési költségek),
- a munkaszervezeti iroda irodaszer költsége, amortizációs költségek,
- a munkaszervezetben dolgozó munkavállalók bér és járulékköltsége,
- a munkaszervezet pénzügyi és jogi működése szempontjából elengedhetetlen szolgáltatások (könyvelési költség, jogi tanácsadás),

- animációs költségek: tájékoztató rendezvényekhez (fogadóórák, fórumok), helyszíni ellenőrzésekhez kapcsolódó költségek (utazási költségtérítés, reprezentációs költségek).

A Munkaszervezet a 2014-2020-as időszakban a KTZVE helyi fejlesztési stratégiájának (HFS) és a pályázati rendszer kommunikációjának a helyi pályázati rendszer kialakításával és működtetésével kapcsolatos operatív feladatok ellátását végezte, melynek irányítását a munkaszervezet vezetője végezte.

A 2023-2027-es időszakban a már jól működő szisztémákon és eredményes, korábban részletesen bemutatott szervezeti felépítésen változtatni nem kívánunk, működésünkben ez a rendszer vált be, tapasztalataink alapján ez a hatékony működés alapja. A hatékonyság növelése érdekében a munkaszervezet PDCA ciklus alapján folyamatosan javítani igyekszik tevékenységén.

A VP-ben korábban definiált feladatok tekintetében, az előző pályázati ciklusokhoz hasonlóan 2023-2027-es időszak során is az adminisztratív feladatokat, a támogatási kérelmek befogadását és értékelését, a támogatás összegének rögzítését, továbbá a jóváhagyás előtt a javaslatok benyújtása a KÜ-hez, a támogathatóság végső ellenőrzése céljából, a monitoringot az Egyesület munkaszervezete látja el, megfelelő szakmai háttérrel.

(A HACs-ok által kizárólagosan elvégzendő feladatok (a 2021/1060 (EU) rendelet 33. (3) szerint) a következők: „pályázati felhívások előkészítése és közzététele”.)

Az értékelés/kiválasztás folyamatának bemutatása:

A 2014-2020-as gyakorlatot továbbra is fenn kívánja tartani a HACs, így a pályázatok kiválasztásáról, a támogatások szükségességéről az Elnökség –Helyi Bíráló Bizottság határoz. A pályázatok kiválasztása az elnökség hatáskörébe tartozik, amely tagösszetétele szerint az előző időszakban megfelelt a KSK rendelet 34. cikk (3) b) pontja szerinti követelménynek („hátrányos megkülönböztetéstől mentes és átlátható kiválasztási eljárás és objektív kritériumok kidolgozása a műveletek kiválasztásához, amelyek elkerülik az összeférhetlenséget, biztosítják, hogy a kiválasztási döntések során a szavazatok legalább 50 %-át állami hatóságnak nem minősülő partnerek adják”). Az értékelés/kiválasztás folyamatában a munkaszervezet és a Helyi Bíráló Bizottság vesz részt. A 2023-2027-es időszakban a releváns jogi szabályozások okozta esetleges tagösszetételre vonatkozó változásokat a HACs minden esetben leköveti, szükség esetén végrehajtja a rá nézve kötelező érvényű előírásokat, azonban a KSK rendeletben megfogalmazott hátrányos megkülönböztetésre és összeférhetlenségre vonatkozó alapelveket továbbra is fenn kívánja tartani.

A munkaszervezet feladata:

A folyamatos animációs tevékenységeken túl a HACs működéséhez köthető összes adminisztratív feladat ellátása és koordinálása a munkaszervezet felelősségi körébe tartozik. Az elkészített HFS és a vonatkozó jogszabályok, valamint az IH által előírt keretrendszer szerint a Helyi Felhívások létrehozása és szükség szerinti módosítása. Feladata még a meghirdetett helyi felhíváshoz kapcsolódó tájékoztatás nyújtása az érdeklődők részére a benyújtás kérdéseiben és a helyi felhíváshoz kapcsolódó pályázati adattartalom tekintetében. A munkaszervezet feladata továbbá a helyi felhívásban megjelölt támogatási kérelemnek és mellékleteinek értékelése. Ezt követően a helyi felhívásokra beérkező helyi támogatási kérelmek formai és tartalmi vizsgálata, továbbá a tartalmi értékelése keretében a helyi felhívás pontozási szempontrendszere alapján a kérelmek értékelése, pontozása és szakmai indoklással történő ellátása, szükség szerinti javaslattétel a HBB részére. A munkaszervezet az elutasításra javasolt helyi támogatási kérelmeket szintén megfelelő indoklással látja el, amelyet javaslatként továbbít a HBB tagjainak a részére

A Helyi Bíráló Bizottság feladata:

A korábbi gyakorlatnak megfelelően a HBB tagjai előzetesen áttekintik a HACs munkaszervezete által megküldött értékelési és pontozási javaslatot, illetve az elutasításra javasolt támogatási kérelmeket. Ezt követően a HBB tagjai ülés keretében tárgyalják meg a HACs munkaszervezete által összeállított értékelési és pontozási javaslatokat, továbbá az elutasításra javasolt kérelmek indokolásának megalapozottságát, valamint a benyújtott támogatási kérelmek HFS-hez való illeszkedésének megfelelőségét.

A HBB további feladata a beérkező helyi támogatási kérelmekről a döntési javaslat összeállítás és a helyi támogatási kérelmek pontozásának megállapítása, valamint ezen dokumentumok továbbítása a HACS részére. A HBB a kérelemre vonatkozó támogató vagy elutasító döntési javaslatot a kérelmek – helyi felhívásban előírt értékelési szempontoknak való megfelelés szerinti – sorrendje alapján tesz. A HBB feltétellel vagy csökkentett összeggel való támogatásra irányuló döntési javaslatot nem adhat.

Döntéshozatal módja:

A 2014-2020-as gyakorlatot a 2023-2027-es időszakban továbbra is fent kívánja tartani a HACS az érvényben lévő HBB ügyrendje szerint, melyben a szükséges változtatásokat (pl.: IH előírás, jogszabályi változások, stb.) a HFS megvalósítása során minden esetben elvégzi.

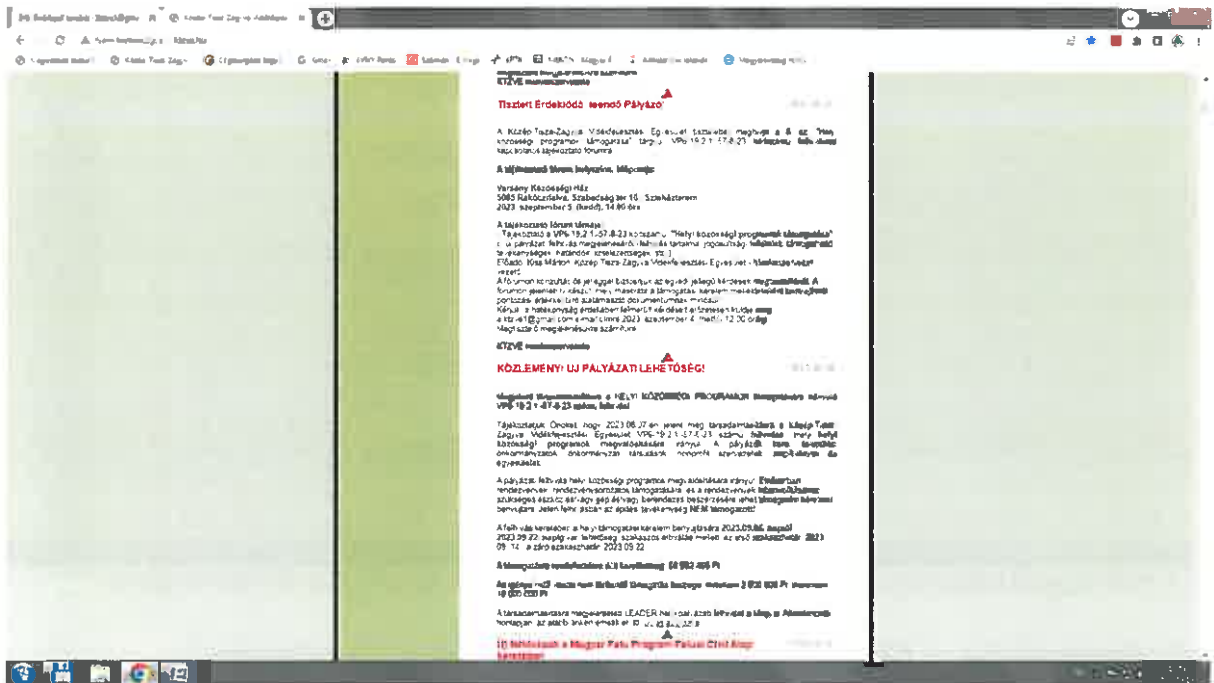
Ennek megfelelően:

- a HBB üléseit a helyi támogatási kérelem beadási szakaszának lezárását követően legfeljebb 90 napon belüli időpontra kell összehívni,
- a HBB határozatképes, ha a HBB tagok legalább 50 %-a jelen van és ha a HBB ülésen és a döntések meghozatalakor egyik szféra sem rendelkezik a szavazatok 49%-át meghaladó hányaddal. Nagyszámú helyi támogatási kérelmek (pl. 30-nál nagyobb) esetén a kérelmek megtárgyalására több ülést szükséges tartani,
- a HBB tagok minden helyi támogatási kérelemről külön-külön döntési javaslatot készítenek (támogathatóság esetén a pontszám megállapítása, elutasítás esetén a pontszám megállapítása, és annak szakmai alátámasztása). A HBB köteles részletes indokolást készíteni, ha a helyi támogatási kérelmet elutasítani javasolja,
- a HBB a benyújtott kérelmek alapján egyenként egyszerű többséggel dönt a kérelmek támogatásáról, illetve elutasításáról. Szavazategyenlőség esetén a szavazást meg kell ismételni még egyszer.
- a pontozás alapján a HBB a döntési javaslatairól döntési rangsort állít fel. A HBB a kérelemre vonatkozó támogató vagy elutasító döntési javaslatot a kérelmek – helyi felhívásban előírt értékelési szempontoknak való megfelelés szerinti – sorrendje alapján tesz,
- pontazonosság esetén az alábbi prioritás szerint dönt a Bizottság:
  - munkahelyteremtés (fő/projekt)
  - bevont célcsoportba tartozók mennyisége (fő/projekt)
  - pontazonosság esetén a KTZVE rendezett tagsággal bíró pályázó előnyben részesül (15/2017. (XI.30.) sz. KTZVE határozat)
- a rangsor alapján és a rendelkezésre álló források és a támogatási igények egybevetése mellett a HBB meghatározza a támogatni javasolt helyi támogatási kérelmek körét (döntési rangsor), amelyet részletes szakmai indokolással és a megállapított pontozással lát el,
- a döntési javaslatokról összeállított döntési rangsort továbbítja a HACS részére;
- a HBB üléseiről a jegyzőkönyvvezető jegyzőkönyvet készít. Az elkészült jegyzőkönyvet és a határozatok kivonatát az IH részére az adott helyi felhíváshoz kapcsolódó utolsó ülést követő 30 napon belül megküldi.

2. számú melléklet: A nyilvánosság biztosítása érdekében megvalósuló intézkedések

	Helyszín	Dátum	Témák	Részt vevők száma
Fórumok	Újszász	2023.09.12.	2023-2027-es tervezési időszak KTZVE Helyi Fejlesztési Stratégia készítése, alapvetések, munkacsoportos ülések összefoglalása, kérdések-válaszok	20 fő
Munkacsoport/ Tervezői filék, megbeszélések	Rákóczi falva	2022.11. 23.	2023-2027 LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia tervezés; A tervezési munkacsoport megalakulása a személyi szakmai kompetenciák és szakterület azonosításával.	11 fő
	Rákóczi falva	2023.02. 20.	Tájékoztató a KTZVE Helyi Fejlesztési Stratégia (HFS) tartalmi elemeiről; Kerekasztal beszélgetés – Közös tervezés a hatékony forrásfelhasználás érdekében	13 fő
	Szolnok	2023.04. 03.	Tájékoztató az Irányító Hatósággal 2023. március 9-én történt Helyi Fejlesztési Stratégia 2023. 01.- „draft” 1.0 verziójának egyeztetéséről; Kerekasztal beszélgetés	11 fő

KTZVE honlap megjelenések:

(A HFS megvalósítási folyamata során az adatok aktualizálásra kerülhetnek, körük bővíthet.)

3. számú melléklet: A KTZVE HFS által lefedett települések és lakosság számok

Település neve	2022. évi KSH adat szerinti lakosság lélekszám*
Besenyszög	3 199
Csataszög	265
Hunyadfalva	139
Kőtelek	1 612
Nagykörű	1 596
Rákóczifalva	5 322

Rákócziújfalú	1 813
Szajol	3 764
Szászberek	949
Tiszasüly	1 475
Tiszavárkony	1 530
Tószeg	4 319
Újszász	5 759
Zagyvarékas	3 550
Szolnok – ebből külterület	68 774 494

* A népességi adatok tekintetében a KSH honlapján lévő „Magyarország helységnévtára, 2022” című kiadvány az irányadó

4. számú melléklet: A 2014-2020-as programozási időszakra és az átmeneti időszakra (2021-2022) vonatkozó HFS megvalósulásának összegző értékelése

I.

Előzményként érdemes összegezni: 2009-2014 év között minden rendelkezésre álló adatot figyelembe véve az összes rendelkezésre álló KTZVE forrásból, amely 1.221.481.000 Ft volt, az összes megítélt támogatási összeg 1.353.016.193 Ft (kiegészítő fejlesztési forrást is kapott a KTZVE). Ebből a szolgáltatás fejlesztési irányultságú pályázatok esetén megítélt támogatási összeg 694.772.330 Ft, míg a gazdaságfejlesztési irányultságú pályázatok esetében ez 658.243.863 Ft volt. A 2007-2014-es időszakban összesen benyújtásra kerülő 238 db pályázatból összesen 192 db nyertes pályázat, ill. 39 db elutasított pályázat került ki, és 171 projekt került elszámolásra, tényleges megvalósításra. Az összes benyújtott pályázatból összesen további 5 db visszavont, valamint 2 db lemondott pályázat került ki. A sikeresnek mondható programot a KTZVE által összeállított és rendszeresen felülvizsgált akkori HFS alapján hajtottuk végre.

A 2012-2015 közötti években számos lehetőség nyílt az Akciócsoport számára saját fejlesztési ötletei megvalósítására, több sikeres térségi együttműködési projekt ötletgazdája és egyben megvalósítója volt partnerségben. E projektek keretében többek között kialakításra került:

- egy modern pálinkafőző üzem és kísérő rendezvényei (Szajolban, Rákóczifalván és Kuncsorban),
- Madárbarát kert épült és felújításra került egy nagy múltú vízimalom (Kengyel, Jászsalsószentgyörgy),
- kiépítésre kerültek egy korszerű és környezetbarát, példaértékű napelem rendszer elemei (Szajol, Kétpó, Jászapati),
- a hátrányos helyzetű (szegregálódó) csoportok vonatkozásában lefolytatásra került egy nagy sikerű egészségügyi-szűrővizsgálatokkal egybekötött rendezvénysorozat (Rákóczifalva, Szajol),
- városkép fejlesztő zöld-eszközbeszerzés és hagyományrendezvény teremtés is megvalósult (Besenyszög, Jászkisér és Túrkeve területén).

Ezen előzmények után érkezünk el időben a jelen HFS tekintetében vizsgált és elemzett 2014-2020-as és az átmeneti program időszakához. A 2020-21-es években bekövetkezett veszélyhelyzeti időszak valamint a háború veszélyhelyzet okozta negatív gazdasági folyamatok miatt eltérően az eddigi évektől, N+3 éves szabály szerint, azaz 2025.12.31-ig tart a jelen programozási időszak. A támogatói okirattal rendelkező projektgazdák – felhívástól függően – a záró kifizetési kérelmüket legkésőbb 2025.06.30-ig kell benyújtásuk. A jelenlegi információk szerint a LEADER HACS-ok 2023.12.31-ig működnek támogatottan ezen időszak pénzügyi kereteiből.

II.

A 2014-2020 időszak összefoglalása kapcsán meg kell említenünk továbbá, hogy a helyi gazdasági tevékenységekhez kapcsolódó szolgáltatások és a termelők közötti összefogás hiánya sajnos továbbra

is jellemző településeinkre. Egyre inkább jelentkezik a helyi termelők tökehiánya, ebből adódik a kilátástalan, nem tervezhető „jövőkép”.

A helyi termékek elérhetőségének javítására is lehetőség nyílt, azonban - szemben az előző 2007-14-es ciklussal -, jelen időszakban a gazdasági és társadalmi folyamatok a kezdeti igényt felülírták. Két település szükséglete, miszerint a helyi termelők / helyi termék piacukat kívánják kialakítani, illetve korszerűsíteni – finanszírozási problémákból adódóan (nincs előleg, illetve a kialakult gazdasági környezet miatt költségvetésük is változott) került „parkolópályára”, azaz a már támogatói okirattal rendelkező beruházásokat kellett az önkormányzatoknak elodázníuk, a támogatásról lemondaniuk. Döntésük közvetlen hatással bír a helyi termelőkre, akik a keresleti és a kínálati oldal fizikai helye hiányában (értékesítési pontok) vagy elégtelen marketingstratégiák következtében továbbra sem találkoznak egymással.

Mindezen hátrányok is hozzájárulnak az alacsonyabb képzettségűek munkanélküliségéhez. Így a HFS általi kezdeményezés, ami a mezőgazdasági termékek magasabb feldolgozottsági színvonalát segítette volna elő (helyi termékek és az előállítás érték növekedését), valamint az elérhetőségüket könnyítette volna, kudarcot vallott. Látva és tapasztalva a folyamatokat az erre irányuló intézkedést/felhívást a HACCS már 2019-ben lezárta, az erre a célterületre allokált forrást átcsoportosította a rendezvények, képzések megvalósítására kiírt felhívásra, valamint a mikrovállalkozás fejlesztést segítő felhívásokra.

Természetesen említeni szükséges a további nehézségeket, a negatív tapasztalatokat a program bonyolítása tekintetében az alábbiakban lehet tömören összefoglalni:

- Bonyolult az eljárásrend, a felhívások jogi hivatkozásai nehezen követhetőek a pályázók számára – Nehezen kezelhető az elektronikus pályázattal felület/rendszer és azok funkcionális és működési hibái,
- Helyi pályázattal rendszerének bonyolultsága – túlzott bürokrácia, jelentős adminisztrációs teher,
- Utófinanszírozási forma miatti likviditási nehézségek: A program bonyolítóknak is kedvezőtlen, de a projektek kedvezményezettjeinek is igen nagy nehézséget okozott a projektek előfinanszírozása (Előleg igénylésre nincs mód, kizárólag olyan feltételekkel, melyeket a helyi/területi vállalkozások, szervezetek képtelenek teljesíteni!),
- Az elszámolási rendszert szintén jellemzi a túlzott bürokrácia, jelentős adminisztrációs teher, melyet tovább súlyosbítanak az elhúzódóak a kifizetések,
- Partnerség kialakításának nehézségei (mentálisbeli problémák, együttműködési hajlandóság alacsony szintje) – a helyi kapcsolati hálózat működtetése, motiválása rendkívül nehéz,
- A program közben zajló folyamatos változások nyomán követése és a sok esetben egymásnak ellentmondó információk, valamint a szabályozási környezet hiányosságai, további nehézséget górcsópontok mind a program lebonyolítóit, mind pedig a projektek kedvezményezettjeit elé.

Mint fentebb is kiemelten szerepel, az elért sikereket nem feltétlenül csak számszerűsíthető eredményeken keresztül lehet megmutatni a KTZVE által lefedett kistérségben.

III.

Mintaértékkel bíró megvalósult projekt a 2014-2020 időszakot illetően:

- **Szolgáltatásfejlesztési céllal** valósult meg Szászberek telephellyel az a megújuló energiát hasznosító egyedi fejlesztésű berendezés beszerzés, mellyel modern színpadtechnikai eszközök nyernek napenergiát. A napelemes mobil szigetüzemű áramforrással a vezérlés, a szerelés munkafolyamataihoz szükséges elektromos áramot biztosítják. Előnye, hogy a rendezvény utáni éjszakai szétszereléséhez is alkalmazható technológia került beszerzésre. Támogatási összeg: 3.895,5 eFt

- **Turisztikai fejlesztési cél:** Nagykörűben a megvalósult Suttogó Étterem és Lovasudvar 8 fő elszállásolására plusz igénye szabadidő eltöltésre is alkalmassá vált a több programon keresztül ívelő LEADER támogatásoknak köszönhetően. Térségi büszkeségünk, hogy az étterem konyhája bekerült a Magyar Konyha c. gasztromagazin által preferált falusi vendéglátóhelyek közé, s emellett a nehéz

gazdasági és egészségügyi körülmények mellett is nőtt a szállóvendégek száma, ezzel megsokszorozva a Nagykörúben eltöltött vendégéjszakák számát. Meglévő szolgáltatásaikat az egészségmegőrzés, aktív pihenés, rekreáció, vitalizáció jegyében szélesítették. Ennek keretében egy infrasauna, egy felnőtt- és gyermekmedence került beszerzésre, amit egy gondozott, automatikusan öntözött parkkal vettek körül. A parkot évelők és örökzöldek telepítésével igazították a medencék környezetéhez. A fogadó gasztronómiai kínálatát egy BBQ sütő (pit boks/szekrény szmóker) beszerzésével erősítették. Végezetül a pályázat keretében a fogadó közösségi terében megépített cserépkályhával oldották meg a már meglévő fűtésrendszerük diverzifikációját. Az elnyert támogatás összege: 4.996,2 eFt

- Támogatással valósult meg egy **szolgáltatásfejlesztési kezdeményezés**, melynek során a közszférából (alkalmazotti létből) kilépve egy **fiatal nő önfoglalkoztatóvá válása** vált lehetővé. Vállalkozása fő tevékenysége a Lakberendezés-tervezés, -tanácsadás lett, a projekt Kőtelek községben, mint hiányt pótló, új szolgáltatás valósult meg. A projektben a lakberendezést tervező eszközök beszerzése, weboldalfejlesztés, marketing fejlesztés kapott szerepet, az elnyert támogatás: 1.066,8 e Ft. (weboldala megtekinthető: <https://ungvarihomedesign.com/>)

- Közel három millió forint támogatást nyert el az Együtt, teljes életet gyerekek! rendezvénysorozat. Célja az volt, hogy mind a gyermekek, mind a felnőttek figyelmét felhívják az **egészséges és betegséggel élő gyermekek segítő és elfogadó együttélésére**. A gyermekbetegségek közül az I-es típusú cukorbetegséget emelték ki. A projekt célcsoportja a 0-20 éves korosztály volt, és a rendezvényekre kiemelten bevonták az említett krónikus betegséggel élő gyermekeket, fiatalokat. Minden gyermek együtt, vidáman játszott, sportolt, együtt pillantottak vissza a közös múltunkba hagyományőrző programokkal. Mindeközben információkkal, kóstoltatásokkal érthetőbbé és megközelíthetőbbé vált számukra a diabétesz világa. Támogatási összeg: 2.997,4 eFt

- **Turisztikai célú fejlesztés:** Különleges és **izgalmas táborozási körülményeket** tett lehetővé az a projekt, melyben 2db jurta (ebből 1 db fűthető kivitelű) beszerzése, 579 db egyéb táborozást segítő eszköz, játék, és 2 db megújuló energiaforrást hasznosító eszköz beszerzését valósította meg a Csillagösvény Nonprofit Kft. Gyermektáboraik erősítik a **környezettudatos szemléletmód, a természeti és kulturális értékeink megővésének** fontosságát. Támogatási összeg: 7.997,2 eFt.

- **Közösségi célú fejlesztés: Mindennapi pénzügyeink** – magánszemélyek és vállalkozások pénzügyi és fogyasztóvédelmi ismereteinek bővítése címmel **tudást átadó, szemléletformáló képzéssorozat** valósult meg. A fiatal és idős korosztályt, a vállalkozókat is megcélzó képzési tevékenység oktatási tematikája a mai kor pénzügyi kihívásaira reagálva készítette fel a komoly pénzügyi döntésekre a fiatalokat és segítette az idősebb korosztály számára a megtévesztő pénzügyi termékek esetén történő helyes döntésekben. A pénzügyi tudatosságra nevelés képzéseire a támogatás összege: 2.924 eFt volt.

A fentebb ismertetett néhány példa mellé még számos kiváló vállalkozásfejlesztési vagy éppen közösségépítő jellegű (hagyományokat átadó rendezvények) megvalósult projekt kerülhetett volna. A válogatást a megelőző évek fejlesztési folyamatainak tükrében válogattuk ki.

Miután a vidéki településen élők számára is egyre **fokozottabban jelentkezik az energiatakarékosság** kérdése, vagy az energiatakarékos elérhető közösségi terek, helyek működtethetősége, javasolt a kulturális és közösségi kezdeményezéseket ez irányban kialakítani.

Néhány élhető, fenntartható példa:

- **Fenntartható Közösségi Terek, Térelemek kialakítása**

- Iskolák kertjében, lakótelepek szabadterein is a Közösségi kiskert program beindítása, támogatása
- Napelemes telefontöltő padok beszerzésének támogatása (akár iskolai programban örökbefogadott padok programként is)

- **Fenntartható társadalom – egészséges életmódra nevelő intézkedések**

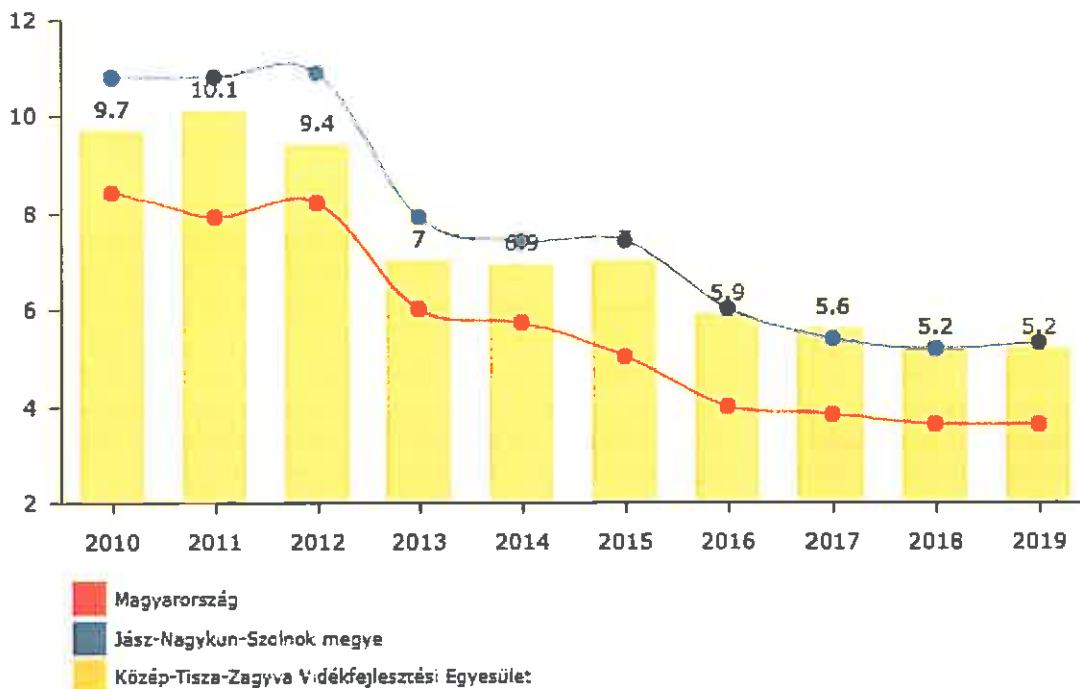
- Közösségi sportélet felélesztése, közösségi sportolási lehetőséget nyújtó terek kialakítása

- Egészséges életmódra nevelés infrastrukturális és tárgyi feltételeinek javítása együttműködés keretében

5. számú melléklet: Helyi és helyzeti energiák bemutatása

- Nyilvántartott álláskeresők a munkaképes korú népesség százalékában
(Nyilvántartott álláskeresők száma száz 15-64 éves állandó lakosra.)

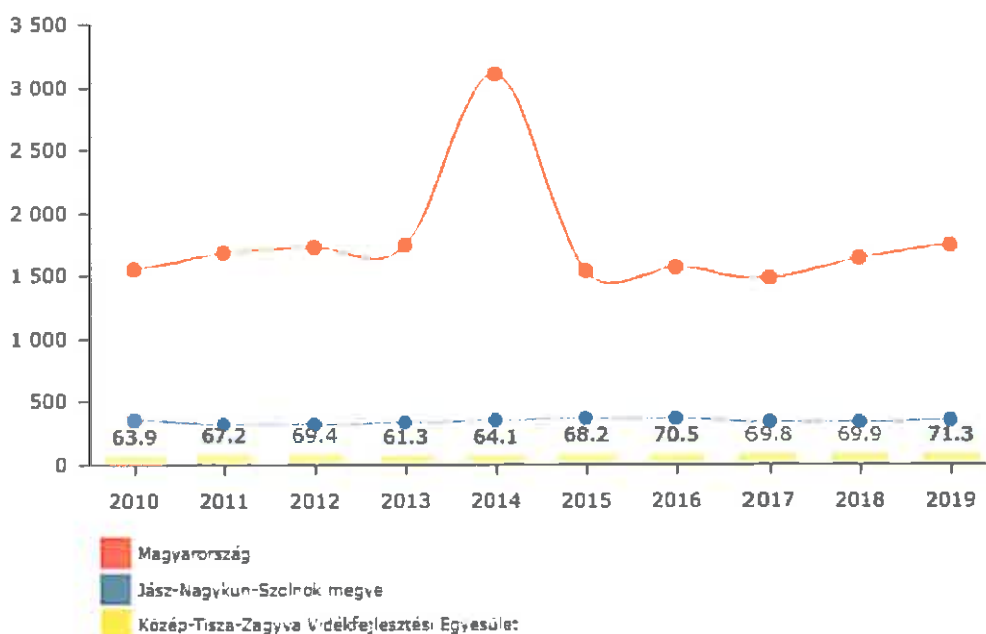
(c) 2022 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

- Egy lakosra jutó jegyzett tőke (1000 Ft)

(Társasági adóbevallásra köteleezett vállalkozások jegyzet tőkéje, egy lakosra vetítve.)

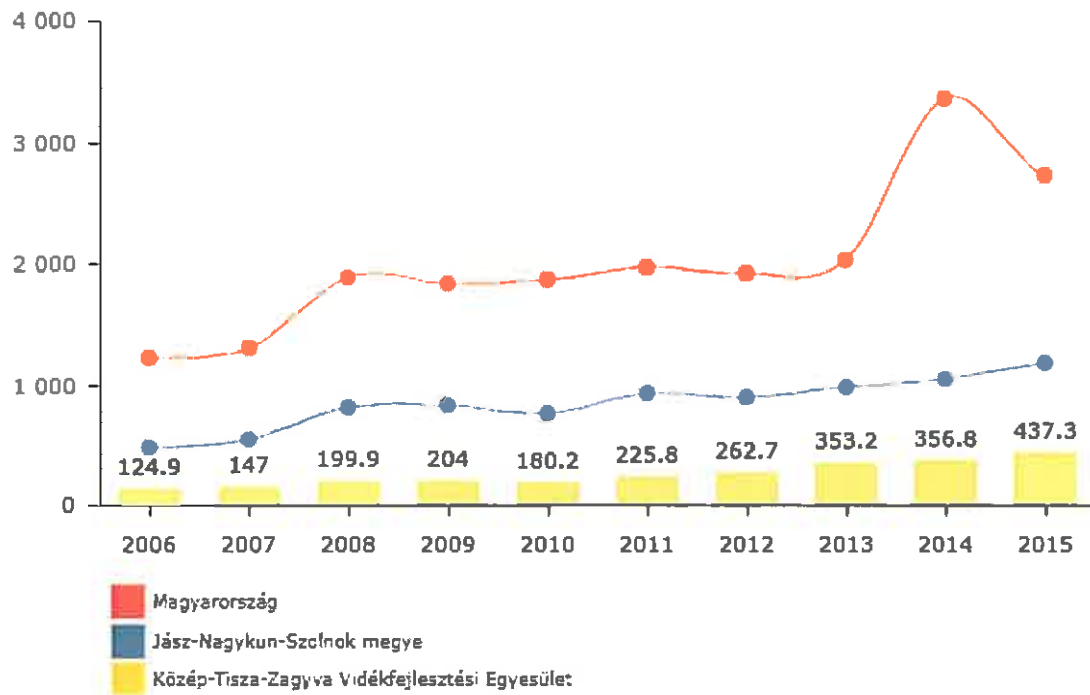
(c) 2022 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

- Egy lakosra jutó bruttó hozzáadott érték (1000 Ft)

(Társasági adóbevallásra kötelezett vállalkozások bruttó hozzáadott értéke, egy lakosra vetítve.)

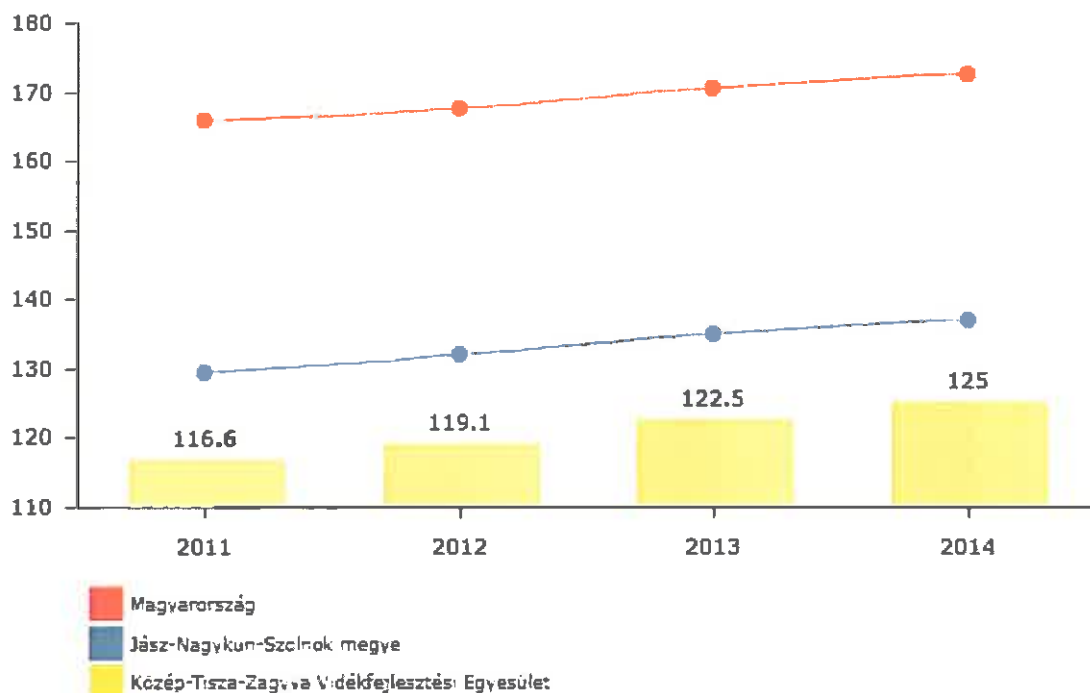
(c) 2022 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

- Regisztrált vállalkozások száma ezer lakosra (db), 2011-től

(M megszűnő és átalakulásra kötelezett gazdálkodási formákkal együtt, az év során, a vállalkozási demográfia szerint. Módszertani változás miatt a 2010-ig külön mutatóként szerepel)

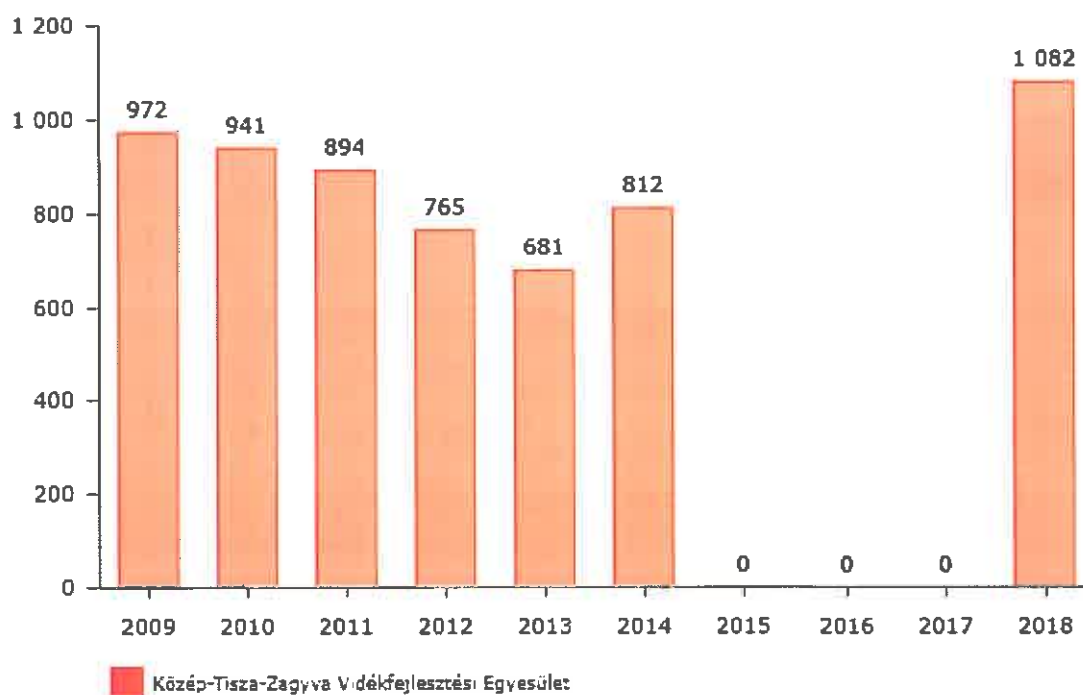
(c) 2022 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

- Működő egyéni vállalkozók száma (fő)

(Működő egyéni vállalkozók száma, vállalkozási demográfia szerint)

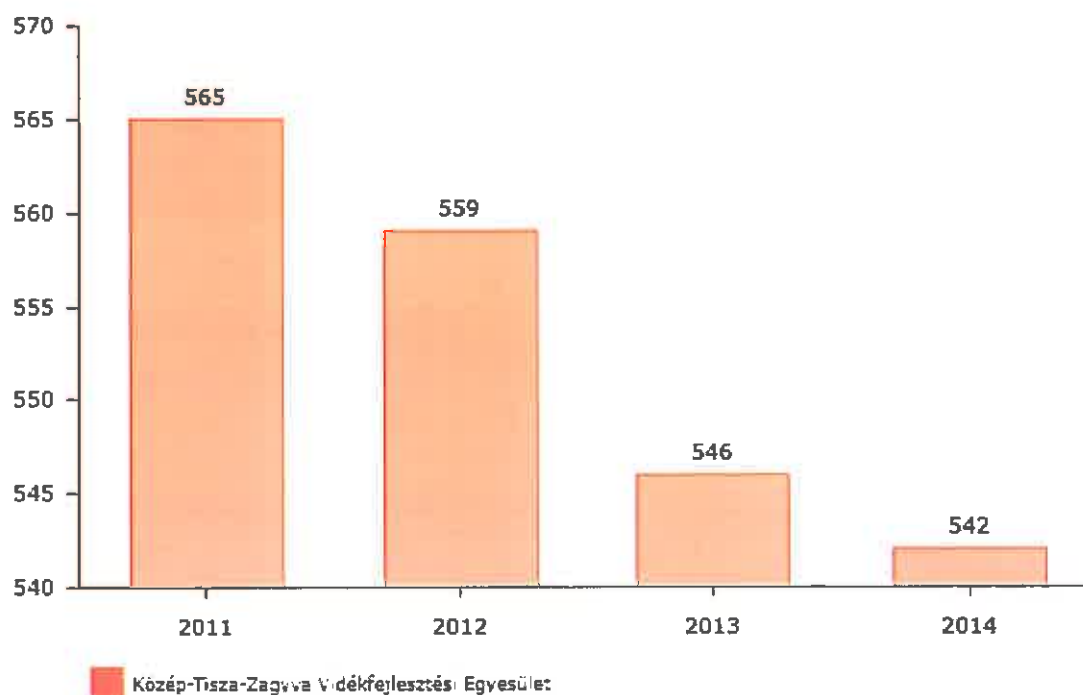
(c) 2022 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

- Működő társas vállalkozások száma (db), 2011-től

(Megszűnő és átalakulásra kötelezett gazdálkodási formákkal együtt, az év során, a vállalkozási demográfia szerint. Módszertani változás miatt a 2010-ig külön mutatóként szerepel)

(c) 2022 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Lakónépesség (dec. 31.) (fő)

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
38 921	38 562	38 310	38 049	37 788	37 783	37 577	37 486	37 445	37 473	37 505

Állandó népességből a 65-x évesek aránya (százalék)

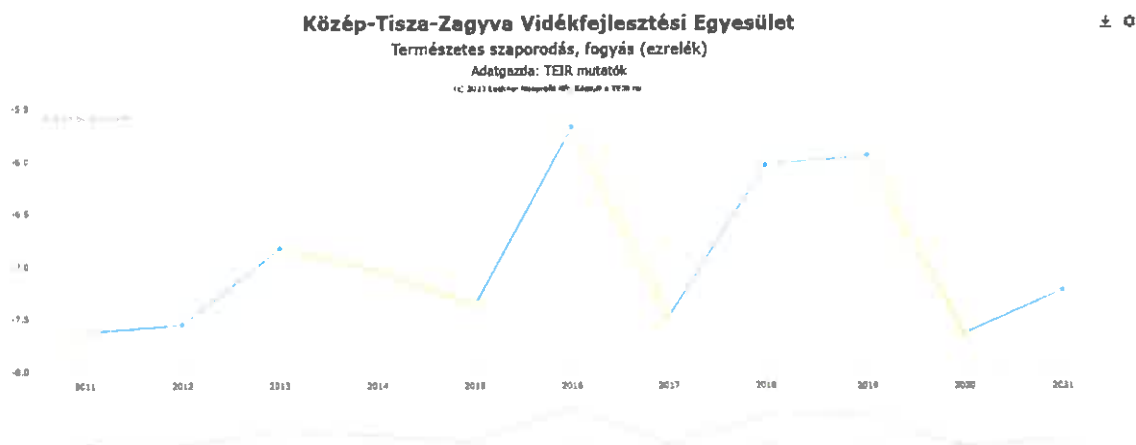
2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
16,9	17,1	17,3	17,6	17,8	18	18,2	18,4	18,8	19,1	19,3

Természetes szaporodás, fogyás (ezrelék)

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
-7,6	-7,6	-6,8	-7,1	-7,4	-5,7	-7,5	-6,1	-6	-7,6	-7,2

Printelés Beállítások

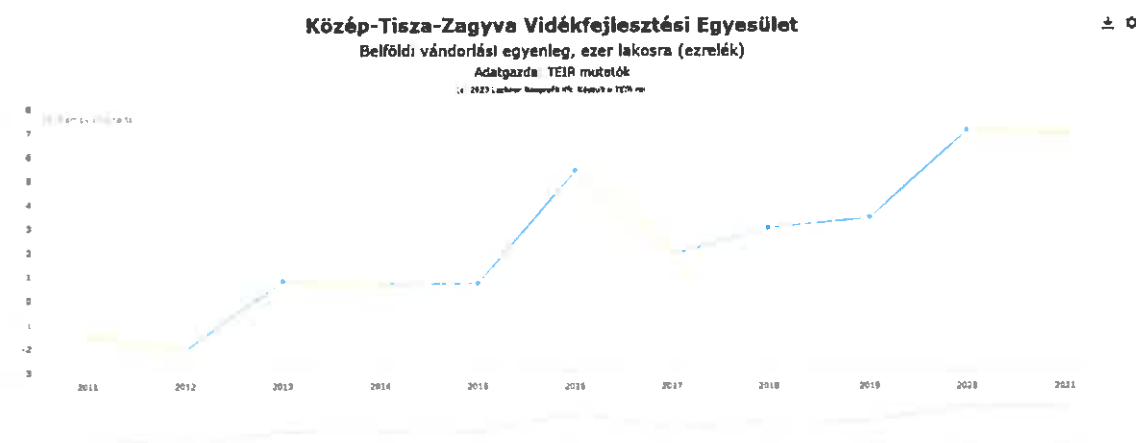

(Forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/teir/#/>)

Belföldi vándorlási egyenleg, ezer lakosra (ezrelék)

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
-1,5	-2,1	0,8	0,7	0,7	5,4	1,9	3	3,4	7,1	7

Printelés Beállítások

(Forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/teir/#/>)

Állandó népességből a 0-14 éves nők aránya (százalék)

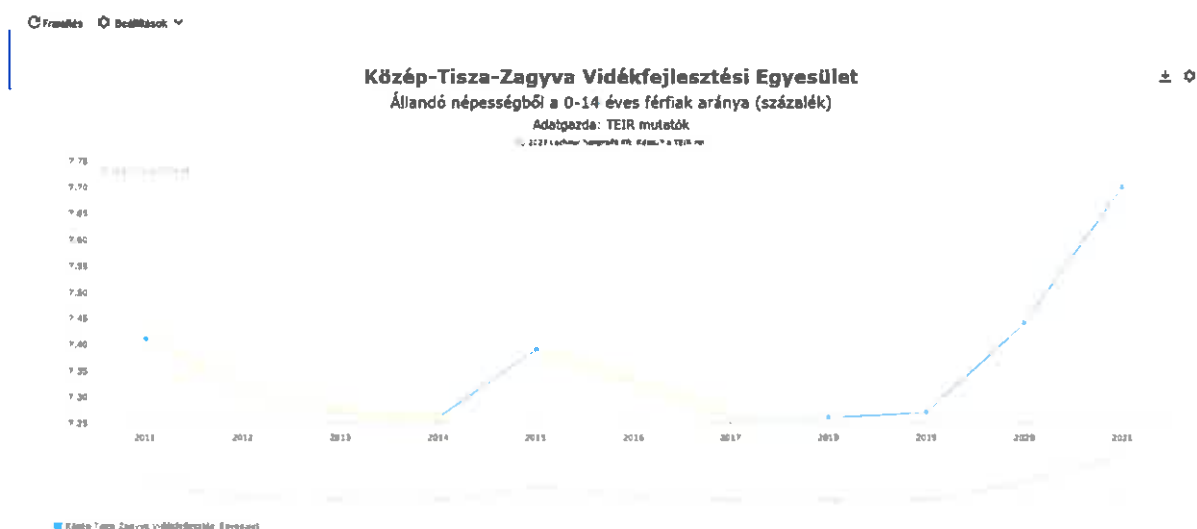
2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
7	7	7	7	7	7,2	7,3	7,2	7,3	7,4	7,5

(Forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/teir/#/>)

Állandó népességből a 0-14 éves férfiak aránya (százalék)

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
7,4	7,3	7,3	7,3	7,4	7,3	7,3	7,3	7,3	7,4	7,7

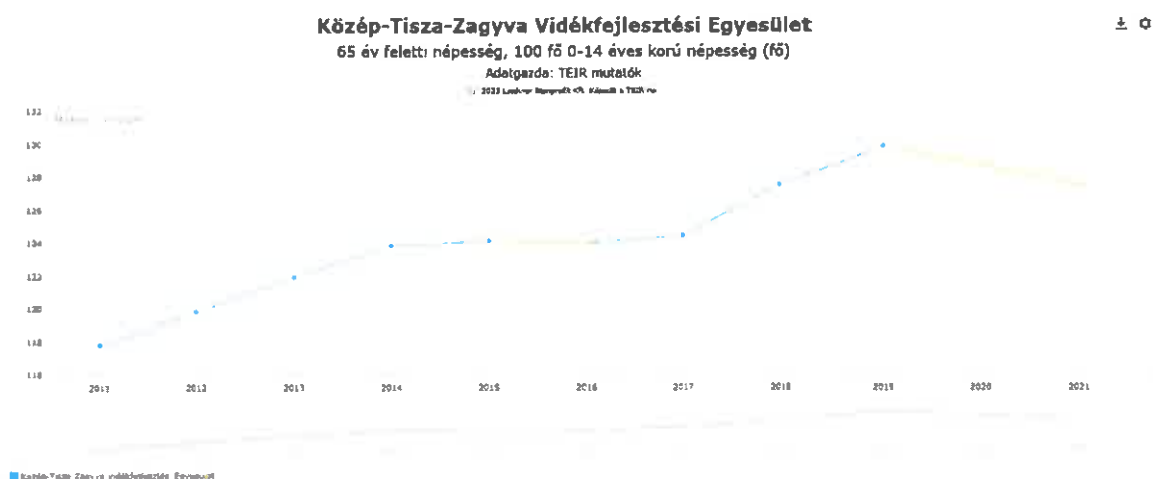

(Forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/teir/#/>)

65 év feletti népesség, 100 fő 0-14 éves korú népesség (fő)

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
117,7	119,7	121,8	123,7	124	123,9	124,3	127,4	129,8	128,7	127,4

Frissítés: Beállítások:

(Forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/teir/#/>)

Nyilvántartott álláskeresők összesen (fő)

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
2 783	2 583	1 898	1 864	1 865	1 570	1 487	1 365	1 351	1 748	1 279

Frissítés: Beállítások:

(Forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/teir/#/>)

Nyilvántartott álláskereső, 100 15-64 évesre (fő)

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
8,1	7,5	5,6	5,5	5,5	4,7	4,4	4,1	4,1	5,3	3,9

Frissítés Beállítások

(Forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/teir/#/>)

25 év alatti nyilvántartott álláskeresők aránya (százalék)

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
19,8	19,9	20,1	19,2	18,7	18,6	20,2	19,1	16,8	16,7	13,5

Frissítés Beállítások

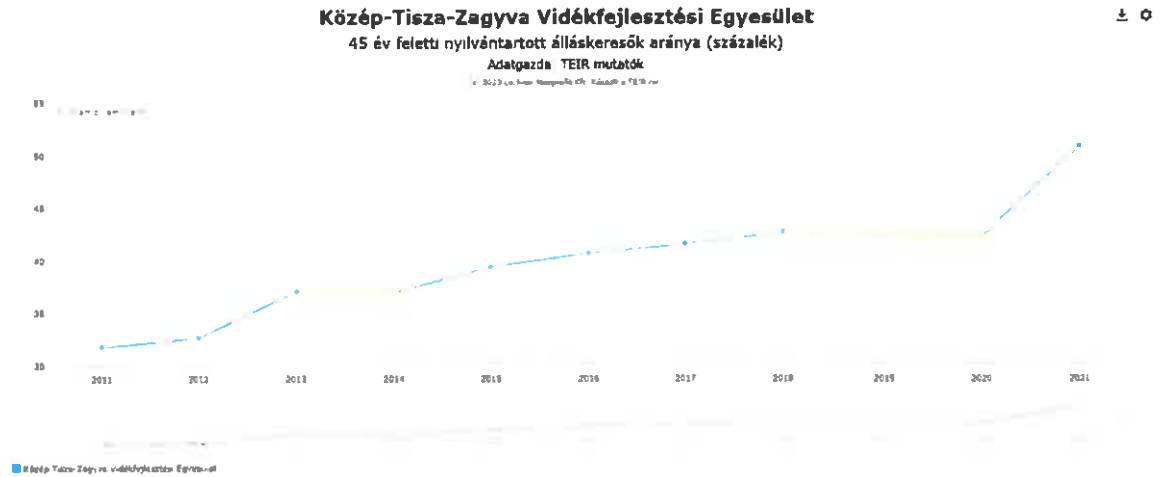

(Forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/teir/#/>)

45 év feletti nyilvántartott álláskeresők aránya (százalék)

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
31,7	32,6	36,9	36,9	39,3	40,6	41,4	42,6	42,3	42,1	50,7

Frissítés Beállítások

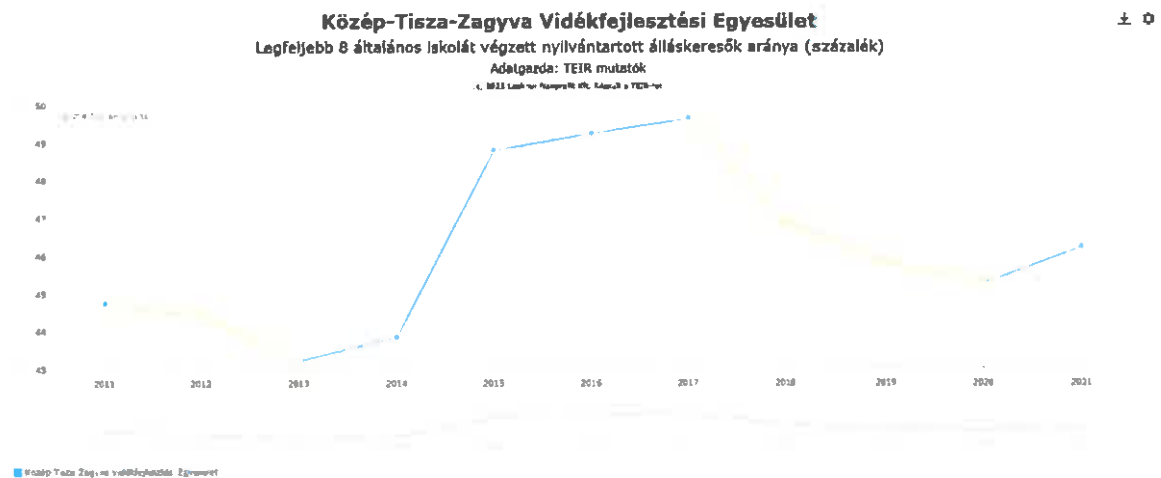

(Forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/teir/#/>)

Legfeljebb 8 általános iskolát végzett nyilvántartott álláskeresők aránya (százalék)

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
44,7	44,4	43,2	43,8	48,8	49,2	49,6	46,9	45,8	45,3	46,2

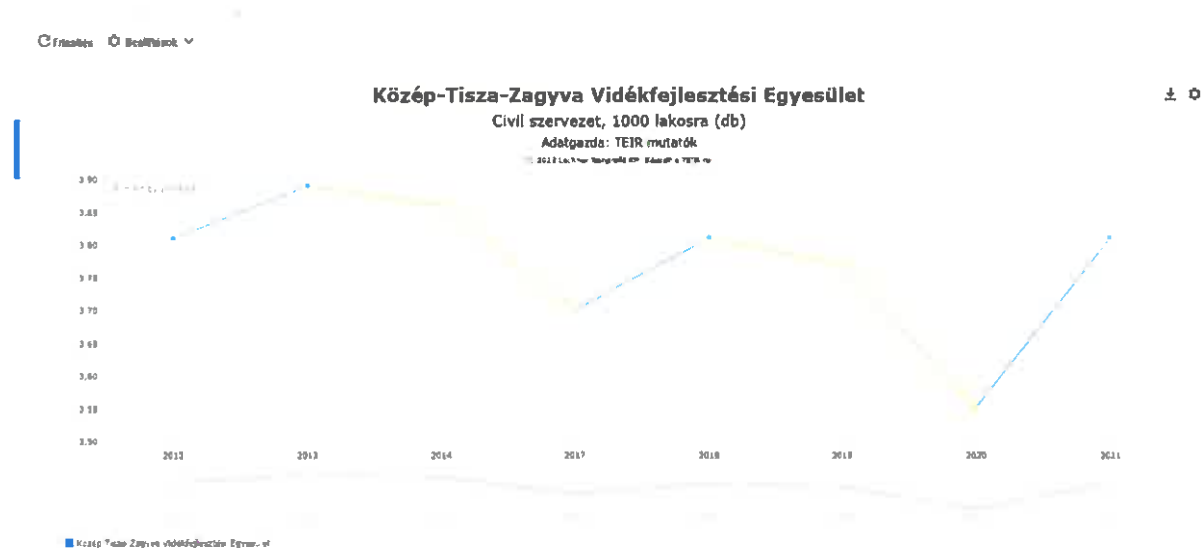
Frissítés Beállítások

(Forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/teir/#/>)

Civil szervezet, 1000 lakosra (db)

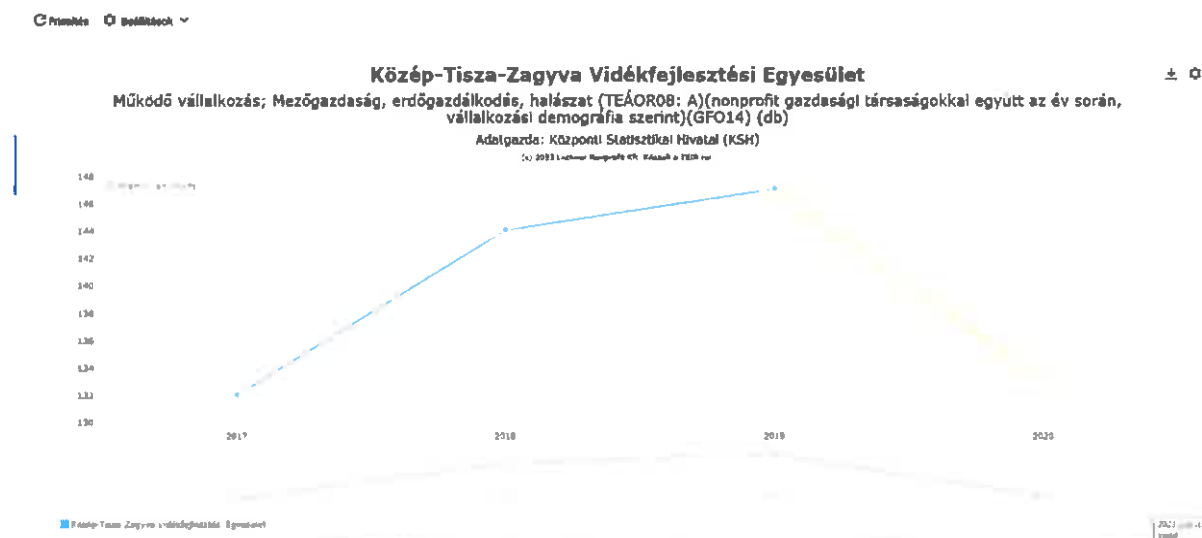
2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	3,8	3,9	3,9			3,7	3,8	3,8	3,6	3,8

(Forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/teir/#/>)

Működő vállalkozás;

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
						132	144	147	133	

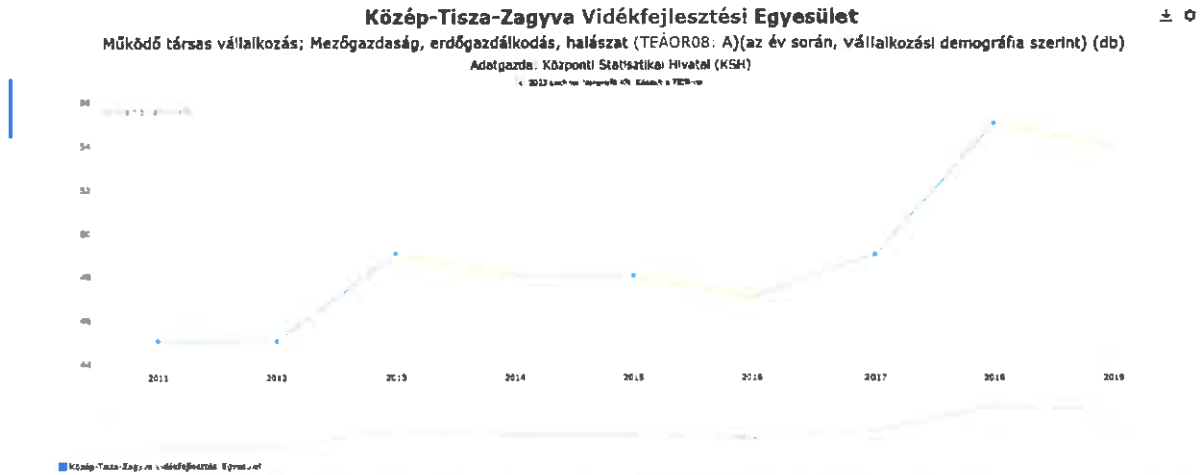

(Forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/teir/#/>)

Működő társas vállalkozás

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
45	45	49	48	48	47	49	55	54		

Frissítés Beállítások

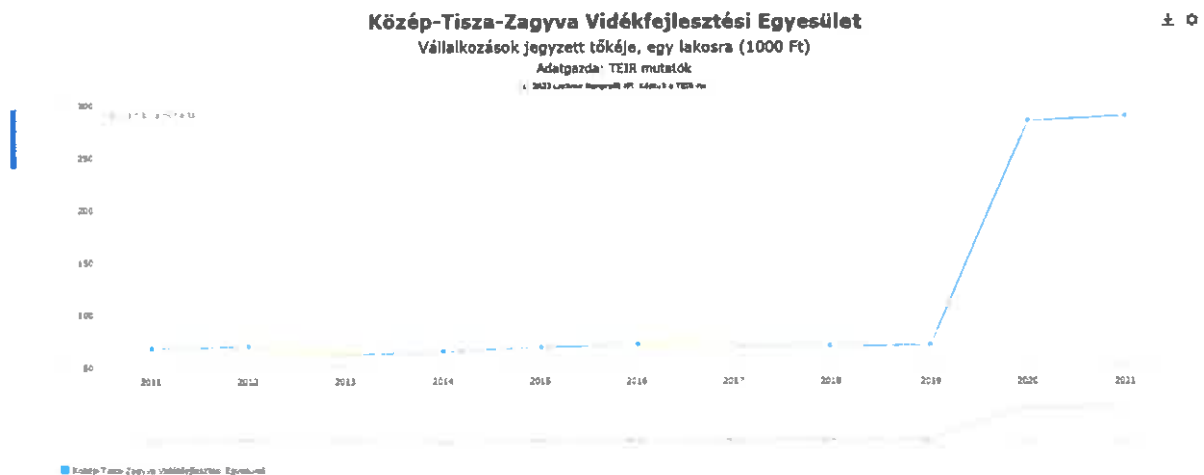

(Forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/teir/#/>)

Vállalkozások jegyzett tőkéje, egy lakosra (1000 Ft)

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
67.2	69.4	61.3	64.1	68.2	70.5	69.8	70	71.3	284	288.9

Frissítés Beállítások

(Forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/teir/#/>)

Regisztrált vállalkozások

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
			4 749	4 748	4 764	4 798	4 917	5 003	5 099	5 249

(Forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/teir/#/>)

Regisztrált vállalkozás, 1000 lakosra (db)

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
			124,8	125,7	126,1	127,7	131,2	133,6	136,1	140

(Forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/teir/#/>)

Regisztrált őstermelők (dec. 31.) (db)

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1 904	1 948	1 473	1 565	1 608	1 593	1 500	1 507	1 508	1 494	1 477

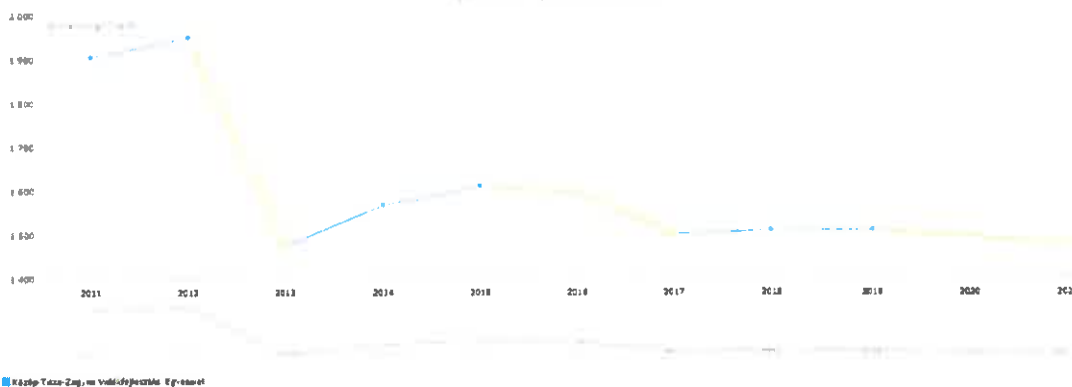
Frissítés Beállítások

Közép-Tisza-Zagyva Vidékfejlesztési Egyesület

Regisztrált őstermelők (dec. 31.) (db)

Adatgazda: Központi Statisztikai Hivatal (KSH)

© 2022 Lak. és. Szeged. KSH. Készült a TISZ-vel

(Forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/teir/#/>)

Működő egyéni vállalkozók

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
894	765	792	812		886		1082	1246		

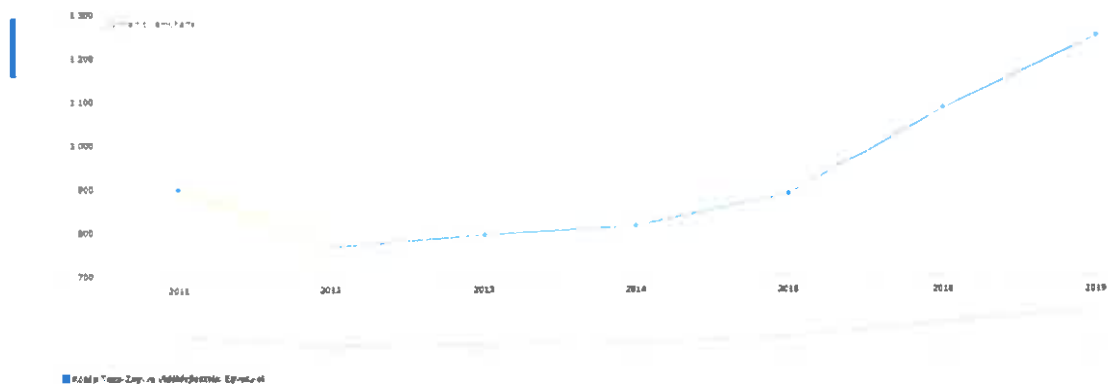
Frissítés Beállítások

Közép-Tisza-Zagyva Vidékfejlesztési Egyesület

Működő egyéni vállalkozók (az év során, vállalkozási demográfia szerint) (db)

Adatgazda: Központi Statisztikai Hivatal (KSH)

© 2022 Lak. és. Szeged. KSH. Készült a TISZ-vel

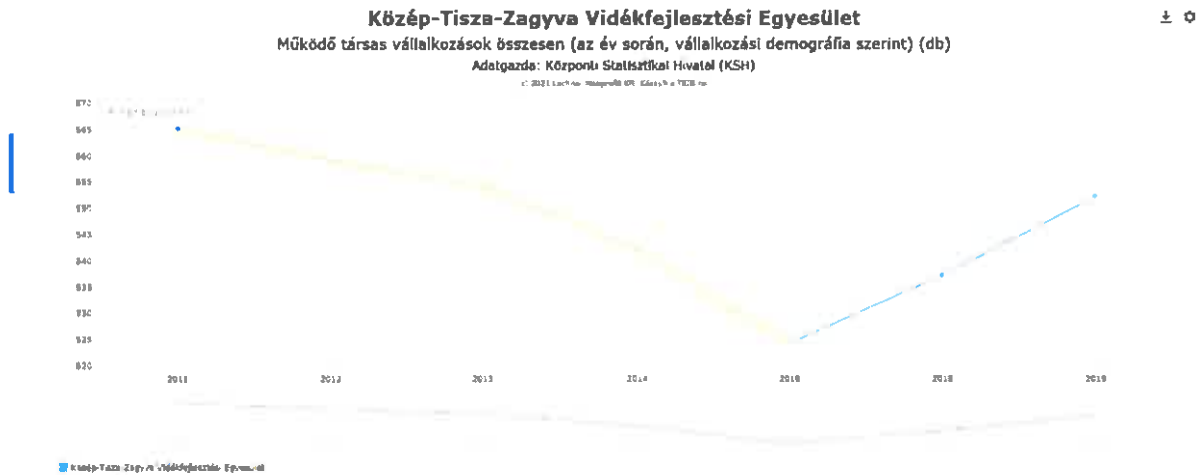

(Forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/teir/#/>)

Működő társas vállalkozások összesen

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
565	559	554	542		524		537	552		

Frissítés Beállítások

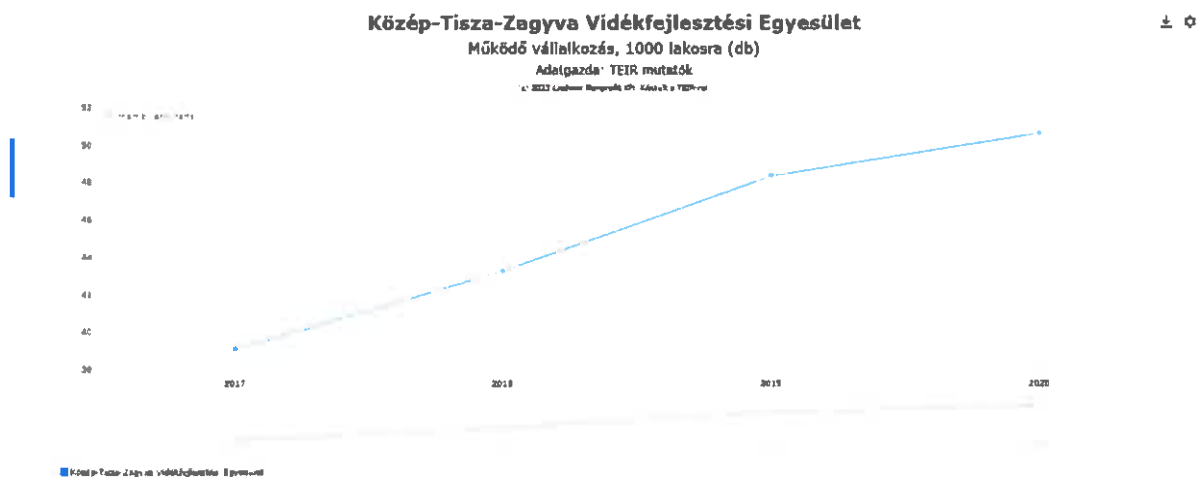

(Forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/teir/#/>)

Működő vállalkozás 1000 lakosra (db)

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
						39,4	43,24	48,28	50,56	

Frissítés Beállítások

(Forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/teir/#/>)

Működő vállalkozás az ipar, építőiparban (db)

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
						325	370	422	483	

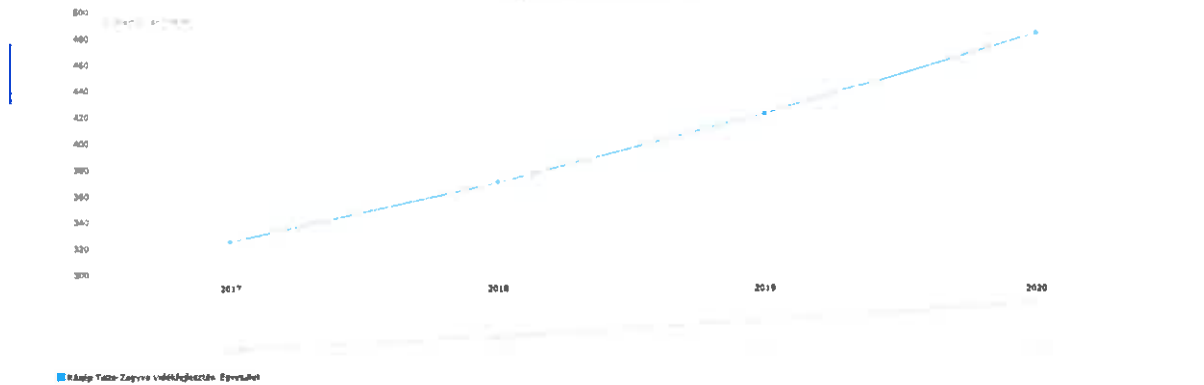
Frissítés Beállítások

Közép-Tisza-Zagyva Vidékfejlesztési Egyesület

Működő vállalkozás az ipar, építőiparban (db)

Adatgazda: TEIR mutatók

© 2023 Közép-Tisza-Zagyva Vidékfejlesztési Egyesület

(Forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/teir/#/>)

1-9 fős működő társas vállalkozások

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
526	521	505	496	493	471	449	484	485		

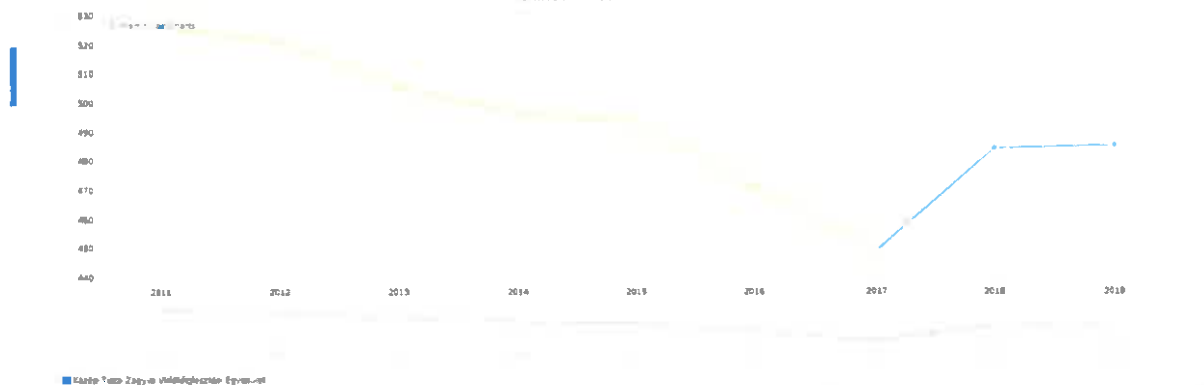
Frissítés Beállítások

Közép-Tisza-Zagyva Vidékfejlesztési Egyesület

1-9 fős működő társas vállalkozások (az év során, vállalkozási demográfia szerint) (db)

Adatgazda: Központi Statisztikai Hivatal (KSH)

© 2023 Közép-Tisza-Zagyva Vidékfejlesztési Egyesület

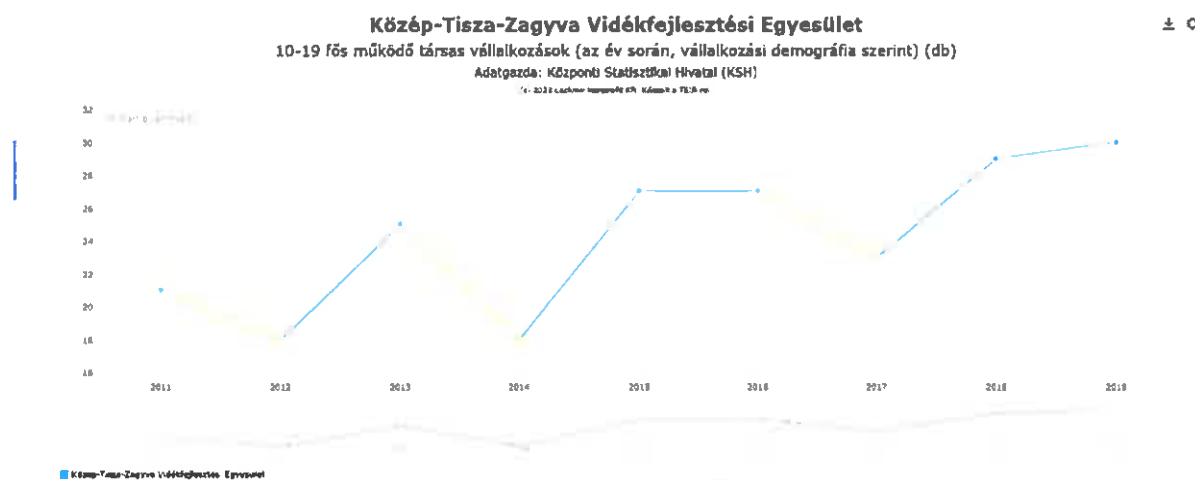

(Forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/teir/#/>)

10-19 fős működő társas vállalkozások

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
21	18	25	18	27	27	23	29	30		

Frissítés Beállítások

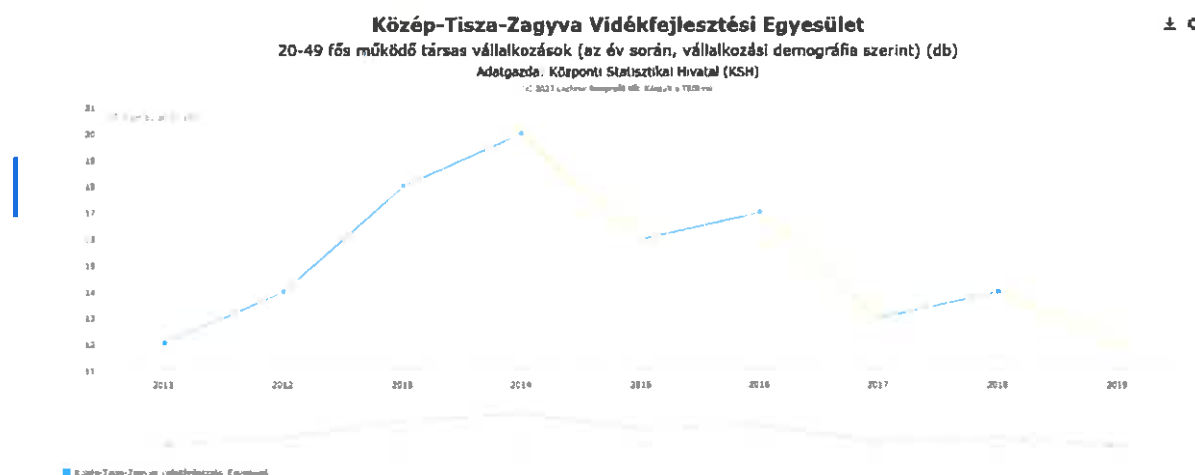

(Forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/teir/#/>)

20-49 fős működő társas vállalkozások

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
12	14	18	20	16	17	13	14	12		

Frissítés Beállítások

(Forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/teir/#/>)

Működő bölcsődei férőhelyek

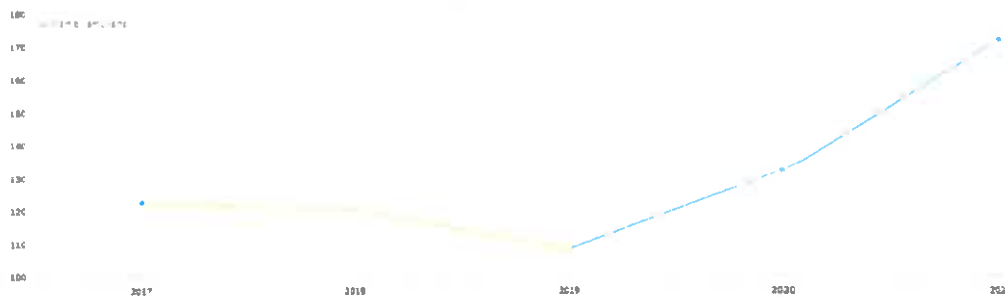
2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
						122	120	108	132	172

Frissítés Beállítások

Közép-Tisza-Zagyva Vidékfejlesztési Egyesület Működő bölcsődei férőhelyek (2017-től érvényes módszertan) (db)

Adatgazda: Központi Statisztikai Hivatal (KSH)

2023. évi adatok alapján készült a TISZ-terület

(Forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/teir/#/>)

Óvodai férőhelyek (fő)

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1406	1382	1380	1360	1335	1315	1235	1420	1351	1351	1382

Frissítés Beállítások

Közép-Tisza-Zagyva Vidékfejlesztési Egyesület Óvodai férőhelyek (fő)

Adatgazda: Központi Statisztikai Hivatal (KSH)

2023. évi adatok alapján készült a TISZ-terület

(Forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/teir/#/>)

Általános iskolák átlagos tanuló létszáma (fő)

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
206,57	200,64	198,64	197,07	193,93	189,86	182,57	177,64	172,5	178,43	177

Frissítés Beállítások

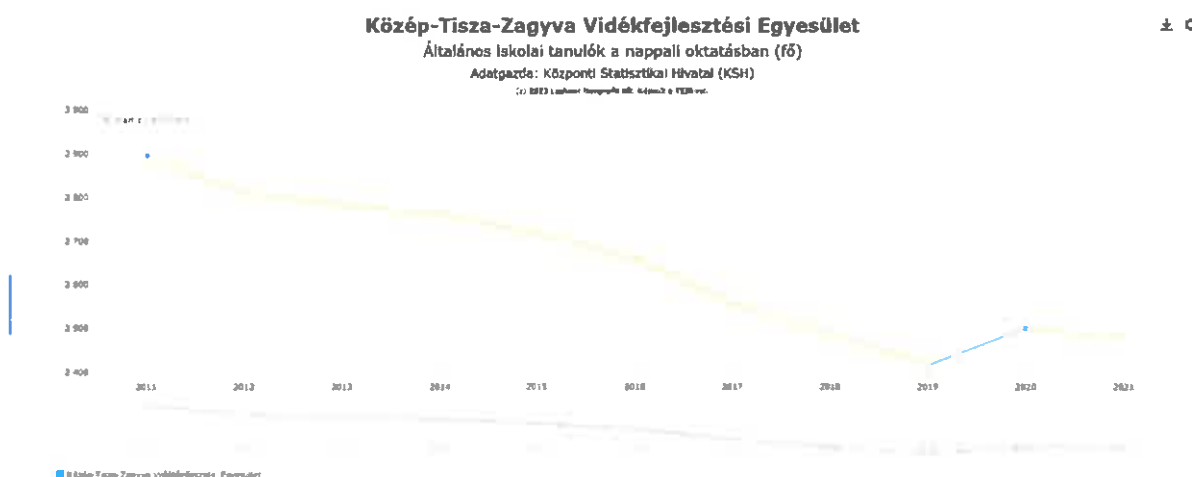

(Forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/teir/#/>)

Általános iskolai tanulók a nappali oktatásban (fő)

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
2892	2809	2781	2759	2715	2658	2556	2487	2415	2498	2478

Frissítés Beállítások

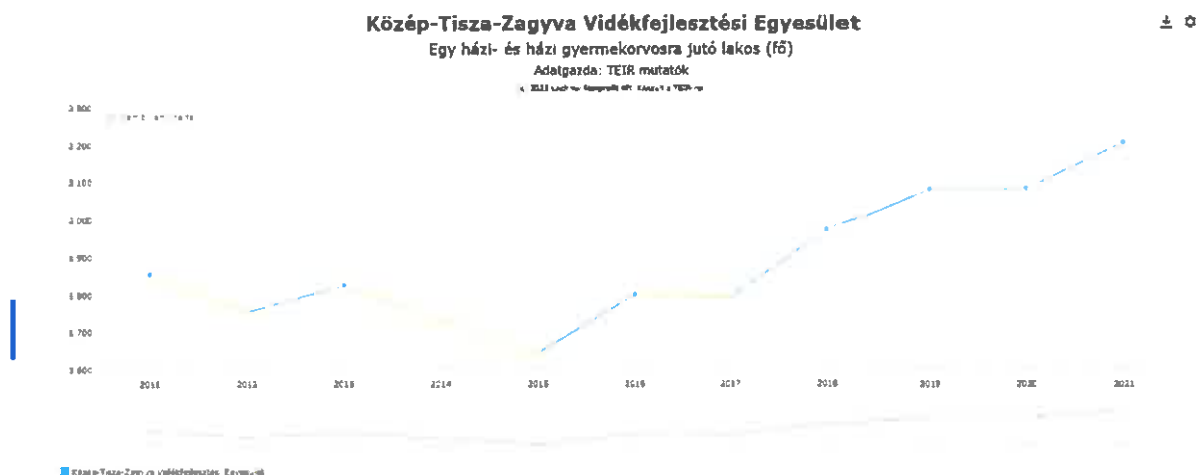

(Forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/teir/#/>)

Egy házi- és házi gyermekorvosra jutó lakos (fő)

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1853,38	1752,82	1824,29	1729,5	1642,96	1799,19	1789,38	1972,95	2080,28	2081,83	2206,18

Frissítés Beállítások

(Forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/teir/#/>)

6. számú melléklet: Korábbi együttműködések, megvalósult közös projektek, összefogások

A 2012-2015 közötti években számos lehetőség nyílt az Akciócsoport számára saját fejlesztési ötletei megvalósítására, több sikeres térségi együttműködési projekt ötletgazdája és egyben megvalósítója volt partnerségben. E projektek keretében többek között kialakításra került:

- egy modern pálinkafőző üzem és kísérő rendezvényei (Szajolban, Rákóczi falván és Kuncsorban),
- Madárbarát kert épült és felújításra került egy nagy múltú vízimalom (Kengyel, Jászsalsószentgyörgy),
- kiépítésre kerültek egy korszerű és környezetbarát, példaértékű napelem rendszer elemei (Szajol, Kétpó, Jászapáti),
- városkép fejlesztő zöld-eszközbeszerzés és hagyományrendezvény teremtés is megvalósult (Besenyszög, Jászkisér és Túrkeve területén).

A közelmúltban további két programot, együttműködést indított el Egyesületünk. A VP6-19.3.1-17 kódszámú LEADER - Helyi Akciócsoportok együttműködési tevékenységeinek előkészítése és megvalósítása című felhívásra a Közöld Alapítvánnyal és a Tiszazugi Leader Egyesülettel közösen Helyi termék potenciál növelés JN-Szolnok megyében címmel nyújtottunk be támogatási kérelmet. A projekt keretében a 2 akciócsoport területén kutattuk volna fel a helyi erőforrásokon, szükségleteken alapuló termékeket, szolgáltatásokat, ill. készítettük volna el egy a helyi termékek termelőit, termék előállítóit tartalmazó adatbázist. A kezdeményezéssel a vármegye teljes területén működő, helyi forrásokra alapozó vállalkozások, szervezetek, termékek feltérképezése valósult volna meg, mellyel célunk a helyi gazdaság élénkítése és a helyi/térségi együttműködések erősítésével volt. A projekt végül finanszírozási problémák miatt nem valósult meg, azonban a projektet életre hívó szükségletek jelenleg is fennállnak, amelyek így további erőfeszítéseket igényelnek a 2023-2027-es fejlesztési időszakban.

Szintén a VP6-19.3.1-17 kódszámú LEADER - Helyi Akciócsoportok együttműködési tevékenységeinek előkészítése és megvalósítása című felhívásra került benyújtásra az „Innovatív közösségi napenergia hasznosítás” című támogatási kérelem. A projekt keretében a Közöld Alapítvánnyal és a Jászapáti Városüzemeltető Nonprofit Kft-vel karöltve, közösségi használatban lévő épületek energiaigényének racionalizálásában, energiafüggettségének csökkentésében segítettük volna a

partnereket, napelem rendszer telepítésével. Az előre nem tervezett COVID-19 veszélyhelyzet miatt kialakult bizonytalan és kiszámíthatatlan gazdasági környezet miatti finanszírozási nehézségek, ill. a rendezvényszervezési kockázatok növekedése akadályozták meg a megvalósítást. Az ehhez hasonló energiahatékonytárgy célul kitűző közösségi kezdeményezések sikeres megvalósulása a 2023-2027-es fejlesztési időszakban, tekintettel a makrogazdasági és világpolitikai viszonyok alakulására, fontosabbak, mint valaha.

Táblázatos formában történő bemutatás:

KTZVE együttműködések, megvalósult közös projektek, összefogások					
Sz.	Projekt címe:	Projekt rövid összefoglalója:	Megítelt támogatási összeg:	Részvevő szervezetek:	Megvalósítás állapota:
1.	„Közösségi pálínkfőzde kialakítása Szajolban”	Modern bemutató pálínkfőző üzem engedélyeztetése és kialakítása történt Szajol településen, melyhez kapcsolódva kísérő rendezvények, tudásátadás valósult meg Szajolban, Rákóczi falván és Kuncsorban	17.603.633 Ft	- Közép-Tisza-Zagyva Vidékfejlesztési Egyesület - Royalton Consulting Projektiroda Kft - Tisza-menti LEADER Közhasznú Egyesület	Megvalósult, fizikai zárás éve: 2015.
2.	„MAdárIDŐ”	A térség fiataljai (óvodások és kisiskolások) célcsoporttal ismeretterjesztő környezettudatos programok valósultak meg, 1 db Madárbarát kert épült és felújításra került egy nagy múltú vizimalom (Kengyel, Jászalsószentgyörgy)	49.292.236 Ft	- Közép-Tisza-Zagyva Vidékfejlesztési Egyesület - Jászalsószentgyörgyi Sporthorgász Egyesület - KÖZÖLD Alapítvány - Kengyel Község Önkormányzat	Megvalósult, fizikai zárás éve: 2015.
3.	„Innovatív közösségi napelem hasznosítás”	A napenergiahasznosítás népszerűsítését célzó projektben kiépítésre kerültek olyan korszerű és környezetbarát, példaértékű napelem rendszerek (Szajolban, Kétpón, Jászapatiban), melyek költségtakarékos közösségi épületek üzemeltetését segítik, s ezeken keresztül az ismeret átadást segítik.	36.258.557 Ft	- Közép-Tisza-Zagyva Vidékfejlesztési Egyesület - Közöld Alapítvány - Út és Élet Szociális Szövetkezet - Nagykunságért Vidékfejlesztési Egyesület	Megvalósult, fizikai zárás éve: 2015.
4.	„Vallási-kulturális élet újjáélesztése esélyegyenlőség biztosításával Jász-Nagykun-Szolnok vármegye 2 településén, Zagyvarékason és Tiszaszentimrén”	Hátrányos helyzetű gyermekek nyári hittan táboroztatásán keresztül szemléletformáló közösségi projekt valósult meg, mely során megújult a zagyvarékasi templom és számos tartós eszköz is beszerzésre került.	44.241.783 Ft	- Közép-Tisza-Zagyva Vidékfejlesztési Egyesület - Zagyvarékas Római Katolikus Egyházközség - Tiszaszentimrei Gyermekekért Alapítvány - Tiszaszentimre Községi Önkormányzata - Tisza-tó Térsége Leader Egyesület	Megvalósult, fizikai zárás éve: 2015.

5.	„Észak-alföldi tájegységek hagyományai nyomában”	Városkép fejlesztő zöld-eszközbeszerzés és hagyományrendezvény teremtés is megvalósult (Besenyszög, Jászkisér és Túrkeve területén).	40.338.073 Ft	- Közép-Tisza-Zagyva Vidékfejlesztési Egyesület - Besenyszög Város Önkormányzata - Túrkeve Városi Önkormányzat - Jászkisér Város Önkormányzata	Megvalósult, fizikai zárás éve: 2015.
6.	„Tiszai halfogyasztás népszerűsítése”	Projektünk során hatékony, komplex marketing alkalmazásával innovatív módon juttattuk a hazai halfogyasztás kultúrájának üzenetét az együttműködő térségekbe látogatók, turisták számára.	21.606.096 Ft	- Közép-Tisza-Zagyva Vidékfejlesztési Egyesület - Közöld Alapítvány - Hello Hal Szabadidősport és Étmód Club	Megvalósult, fizikai zárás éve: 2015.
9.	„Innovatív közösségi napenergia hasznosítás”	Közösségi használatban lévő épületek energiaigényének racionalizálása, energiafüggőségének csökkentése érdekében napelem rendszer telepítése, megújuló energiahasznosítás népszerűsítése	15.9026.901 Ft	- Közép-Tisza-Zagyva Vidékfejlesztési Egyesület - Közöld Alapítvány - Jászapáti Városüzemeltető Nonprofit Kft	Nem került megvalósításra
10.	Helyi termék potenciál növelés JN-Szolnok megyében	A helyi erőforrásokon, szükségleteken alapuló termékeket, szolgáltatásokat, helyi termékek termelőit, termék előállítóit tartalmazó adatbázis létrehozása	19.997.143 Ft	- Közép-Tisza-Zagyva Vidékfejlesztési Egyesület - Közöld Alapítvány - Tiszazugi Leader Egyesület	Nem került megvalósításra

7. számú melléklet: SWOT kiegészítés és SWOT mátrix

A térség társadalmi-, gazdasági környezete, természeti erőforrásai:

Erőségek:	Gyengeségek:
<ul style="list-style-type: none"> • E1: Jelentős a megyeszékhely (Szolnok) gazdasági, társadalmi, kulturális integráló ereje és húzó hatása, munkaadók magasabb száma. • E2: Szolnoki oktatási intézmények szakirányú szakmai és tudományos háttere (egészségügy, turizmus, vidékfejlesztés, mezőgazdasági és élelmiszeripari). • E3: A térség természeti, kulturális értékekben gazdag (természetvédelmi területek, sokszínű halfauna, sokszínű, nagy mennyiségű vadállomány, autentikus alföldi lovasanyagok, zenei-, képzőművészeti hagyományok). • E4: Kedvező mezőgazdasági adottságok az agrártermelés szempontjából. • E5: Növekvő fogyasztói igény a helyben készített, egészséges mezőgazdasági és kézműves termékek iránt (pl.: lekvárok, savanyúságok, sajtok, szörp, szappanok, stb.). • E6: Kedvező és gazdag megújuló energia potenciál (geotermikus-, zöld- (bio) energia, a napsütötte órák száma magas). • E7: Civil szervezet magas térségi száma, 	<ul style="list-style-type: none"> • GY1: A térség differenciált fejlettsége (Szolnok < többi település). Ingázók száma magas. • GY2: Az alacsony bérszínvonal miatt a szakképzett, munkaképes korú munkaerő egyre fokozódó elvándorlása, lakosság fokozatos elöregedése. • GY3: Források hiányában a természeti, kulturális értékek turisztikai célú hasznosítása alacsony mértékű. • GY4: Elavult és gazdaságtalan termelési szerkezet, értékesítési nehézségek. • GY5: A növekvő fogyasztói igényekhez képest kevés helyben készített manufaktúráis jellegű mezőgazdasági és kézműves termék van jelen a térségben, melyek elérhetősége korlátozott. • GY6: A térségi megújuló energiapotenciál kihasználatlan, energiaigényes ágazatok újítási/fejlesztési potenciálja és képessége az alacsony tőkekoncentráció miatt alacsony • GY7: Forrás hiányában alacsony civil szervezeti aktivitás, együttműködési hajlandóság csökkenése. • GY8: A kereslet és a kínálat összetételalkozása a mezőgazdasági termékek esetén nehézségekbe ütközik (gyenge marketingtevékenység, földrajzi távolság – rossz településközi úthálózat).

<p>elhivatottság, tenni akarás.</p> <ul style="list-style-type: none"> • E8: Szolnok felvevő piaci szerepe jelentős a mezőgazdasági termékek iránt. • E9: Együttműködések kialakítására mutatózó igény a civil- és az önkormányzati szektorban. • E10: Polgárőr szervezetek magas térségi száma. 	<ul style="list-style-type: none"> • GY9: Forrás és önerő hiányában, az eladósodottság miatt az összefogás hiánya jelentkezik települési és társadalmi szinten. • GY10: A polgárőr szervezetek rendelkezésére álló technikai színvonala sok esetben elégtelennek bizonyul a feladatellátáshoz.
<p>Lehetőségek:</p>	<p>Veszélyek:</p>
<ul style="list-style-type: none"> • L1: A vidéki nagyvárosok (megyeszékhelyek) nagy mennyiségű Uniós fejlesztési forrásmennyiség igénybevételére jogosultak a 2023-2027-es időszakban több Operatív Program keretében is, ennek hatására új munkahelyek jöhetnek létre. • L2: Egyre növekvő országos munkaerőpiaci igény a képzett turisztikai, vidékfejlesztési, mezőgazdasági és élelmiszeripari mérnökök, szakemberek iránt. • L3: Országosan növekvő igény ökoturizmus iránt (vízi-, falusi-, lovas-, vadász-, egészség-, horgászturizmus) fejlesztése. • L4: Üzleti háttérreljuttatások fejlődésének pozitív hatása a mezőgazdasági termékek értékesítésére. • L5: Növekvő országos igény a hazai mezőgazdasági és egyedi kézműves termékek fogyasztására, az egészséges táplálkozásra és életmódra. • L6: A globális felmelegedés és a klímaváltság kezelésének világszintű felismerése, megújuló energiahasznosítást és energiafelhasználás hatékonyságot célzó, ösztönző EU-s politika gyors térnyerése. • L7: A fiatal generációk bevonása az aktív civil tevékenységekbe, illeszkedve a modern kor technikai fejlődéséhez (pl.: virtuális közösségi szerveződések fizikai programokban történő megtestesülésének elősegítése). • L8: A vidéki nagyvárosok lakossága felvevőpiacot jelent a környező települések, területek mezőgazdasági termékei számára. • L9: Együttműködések ösztönzésére irányuló EU-s, országos forrásból finanszírozott programokban való részvétel. • L10: A közbiztonság növelésére mutatózó országos igény. • L11: A lakosság digitális jólétének elősegítése a digitális szolgáltatásokhoz való hozzáférés megkönnyítésével, digitalizációra irányuló fejlesztések elősegítése és támogatása 	<ul style="list-style-type: none"> • V1: Magyarország Budapest-központúságának további erősödése, képzett munkaerő elszívása. • V2: A képzett szakemberek vidéki térségekből történő elvándorlása az alacsony jövedelmi viszonyok miatt • V3: Az alacsony jövedelmi viszonyok negatív hatása a turisztikai keresletre (a turisztikai kereslet rendkívül érzékeny a jövedelemváltozásokra, gazdasági helyzetre, árváltozásokra). • V4: A Magyarországon földrajzi értelemben egyre körülhatárolhatóbb módon központosuló mezőgazdasági termelés köré rendeződő, kapcsolódó szolgáltatások sok esetben más területekről elérhetetlenek, igénybevételük jelentős többletköltséget jelent. • V5: A hazai, helyben készített, manufakturális jellegű mezőgazdasági és kézműves termékek árszínvonal tekintetében versenyképtelenek a multinacionális élelmiszer kiskereskedelmi hálózatokkal szemben. Előállítási költségük folyamatosan nő, jövedelemzőségük csökken. • V6: A világgpiaci folyamatok miatt a fosszilis energiahordozók használatához képest jelentősen és egyre olcsóbbá váló megújuló energiát hasznosító rendszerek termelése szakaszos, időjárástól függ a kapacitásuk. Létrehozásukhoz és telepítésükhöz szakértelem és sok esetben kiszolgáló hálózati infrastruktúra fejlesztése is szükséges, mely a végfelhasználótól független, egységes kormányzati beavatkozást igényel. • V7: A társadalmi szintű előregeedés miatt alacsony a tudás- és értékrend átadás szintje, a fiatal generációk közösségben végzett tevékenységek iránt érzett motivációja egyre csökken. • V8: A rövid ellátási láncok (REL) sok esetben sérülnek, nem alakulnak ki, így a kereslet és a kínálat nem találkozik. • V9: Az együttműködések ösztönzésére rendelkezésre álló, elkülönített, igénybevehető források mértéke alacsony a probléma teljeskörű megoldásához. • V10: A vidéki térségekben növekszik a megélhetési bűnözés. Az európai migrációs válság fokozódik.

SWOT elemzésre épülő stratégiák kialakítása:
(SWOT mátrix)

	Belső erősségek	Belső gyengeségek
<p>Külső Lehetőségek</p>	<p>Offenzív stratégiák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A szolnoki fejlődés motorját biztosító tevékenységekhez kötődő mikrovállalkozási tevékenységek támogatása a munkahelyteremtés érdekében (E1, E2, L1, L2) 	<p>Fejlesztő stratégiák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mikrovállalkozások fejlődésének támogatása a szolgáltatási szektorban, munkahelymegtartásra és munkahelyek létrehozására fókuszáltnan (L1, L2, GY1, GY2) • Turisztikai szolgáltatók támogatása kiemelten a

	<ul style="list-style-type: none"> • A növekvő turisztikai igények kielégítése érdekében térség specifikus értékekre irányuló turisztikai fejlesztések támogatása (E3, L3) • A helyben készített, egészséges mezőgazdasági és kézműves termékek értékesítésének, kapcsolódó marketing tevékenységeinek támogatása (E4, E5, E8 L4, L5, L8, L11) • Megújuló energia alkalmazást ill., energiahatékonyságot növelő intézkedések ösztönzése a létrejövő beruházások esetén (E6, L6) • A térségben magas számban jelen lévő civil szervezetek munkájának támogatása, tevékenységük végzéséhez szükséges forrás biztosítása (E7, E9, E10, L7, L9, L10, L11) 	<p>vízi-, falusi-, lovas-, vadász-, egészség-, horgászturisztika területén a magasabb szolgáltatási színvonal elérésének érdekében (L3, GY3)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Új helyi termékek létrehozásának, piaci megjelenésének támogatása, platformok létrejöttének támogatása (pl.: értékesítési pontok), helyi termékeket középpontba állító marketingtevékenységek támogatása (L4, L5, L8, GY4, GY5, GY8) • Megújuló energia alkalmazásának és energiahatékonyságot célzó fejlesztések kiemelt támogatása intézkedési szinten (magasabb támogatási intenzitás) • Civil szervezetek által szervezett programok, rendezvények, rendezvénysorozatok, ismeretterjesztő foglalkozások támogatása együttműködések kialakításával, az esélyegyenlőség szem előtt tartásával (L7, L9, L10, L11, GY7, GY9, GY10)
<p>Külső Veszélyek</p>	<p>Védekező stratégiák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A vidéki, helyben létrejövő munkahelyek számának emelkedésével csökken az elvándorlás (E1, E2, V1, V2) • A helyben létrejövő, megfelelő színvonalú turisztikai szolgáltatások igénybevétele nem jelent akkora anyagi terhet a lakosok számára, mint a földrajzilag távolabb elhelyezkedőké, így sokak számára hozzáférhetőbb, földrajzi lokáció szempontjából szélesebb a célcsoport (E3, V3) • A kereslet és kínálat közvetlen helyben történő találkozása folytán az értékesítési láncolatok rövidülnek, a termékek a szereplők számának csökkenésével arányosan olcsóbbá válnak, képesek a fogyasztói igények kielégítésére. (E4, E5, E8, V4, V5, V8) • A térségben kedvező és gazdag a megújuló energia potenciál, a beruházások során alkalmazott technológiák nyilvánossá tételével nő a térségi tudáselsajátítás (E6, V6) • A növekvő civil aktivitás elősegíti az ismeretterjesztést, tudás- és értékrend átadást a fiatal generációk számára, a javuló közbiztonság és fokozódó aktivitás élhetőbb környezetet és jobb 	<p>Elkerülő stratégiák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A beruházások hatására létrejövő munkahelyek szakmai fejlődési lehetőséget kínál a munkavállalók számára, jövedelmi szempontból versenyképes módon (GY1, GY2, V1, V2) • A létrejövő turisztikai szolgáltatások árszínvonaláigazodik a térség kereseti viszonyaihoz (GY3, V3) • A létrehozott, meglévő helyi termékek minősége, normál piaci versenyhelyzetben is megállják a helyüket, a minőséget, vonatkozó jogszabályi megfelelést hosszútávon is képesek fenntartani (GY4, GY5, GY8, V4, V5, V8) • A jó gyakorlatok bemutatásával nő a szakértelem és a megújuló energia felhasználásra irányuló igény (GY6, V6) • Kizárólag a térség fejlődését, a lakosok életminőségének tényleges javítását célul kitűző programok támogatása indokolt (GY7, GY9, GY10, V7, V9, V10)

	életminőséget biztosít (E7, E9, E10, V7, V9, V10)	
--	---	--

8. számú melléklet: HFS Intézkedések általános alapszabályai

Az egyes intézkedésekre vonatkozó általános alapszabályok, melyek minden HFS intézkedés és létrejövő Helyi Felhívás tekintetében alkalmazásra kerül:

Mivel az intézkedések az EUMSZ 42. cikkének hatályán kívül esik, a „de minimis” támogatás kivételével nem nyújtható támogatás azon kedvezményezett részére, aki/amely a 651/2014/EU bizottsági rendelet vagy a 702/2014/EU bizottsági rendelet alapján:

- nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül (a nehéz helyzetben lévő vállalkozás fogalmát az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet 6. § (4a) és (4b) bekezdése határozza meg) illetve,

- amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

A HACCS kötelezően az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/2115 rendelete alapján határozza meg a helyi felhívásokban alkalmazható támogatási intenzitást, valamint maximális támogatási összegeket a következők szerint:

- Beruházás jellegű támogatásoknál a támogatás intenzitását a 2021/2115 (EU) 73. cikkének 4. bekezdése alapján határozza meg.

- Vidéki vállalkozásindítás jellegű támogatásoknál a támogatás összegét a 2021/2115 (EU) 75. cikkének 4. bekezdése alapján határozza meg.

- Együttműködés jellegű támogatásoknál a támogatás intenzitását a 2021/2115 (EU) 77. cikkének 8. bekezdése alapján határozza meg.

- Tudásátadás jellegű támogatásoknál (Ismeretek cseréje és információk terjesztése) a támogatás intenzitását a 2021/2115 (EU) 78. cikkének 4. bekezdése alapján határozza meg.

A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

Az adószámmal rendelkező támogatást igénylők a KTZVE illetékességi, illetve működési területén a pályázat benyújtásakor székhellyel, telephellyel vagy fiókteleppel rendelkező és működő szervezetek lehetnek *(kivéve együttműködési projektek konzorciumi/együttműködő partnerei)*, amelyek rendelkeznek a 2007. évi XVII. törvény 28. §-a szerint ügyfél-azonosítóval. Az adószámmal nem rendelkező magánszemély, valamint az adószámmal rendelkező magánszemély, mint támogatást igénylő köteles igazolni, hogy legalább a támogatási kérelem benyújtása évének január 1. napja óta életvitelszerű lakó- vagy tartózkodási hellyel rendelkezik a KTZVE tervezési területéhez tartozó települések legalább egyikén. Mezőgazdasági támogatást igénylő esetén a támogatást igénylő köteles igazolni, hogy legalább 2021. év január 1. napja óta bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkezik a KTZVE tervezési területéhez tartozó települések legalább egyikén.

- A támogatást igénylő köteles eleget tenni a 2021-2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló a 256/2021. (V. 18.) Korm. rendeletben (a továbbiakban: Korm. rendelet) foglaltaknak.

- A kedvezményezett a projekt megvalósítása során köteles a hatályos jogszabályokban meghatározott tájékoztatási és nyilvánossági kötelezettségeknek eleget tenni, a projektről és a támogatásról az ott meghatározott módon és tartalommal információt nyújtani. Az ezzel kapcsolatos követelményeket a www.palyazat.gov.hu oldalról

- Nem nyújtható támogatás olyan támogatást igénylőnek, melynek igazolhatóan az üzemmérete meghaladja a 10.000 STE értéket.

Létszámtartásra és munkahelyteremtésre vonatkozó kötelezettségek

1. Amennyiben a támogatást igénylő vállalja, hogy a projekt keretében új munkahelyet teremt (ideértve az önfoglalkoztatást is), úgy azt a fenntartási időszak kezdetétől a fenntartási időszak végéig fent kell tartania.

2. A bázislétszám alapját a támogatási kérelem benyújtását megelőző naptári év foglalkoztatotti átlagléttszáma adja. A foglalkoztatotti átlagléttszám kiszámításának módját a Központi Statisztikai Hivatal (a továbbiakban: KSH) "Útmutató a munkaügy-statisztikai adatszolgáltatáshoz" című kiadványa tartalmazza. A projekt keretében vállalt munkahelyteremtést a bázislétszámon felül kell teljesíteni és fenntartani.

3. A helyi felhívások keretében történő - teljes munkaidős/főállású - önfoglalkoztatottá válás is munkahelyteremtésnek minősül.

4. A vállalt létszámbővítésnek a 2. pontban meghatározott módszertan alapján számított átlagléttszámban kell teljesülnie. A támogatást igénylő egy fő teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállaló számára létesít új munkahelyet, a részmunkaidőben foglalkoztatottak a teljes munkaidőben foglalkoztatottak arányos tört részének felelnek meg. Az új munkahely(ek) betöltésére vállalt létszámbővítésnek először a fenntartási időszak kezdetétől számított 12 hónap átlagában foglalkoztatott létszám alapján kell igazoltan megvalósulnia. Az újonnan felvételre kerülő munkavállaló nem lehet a támogatási kérelem benyújtását megelőző 12 hónapban a támogatást igénylőnél kölcsönzött munkaerőként dolgozó munkavállaló. A foglalkoztatotti létszámbővítésre tett vállalat projektenként kell teljesítenie a kedvezményezettnek, azaz a több támogatott projekt kapcsán tett vállalatok összeadódnak.

5. Az új munkahely vállalására vonatkozó kötelezettségek be nem tartása speciális jogkövetkezményeket von maga után, amelyekről a helyi felhívásokhoz mellékelt, jogkövetkezményeket magában foglaló dokumentum rendelkezik.

6.

- Azon helyi felhívások esetében, ahol létszámvállalási indikátor is szerepeltetésre kerül, 20.000.000, Ft támogatási összeg/projekt alatt, nem kötelező a létszámvállalás.

- Azon helyi felhívások esetében, ahol létszámvállalási indikátor is szerepeltetésre kerül, 20.000.000, Ft támogatási összeg/projekt felett, kötelező a létszámvállalás – min. 1 fő/projekt.